

รายงานผลการพิจารณาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษา
เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สัณภาคครัวเรือนของประชาชน
ในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๔

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๔๐๗.๗/๓๐๖๐

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 2838 กน๖
รับที่(อีเมล) —
วันที่ 25 ก.พ. 2564 19.30

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานราก
อย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๓/๒๘๕๕๕ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานสรุปผลการพิจารณาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษา เรื่อง แนวทาง จำนวน ๑ ชุด
การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๒๐/๔๐๕๘ จำนวน ๑ ชุด
ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๓
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๑๐๐๖/๒๑๐๓๘ จำนวน ๑ ชุด
ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) มีคำสั่งให้กระทรวงมหาดไทยรับรายงานพร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะ และสรุปผลการพิจารณาในภาพรวม เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา และส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายในกำหนด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) โดยพิจารณาจากรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ - ๓) รวมถึงผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนตามโครงการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อะไรดี ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีหลักการ/แนวทางที่ดี ที่มุ่งเน้นต่อการจัดการหนี้สินภาคครัวเรือนในพื้นที่ชุมชน แต่ยังมีข้อจำกัดและเงื่อนไขในการดำเนินงานบางประการที่ต้องตระหนักหากจะขยายผลการขับเคลื่อนต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะในภาพรวม ดังนี้

๑. การขยายผลการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในพื้นที่เพื่อให้มีผลการดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน ควรคำนึงถึงความพร้อมของพื้นที่และการสนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้งอย่างเพียงพอโดยพิจารณาจากองค์ประกอบและเงื่อนไขสำคัญ คือ (๑) การคัดเลือกพื้นที่ในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนควรเลือกพื้นที่ที่มีจำนวนครัวเรือนเป็นจำนวนมากที่ประสบกับปัญหาภาวะหนี้สิน และมีความพร้อม และมีความสมัครใจ (๒) ความเข้มแข็งของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่สามารถบูรณาการกองทุนชุมชนในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการหนี้ร่วมกัน โดยควรให้หน่วยงานภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสนับสนุนให้ความรู้เพิ่มทักษะที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้แก่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (๓) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับของแต่ละกองทุน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบกระบวนการบริหารจัดการหนี้และไม่ขัดต่อระเบียบ/ข้อบังคับของแต่ละกองทุน (๔) การบริหารความเสี่ยงในการปรับโครงสร้างหนี้ (๕) สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและส่งเสริมอาชีพ

/๒. การเพิ่ม...

๒ การเพิ่มสภาพคล่องของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการปรับโครงสร้างหนี้ รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเพื่อจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน ภายใต้การกำกับดูแลของกรมการพัฒนาชุมชน และมีนโยบายให้สถาบันการเงินของรัฐ ออกมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (soft loan) เพื่อเสริมสภาพคล่องในการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๓. ให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณของรัฐ จากข้อเสนอในการขยายผลการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในพื้นที่ และการขอให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเพื่อจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา นั้น กรมการพัฒนาชุมชน ควรประสานให้สถาบันการศึกษาหรือหน่วยประเมินภายนอกที่เป็นที่น่าเชื่อถือ ประเมินความคุ้มค่าโครงการในประเด็นของประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมถึงการก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนและภาครัฐ อีกทั้งความสมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ เพื่อเป็นข้อยืนยันว่าการดำเนินงานโครงการดังกล่าวมีการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม คุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นข้อมูลสำหรับรัฐบาลในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการต่อไป

๔. การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้ โดยการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อีก ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ไม่อาจใช้แก้ปัญหาให้กับครัวเรือนเป้าหมายได้ทุกครัวเรือน เนื่องจากแต่ละครัวเรือนมีปัจจัยในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งการบริหารจัดการหนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคุณภาพของลูกหนี้ จิตสำนึก ความตระหนักรับผิดชอบของลูกหนี้ เงินทุนในการปรับโครงสร้างหนี้ จึงเป็นเรื่องยากในการแก้ปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนให้หมดไป และควรดำเนินการด้วยความรอบคอบระมัดระวัง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหนี้เสียหรือการดำเนินงานประสบความล้มเหลว ดังนั้น การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายเพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ ต้องมีการสำรวจ/จัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้ พร้อมนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดประเภทลูกหนี้ โดยนำข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของแต่ละกลุ่ม/กองทุน มาวิเคราะห์จำนวนหนี้และศักยภาพของลูกหนี้ทั้งหมดแต่ละราย อาจจะพิจารณาจากจำนวนยอดหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้เป็นรายครัวเรือน และจัดกลุ่มตามจำนวนยอดหนี้ทั้งหมด ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมในการชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายด้วย และสิ่งที่ต้องตระหนักให้มากคือ จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อภาระเงินคืน เพราะสาเหตุที่ทำให้ครัวเรือนเป้าหมายหรือลูกหนี้ขาดคุณภาพในการบริหารจัดการหนี้ คือ มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ มีรายได้ไม่มั่นคง ขาดรายได้ประจำ ขาดการออมเงินในรูปแบบบัญชีเงินฝากหรือเงินออม ขาดวินัยทางการเงิน ขาดองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาทางการเงิน และปัญหาเชิงพฤติกรรม เช่น การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย อบายมุข เป็นต้น ซึ่งลูกหนี้กลุ่มนี้ต้องได้รับการปรับแนวคิดทัศนคติในการสร้างวินัยทางการเงิน มีการทำบัญชีครัวเรือนอย่างจริงจัง รวมถึงพัฒนาให้ปรับเปลี่ยนไปใช้ชีวิตชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความตระหนัก ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ มีความขยัน อดทน และมีความมุ่งมั่นที่จะนำครอบครัวไปสู่อนาคตที่ดีกว่าเดิม ดังนั้น องค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดในการพิจารณาจัดลำดับในการคัดเลือกครัวเรือนเพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน รวมไปถึงครัวเรือนต้องมีความเข้าใจในแนวทางการช่วยเหลือ สมัครใจยอมรับ และมีความตั้งใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การลดหนี้/ปลดหนี้ในที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนมีความเป็นไปได้ ก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างยั่งยืน

๕. การสนับสนุนให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ ควรดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกระบวนการฯ ก่อน หากประสบผลสำเร็จแล้วจึงขยายผลไปสู่ครัวเรือนที่จัดอยู่ในประเภทลูกหนี้เสียหรือหนี้สินล้นพ้นตัว เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถเข้าสู่กระบวนการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญาต่อไป ดังนี้ (๑) เพิ่มความเข้มแข็งทางการเงินครัวเรือนเป้าหมาย โดยปรับหลักสูตรการอบรมและเสริมทักษะแก่กลุ่มเป้าหมายในเรื่องการพัฒนาทักษะทางการเงิน และการจัดการด้านการเงินเพื่อการประกอบอาชีพ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีทำธุรกรรมด้านการเงินเพื่อความสะดวกและลดต้นทุน โดยร่วมมือกับภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนาชุมชนและการเงินชุมชน ทั้งภาครัฐและเอกชน (๒) การสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ควรคำนึงถึงตลาด ความต้องการ และศักยภาพของครัวเรือนเป้าหมาย ซึ่งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้องประสานความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชน มาสนับสนุนองค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาและทักษะในการพัฒนาอาชีพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ รวมถึงการพัฒนาด้านการตลาดให้ทันสมัยนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) ส่งผลให้ครัวเรือนเป้าหมายมีรายได้

๖. การวางระบบติดตาม ประเมินผล โดยระบบพี่เลี้ยง กรมการพัฒนาชุมชนมีการติดตาม สนับสนุน การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนโดย “ทีมที่ปรึกษาแก้หนี้” ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) ในทุกระดับ โดยมีกลไกในการติดตาม สนับสนุนการดำเนินการ ดังนี้ ๑) พัฒนาการจังหวัด/ผู้อำนวยการ กลุ่มงาน/พัฒนาการอำเภอ ติดตามกำกับดูแล รวมทั้งกำกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ความสำคัญในการดำเนินการ ขับเคลื่อนการดำเนินงาน และควบคุมให้มีคุณภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนต่อไป ๒) นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัดเป็นผู้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในระดับกรม เพื่อถ่ายทอดแนวทาง สื่อสารสร้างความรู้ ความเข้าใจ ติดตามสนับสนุน และกำกับดูแลให้คำแนะนำแก่พัฒนาการ กรณีมีข้อติดขัดหรือมี ปัญหาให้ลงพื้นที่ชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจทันที ๓) พัฒนาการ ลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานต่อเนื่อง สม่าเสมอ เพื่อแก้ไขปัญหา/อุปสรรค พร้อมทั้งปรึกษาให้แก่คณะกรรมการและครัวเรือนเป้าหมาย แล้วรายงานให้ จังหวัดทราบทุกเดือน ๔) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีบทบาทสำคัญในการติดตามตรวจเยี่ยม ครัวเรือนเป้าหมายโดยตรง เป็นผู้ตรวจสอบ/ประเมินความสามารถในการชำระหนี้ครัวเรือน รับทราบปัญหา/ อุปสรรคในด้านหนี้สิน และการส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างสม่าเสมอ เพื่อให้กำลังใจ ให้คำแนะนำปรึกษา และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคณะกรรมการกับครัวเรือนเป้าหมาย แล้วจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือนเป็นตัวอย่าง ให้ครัวเรือนที่ต้องการเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ในอนาคตต่อไป จากระบบดังกล่าว ทีมที่ปรึกษาแก้หนี้เป็นเพียง เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นภาคราชการเพียงหน่วยงานเดียว และคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเท่านั้น ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการติดตาม ประเมินผล จึงควรเพิ่มองค์ประกอบของทีมที่ปรึกษาแก้หนี้ ในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้แทนองค์กรชุมชน แกนนำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนต้นแบบ รวมถึงหน่วยงานภาคี และสถาบันการเงินภาครัฐในพื้นที่ชุมชนนั้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ประมาณทีมละ ๕ - ๙ คน เพื่อให้ทีมดังกล่าวลงไปติดตาม กระตุ้นหนุนเสริมให้กำลังใจ เป็นที่ปรึกษาร่วมกันตรวจสอบ ประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนเป้าหมายและร่วมกันสร้าง ระบบพี่เลี้ยงให้แก่ครัวเรือนเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างทีมที่ปรึกษา แก้หนี้และครัวเรือนเป้าหมายอย่างใกล้ชิด สามารถนำข้อมูลในการติดตาม ประเมินผลมาทำจัดแผนบริหารความเสี่ยง และพัฒนาการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์และบรรลุเป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๗. การผลักดันให้การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน เป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหา ความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งในขณะนี้รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการขจัด ความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) โดยมีหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเป็นองค์ประกอบ ถือเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน อย่างบูรณาการทุกมิติ ดังนั้น จึงควรกำหนดให้เรื่องการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนเป็นปัญหาสำคัญ ที่ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ต้องดำเนินการแก้ไข

๘. การบูรณาการความร่วมมือทางวิชาการโดยให้กรมการพัฒนาชุมชนร่วมกับสถาบันทางการเงิน และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นนำเอาบทเรียนและประสบการณ์ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนไปร่วมกัน จัดการความรู้ ค้นหาต้นแบบความสำเร็จ (Best Practice) เพื่อนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตร เพิ่มพูนความรู้ในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชนและท้องถิ่นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการพัฒนาชุมชน
สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๖๑๒๔ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๐๘

อ้างอิง

กลุ่มงานการคุ้มครอง
เลขที่รับ 3206
วันที่ ๑๗/๑๒/๒๕๖๓
เวลา 12.๑๐

สำนักงานรัฐมนตรี
5620
วันที่ 17 ก.ย. 2563
เวลา 11.44
กระทรวงมหาดไทย

ที่ นร ๐๕๐๗/๒๕๕๕๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับ
ฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ 21 ก.ย. 2563
เลขรับ 37950
เวลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ สว ๐๐๐๗/๓๓๖๕
ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ และรายงานของคณะกรรมการ

ด้วยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้เสนอรายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง แนวทาง
การแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหา
ความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี
พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักรับรายงานพร้อมข้อเสนอแนะของ
คณะกรรมการไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสม
ของข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม
แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดพิจารณาดำเนินการตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี
(พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

วิจิตร ภูมิภม

(นางสาวสาวิตรี ชำนาญกิจ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พ ๓๓ 0102/ 5092

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

WK

(นายพงศ์ธร กาญจนะจิตร)

หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๑๗ ก.ย. ๒๕๖๓

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๒

โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๙๐๕๕ (๐.๐๐๖ แจ้งคำสั่ง รองฯ/วิ.ท.)

ทพ.ก.
จนท. วิจิตร ๑๗ ก.ย.

รายงานผลการพิจารณาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษา
เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน
ในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๔

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
เลขที่รับ ๒๗๙
วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๓
เวลา

กระทรวงมหาดไทย
กองถ่ายเอกสารสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ - 5 ต.ค. 2563
เลขรับ 40238

ที่ กษ obbo/ eobk

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
วันที่ - 5 ต.ค. 2563

๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ภาคครัวเรือนของ
ฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ
เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร๐๕๐๓/ว(ล) ๒๘๕๙๖ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๓

ตามที่ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) มีคำสั่ง
รับรายงานพร้อมข้อเสนอแนะของกรรมการไปพิจารณาร่วมกับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะ และสรุปผลการพิจารณา
ในภาพรวม เรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน
ของคณะกรรมการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา และส่งให้สำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรีภายในกำหนด นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณารายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่องแนวทางการแก้ไข
ปัญหานี้ภาคครัวเรือนของประชาชนฯ ดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่ากรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ได้วางกรอบ แนวคิด วิธีการปฏิบัติหรือการขับเคลื่อนงานร่วมกันเป็นขบวนจนปรากฏผลงานเป็นที่ประจักษ์
โดยนำแต่ละผลการปฏิบัติไปสู่การทำงานของ "ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน" มีคณะกรรมการทำหน้าที่ประสานงาน
กับแหล่งเงินทุนในหมู่บ้านนั้นๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(กทบ.) โครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.) และกองทุนอื่นๆ มาจัดดำเนินการปรับโครงสร้างหลัก
จากครัวเรือนกู้เงินหลายกองทุนหรือหลายสัญญา เพื่อจัดให้เป็น ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา เพื่อแก้ไขวงจรการเป็น
หนี้หมุนเวียน (Turnover Debt Cycle) โดยการจัดการแหล่งเงินทุนของชุมชน (แหล่งอื่น) ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ
กว่ามาปิดบัญชีของแหล่งเงินกู้เดิมที่มีอัตราสูงหรือมี วงจรการชำระไม่สอดคล้องกับความสามารถของสมาชิก
และผลงานเป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถช่วยสมาชิกที่เข้าร่วมศูนย์ดังกล่าว ลดวงเงินหนี้เดิมลง หรือสัดส่วนหนี้/
รายได้ครัวเรือนลดลง จึงเป็นการสะท้อนผลงานตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุด (หมู่บ้าน รายครัวเรือน) สามารถ
เปลี่ยนแนวคิดความเชื่อเดิมในการมีเงินกู้หลายที่แสดงถึงโอกาสสร้างความมั่นคง กับพฤติกรรมการกู้เงิน
แบบกู้วน ผลักภาระไปข้างหน้า นอกจากนี้จะไม่เป็นการใช้เงินกู้เป็นการผลิตแล้วยังมีความเสี่ยงมากขึ้น
สะท้อนการมีผู้นำชุมชนเข้มแข็ง มีทุนความรู้ และมีการบูรณาการงานของภาคราชการระดับหมู่บ้าน ตำบล
ตลอดจนกองทุนต่างๆ ที่ร่วมกันดำเนินการได้ แปรเปลี่ยนเป็นขบวนการทำงานร่วมกันของชุมชนจนปัจจุบันมี
"ตัวแบบเบื้องต้น" สามารถนำไปปรับใช้สำหรับแก้ไขปัญหาค่าความยากจนในพื้นที่อื่นของประเทศได้

จึงเห็นสมควร...

จึงเห็นสมควรเสนอให้ กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ขยายขอบเขตการดำเนินงานไปทั่วประเทศ โดยในระดับเชิงนโยบายให้ขยายผลจัดตั้ง "ศูนย์จัดการกองทุนในระดับตำบล" หน่วยระดับอำเภอและกระจายครอบคลุมไปทุกหมู่บ้านทั่วประเทศต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสำราญ สารบรรณ)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๓๗๕๓

โทรสาร. ๐ ๒๒๘๑ ๕๘๓๖

กองแผนงาน

เลขที่รับ 33-63

วันที่ 4 ธ.ค. 63

วันที่ - 3 ธ.ค. 2563

เวลา 19.30 น.

เลขที่รับ 33-63

วันที่ 4 ธ.ค. 63

เวลา 14.35 น.

ดินสอพ. 1/1 สทอ.

พ.6

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ - 3 ธ.ค. 2563
เลขที่ 44329
กระทรวงการคลัง
เวลา
ถนนพระรามที่ 5
กรุงเทพฯ 10500

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
ก.ประธานสภา
ก.กสิกรชุมชน
ก.กสิกรอาสาสมัคร
ก.พระราชดำริ
ก.เสริมสร้างสมรรถนะ
เวลา 19.25
วันที่ 8 ธ.ค. 2563
เวลา 13.45

- ฝ่ายอำนวยการ
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์
- กลุ่มงานวิเคราะห์งบประมาณ
- กลุ่มงานประเมินผล
- กลุ่มงานวิเทศสัมพันธ์
- กลุ่มงานนโยบาย

กรมการพัฒนารัฐวิสาหกิจ
เลขที่ 614 1852
วันที่ 5 ธ.ค. 2563
เวลา 14.30 น.

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐สว(ล) ๒๘๕๖ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน (รายงานฯ) ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา (กรรมาธิการ) โดยรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักรับรายงานฯ พร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของรายงานฯ และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เนื่องจาก การจัดการหนี้ครัวเรือนตามโครงการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อีก ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา จะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนได้ ควรต้องมีการขยายกระจายประโยชน์ไปถึงระดับชุมชน และขยายขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุมมากกว่า การบริหารจัดการหนี้ โดยการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้สามารถมีงานสร้างอาชีพ มีรายได้ไว้ใช้จ่ายในครัวเรือน ทั้งนี้ กระทรวงการคลังขอเรียนว่า ปัจจุบันสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมกิจกรรมในชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ ๑) โครงการสินเชื่อชุมชนสร้างไทยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่สนับสนุนสินเชื่อให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สถาบันการเงินประชาชน สถาบันการเงินชุมชน สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อใช้ปรับเปลี่ยนการผลิต และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และ ๒) โครงการสินเชื่อเสริมพลังฐานรากของธนาคารออมสิน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องชั่วคราวในการดำรงชีวิตแก่ผู้ประกอบการรายย่อย ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ผู้มีรายได้ประจำ และสามารถช่วยยกระดับเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

๑๑.

(นายภุชญา จินะวิจารณ์)
ปลัดกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน
โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๒๙ โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๗๔

รายงานผลการพิจารณาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษา
เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน
ในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๔

คำนำ

กระทรวงมหาดไทยมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา และข้อเสนอแนะของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอดังกล่าว ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน

ในการนี้ กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษาเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน เพื่อส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

กรมการพัฒนาชุมชน

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

บทสรุปผู้บริหาร

๑. ผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ผลจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ก่อให้เกิดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประชาชน ในชนบท ประชาชนส่วนหนึ่งไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรการเงินชุมชนในพื้นที่ชนบททั่วประเทศ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.) กองทุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุน สามารถกู้ยืมเงินมาลงทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ นอกจากนี้ยังมีองค์กรการเงินชุมชนในชุมชนอีกหลายกลุ่ม อาทิเช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กองทุนกลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ฯลฯ ที่ภาครัฐให้การส่งเสริมและสนับสนุน แต่ปัญหาที่ตามมาคือ “ประชาชนได้กู้ยืมเงินหลายที่ เป็นหนี้หลายทาง” ก่อให้เกิดปัญหานี้สินพอกพูนเพิ่มขึ้น กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง “สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน” ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และต่อมา เปลี่ยนเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เข้มแข็งเป็นแกนหลักในการจัดตั้ง และขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มาจากตัวแทนของกลุ่ม/องค์กรการเงินต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนได้ดำเนินการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนให้ประชาชน ที่เป็นหนี้ซ้ำซ้อนกันหลาย สัญญาเงินกู้จากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยการปรับโครงสร้างหนี้ ปรึบลด อัตราดอกเบี้ย ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ฯ มีเป้าหมายให้ประชาชนสามารถลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด โดยมีกลไก สำคัญในการขับเคลื่อน คือ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยมีกระบวนการบริหารจัดการหนี้ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ (๑) การสำรวจ/จัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้ (๒) การวิเคราะห์ข้อมูล/จัดประเภทลูกหนี้ (๓) การ ประชุมหารือ/เจรจาหนี้/หากกองทุนรับผิดชอบ (๔) การบริหารจัดการหนี้ (๕) การสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่ กระบวนการบริหารจัดการหนี้ และ (๖) การติดตามผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือน เป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ไปสู ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา จำนวน ๔๕,๘๗๓ ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ ๕๐.๗๗ ของครัวเรือนในหมู่บ้านที่มีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๙๒๔ แห่ง/หมู่บ้าน และกรมการพัฒนาชุมชนได้จัดสรรงบประมาณให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนผ่านกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” โดยคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจะมีการเยี่ยมเยียนครัวเรือนเป้าหมายเพื่อ ส่งเสริมวินัยทางการเงิน และสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการหนี้สินของตนเอง เช่น การดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, การวิเคราะห์/วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน, ส่งเสริมการออม, การปรับ พฤติกรรมทางการเงิน, ร่วมกันจัดทำแผนการส่งเสริมการประกอบอาชีพโดยวิเคราะห์ตลาด ศักยภาพ และ ความ ต้องการในการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ซึ่งมีครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” จำนวนรวมทั้งสิ้น ๙๐,๓๖๐ ครัวเรือน

ปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สามารถสรุปได้ดังนี้ (๑) มีกลไกการ ขับเคลื่อนงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (๒) การบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใช้หลัก ของความสัมพันธ์ ความเป็นชุมชน ความเอื้ออาทรและการมีส่วนร่วม (๓) การบูรณาการความร่วมมือของกลุ่ม/ องค์กร ผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน และการสนับสนุนของภาครัฐ (๔) การลงพื้นที่ติดตามสนับสนุนศูนย์จัดการกองทุน ชุมชนทั้งที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลว เพื่อศึกษาปัจจัยและปัญหาในการบริหารจัดการหนี้ (๕) มีการถ่ายทอด องค์ความรู้ให้ครัวเรือนเป้าหมาย ให้เกิดความตระหนักในการส่งเสริมการออม การวางแผนการใช้จ่ายเงิน และการมีวินัยทางการเงิน (๖) มีการสนับสนุนงบประมาณส่งเสริมอาชีพในรูปแบบ “กองทุนสำนึกดี” เพื่อสร้าง อาชีพ สร้างรายได้ให้กับครัวเรือนเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง (๘) คณะกรรมการกองทุนชุมชนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีการเปิดเผยข้อมูลภาวะหนี้สินของสมาชิกกองทุน ภายใต้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการหนี้และ (๙) มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่ประสบความสำเร็จ

ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สามารถสรุปได้ดังนี้ (๑) ความสามารถในการบูรณาการกองทุนชุมชนในการบริหารจัดการหนี้ (๒) ไม่มีระเบียบ/ข้อบังคับ ของกองทุนชุมชนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ การบริหารสัญญา หรือถ่ายโอนหนี้อย่างชัดเจน (๓) กองทุนชุมชนขาดสภาพคล่องทางการเงินที่จะมารับซื้อหนี้ (๔) กองทุนชุมชนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบางแห่งยังไม่มีการบริหารความเสี่ยง และ (๕) คริวเรือนที่จัดอยู่ในประเภทลูกหนี้เสีย หรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการ ๑ คริวเรือน ๑ สัญญาได้

๒. ผลการศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ สรุปผลการศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) สัดส่วนของหนี้สินต่อรายได้ภาคครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่ศึกษาเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งในภาพรวมของโครงการ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ ของกรมการพัฒนาชุมชน มีการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับสมาชิกจำนวน ๔๐,๒๓๑ ครัวเรือน ใน ๙๒๔ หมู่บ้าน สามารถลดและปลดหนี้ได้ ๘๗๑,๘๒๗,๔๘๖ บาท เป็นผลมาจากการเชื่อมโยงระหว่างการจัดการหนี้กับการจัดการเศรษฐกิจชุมชนที่พิจารณารวมกันทั้งเงื่อนไขระยะเวลา การชำระหนี้ การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน การสร้างรายได้เพิ่ม และการเก็บออมเงิน

๒) การปรับโครงสร้างหนี้ไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา เป็นการสื่อสารและสร้างความเข้าใจและการยอมรับต่อการก่อหนี้แบบใหม่ที่เอาชนะความเชื่อเดิมที่ว่า กู้หลายทางแสดงถึงโอกาสและการสร้างความมั่นคง ทำให้เกิดการก้าวพ้นผลกระทบไปข้างหน้าโดยไม่รู้ว่าคุณเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

๓) ความสำเร็จของการปรับโครงสร้างหนี้ไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญาของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นความสำเร็จทั้งด้านการริเริ่มโดยกรมการพัฒนาชุมชน และความสามารถในการปฏิบัติการของผู้นำชุมชนที่มาร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และทำงานตั้งแต่การออกแบบเมนูบริการ การชักชวนทำความเข้าใจกับทั้งฝ่ายผู้กู้และกองทุนที่จัดทำความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่การลดภาระหนี้ของชุมชน

๔) การทำงานร่วมกันของกรรมการที่มาจากกองทุนต่าง ๆ ของชุมชนในบทบาทของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นตัวอย่างของการสลายเขตแดนของความเป็นองค์กรและสร้างกระบวนการทำงานแบบสอดประสานซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการทำงานทั้งในฐานะตัวแทนองค์กรเดิมและศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรตามความร่วมมือแบบกึ่งทางการ นับเป็นตัวอย่างเชิงประจักษ์และยืนยันถึงความสำเร็จที่มาจากการทำงานเชิงบูรณาการ

๒.๒ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา

๑) ข้อเสนอในระดับปฏิบัติการ

(๑) ขยายพื้นที่ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยขยายเพิ่มตามหน่วยอำเภอไปเป็นตำบล และขยายจากหน่วยตำบลให้ครอบคลุมหมู่บ้าน

(๒) การขยายพันธมิตรความร่วมมือให้ครอบคลุมกองทุน องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งการให้กู้ยืม การสนับสนุนงานสร้างอาชีพ สร้างรายได้ทางเศรษฐกิจ และการจัดการทางสังคม

(๓) การขยายผลลัพธ์ โดยขยายผลการดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๒) ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาในระดับนโยบาย

(๑) การแก้ปัญหาความยากจน และเศรษฐกิจชุมชน ด้วยกลไกความร่วมมือแบบสอดประสาน ยกระดับการจัดการหนี้สินภาคครัวเรือนเป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนและการสร้างเศรษฐกิจชุมชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน

(๒) การจัดทำแผนปฏิบัติการแบบเจาะจงต่อการจัดการปัญหาในพื้นที่ยากจนซ้ำซาก จังหวัดยากจน ๑๐ อันดับของประเทศ โดยเพิ่มความเข้มข้นของการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

(๓) การพัฒนาบทบาทของสถาบันเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์การพัฒนาระดับพื้นที่ ประสานการดำเนินงาน และการจัดการความรู้ให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) ความเห็น/ข้อเสนอแนะของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีตัวแบบเบื้องต้นที่สามารถนำไปปรับใช้สำหรับการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่อื่นได้ และควรให้กรมการพัฒนาชุมชนขยายขอบเขตการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนไปทั่วประเทศ

๒) ความเห็น/ข้อเสนอแนะของกระทรวงการคลัง

ไม่ขัดข้องต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ แต่การบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา จะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนได้ ต้องกระจายประโยชน์ไปถึงระดับชุมชน และส่งเสริมการสร้างงานสร้างอาชีพ ให้มีรายได้ไว้ใช้จ่ายในครัวเรือน

๓. ผลการพิจารณาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษา เรื่อง แนวทางการการแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน

การแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือนตามโครงการบริหารจัดการหนี้ไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีหลักการ/แนวทางที่ดี ที่มุ่งเน้นต่อการจัดการหนี้สินภาคครัวเรือนในพื้นที่ชุมชน แต่ยังมีข้อจำกัดและเงื่อนไขในการดำเนินงานบางประการที่ต้องตระหนักหากจะขยายผลการขับเคลื่อนต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะในภาพรวม ดังนี้

๓.๑ การขยายผลการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในพื้นที่ เพื่อให้มีผลการดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน ควรคำนึงถึงความพร้อมและศักยภาพของพื้นที่และการสนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้ง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบและเงื่อนไขสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑) การคัดเลือกพื้นที่ ในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนควรพิจารณาจากกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่จะเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยเลือกพื้นที่ที่มีจำนวนครัวเรือนเป็นจำนวนมากที่ประสบปัญหาภาระหนี้สินมาก มีปัญหาหนี้เสีย และครัวเรือนเหล่านั้นมีความพร้อม มีความสมัครใจ ต้องการที่จะเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จึงค่อยดำเนินการจัดตั้ง เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ลดการสูญเสียงบประมาณที่ไม่จำเป็น

๒) ความเข้มแข็งของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่สามารถบูรณาการกองทุนชุมชนในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการหนี้ร่วมกัน พร้อมเปิดใจรับกระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และควรให้หน่วยงานภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสนับสนุน ให้ความรู้ เพิ่มทักษะที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้แก่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเพื่อให้สามารถถ่ายทอดกระบวนการไปสู่ครัวเรือนเป้าหมายให้สำเร็จ

๓) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับของแต่ละกองทุน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบกระบวนการบริหารจัดการหนี้และไม่ขัดต่อระเบียบ/ข้อบังคับของแต่ละกองทุนที่จะเข้ามารับผิดชอบการปรับโครงสร้างหนี้ของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเข้าสู่กระบวนการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา

๔) การบริหารความเสี่ยงในการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่เกิดจากการดำเนินงานหรือการบริหารจัดการหนี้ โดยเฉพาะการปรับโครงสร้างหนี้ที่ต้องมีการจัดทำสัญญาใหม่ระหว่างครัวเรือนเป้าหมายกับกองทุนชุมชนที่เข้ามารับโอนภาระหนี้สิน จะต้องมีการกำหนดข้อปฏิบัติในการปรับโครงสร้างหนี้ที่ชัดเจน เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย มีการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ รวมถึงป้องกันความเสี่ยงกรณีครัวเรือนเป้าหมายย้ายที่อยู่หรือเสียชีวิต เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อกองทุน โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่กรมการพัฒนาชุมชน ควรต้องดำเนินการดังนี้

(๑) การให้ความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงในการบริหารโครงการ บริหารสัญญา และบริหารหนี้ ให้แก่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและกองทุนชุมชนที่เป็นสมาชิกทุกแห่ง โดยกองทุนชุมชนที่จะมารับผิดชอบในการปรับโครงสร้างหนี้ของครัวเรือนเป้าหมายต้องมีการบริหารความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ในขณะเดียวกันต้องดำเนินการตามเงื่อนไข ข้อบังคับและระเบียบของกองทุนด้วย

(๒) เน้นย้ำให้คณะกรรมการแต่ละกองทุนดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในการปรับโครงสร้างหนี้เพื่อเข้าสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา จัดทำสัญญาและหลักฐานทางการเงินที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้รัดกุมถูกต้องตามระเบียบ มีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย

(๓) เสนอแนะให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีการประกันความเสี่ยงในการปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย อาจเป็นรูปแบบของกองทุนประกันความเสี่ยงหรือผลิตภัณฑ์ประกันภัยเพื่อค้ำประกันเงินกู้ตามความเหมาะสม เพื่อคุ้มครองกรณีผู้กู้เสียชีวิตหรือทุพพลภาพสิ้นเชิง ทำให้ทายาทไม่ต้องรับภาระหนี้

๕) สนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและงบประมาณส่งเสริมอาชีพ ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใช้งบประมาณ ๖๙,๐๐๐ บาท/แห่ง และจัดตั้งกองทุน “สำนึกดี” เพื่อส่งเสริมอาชีพ ใช้งบประมาณ ๕๕,๕๐๐ บาท/แห่ง รวมเป็นงบประมาณในการดำเนินการจัดตั้งครั้งแรก เป็นเงิน ๑๒๔,๕๐๐ บาท/แห่ง

๓.๒ การเพิ่มสภาพคล่องของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีเงินทุนเพียงพอที่จะสามารถนำมาช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างหนี้ของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกครัวเรือนที่มีปัญหา ควรมีการดำเนินการ ดังนี้

๑) รัฐบาลจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเพื่อจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา

๒) รัฐบาลมีนโยบายให้สถาบันการเงินของรัฐ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารออมสิน เป็นต้น ออกมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) เพื่อเสริมสภาพคล่องในการปรับโครงสร้างหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๓.๓ ให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณของรัฐ จากข้อเสนอในการขยายผลการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในพื้นที่ ตามข้อ ๓.๑ และการขอให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเพื่อจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ตามข้อ ๓.๒.๑ นั้น กรมการพัฒนาชุมชน ควรประสานให้สถาบันการศึกษา หรือหน่วยประเมินภายนอกที่เป็นที่น่าเชื่อถือ ประเมินความคุ้มค่าโครงการในประเด็นของประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมถึงการก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนและภาครัฐ อีกทั้งความสอดคล้องกับทรัพยากรที่ใช้ เพื่อเป็นข้อยืนยันว่าการดำเนินงานโครงการดังกล่าวมีการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม คุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นข้อมูลสำหรับรัฐบาลในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการต่อไป

๓.๔ การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้ โดยการบริหารจัดการหนี้ไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ไม่อาจใช้แก้ปัญหาให้กับครัวเรือนเป้าหมายได้ทุกครัวเรือน เนื่องจากแต่ละครัวเรือนมีปัจจัยในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งการบริหารจัดการหนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคุณภาพของลูกหนี้ จิตสำนึก ความตระหนักรับผิดชอบของลูกหนี้ เงินทุนในการปรับโครงสร้างหนี้ จึงเป็นเรื่องยากในการแก้ปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนให้หมดไป และควรดำเนินการด้วยความรอบคอบระมัดระวัง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหนี้เสียหรือการดำเนินงานประสบความล้มเหลว ดังนั้น การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายเพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ ต้องมีการสำรวจ/จัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้ พร้อมนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดประเภทลูกหนี้ โดยนำข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของแต่ละกลุ่ม/กองทุน มาวิเคราะห์จำนวนหนี้และศักยภาพของลูกหนี้ทั้งหมดแต่ละราย อาจพิจารณาจากจำนวนยอดหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้เป็นรายครัวเรือน และจัดกลุ่มตามจำนวนยอดหนี้ทั้งหมด ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมในการชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายด้วย และสิ่งที่ต้องตระหนักให้มากคือ จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อภาระเงินคืน เพราะสาเหตุที่ทำให้ครัวเรือนเป้าหมายหรือลูกหนี้ขาดคุณภาพในการบริหารจัดการหนี้ คือ มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ มีรายได้ไม่มั่นคง ขาดรายได้ประจำ ขาดการออมเงินในรูปแบบบัญชีเงินฝากหรือเงินออม ขาดวินัยทางการเงิน ขาดองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาทางการเงิน และปัญหาเชิงพฤติกรรม เช่น การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ระบายมุข เป็นต้น ซึ่งลูกหนี้กลุ่มนี้ต้องได้รับการปรับแนวคิด ทศนคติในการสร้างวินัยทางการเงิน มีการทำบัญชีครัวเรือนอย่างจริงจัง รวมถึงพัฒนาให้ปรับเปลี่ยนไปใช้ชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความตระหนัก ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อหนี้ มีความขยัน อดทน และมีความมุ่งมั่นที่จะนำครอบครัวไปสู่อนาคตที่ดีกว่าเดิม ดังนั้น องค์กรประกอบเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดในการพิจารณาจัดลำดับในการคัดเลือกครัวเรือนเพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน รวมไปถึงครัวเรือนต้องมีความเข้าใจในแนวทางการช่วยเหลือ สมัครใจยอมรับ และมีความตั้งใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การลดหนี้/ปลดหนี้ในที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือนมีความเป็นไปได้ ก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างยั่งยืน

๓.๕ การสนับสนุนให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่กองทุนชุมชนที่รับเป็นเจ้าหนี้ เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๑) เพิ่มความเข้มแข็งทางการเงินครัวเรือนเป้าหมาย การสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายให้มีความสามารถในการชำระหนี้ โดยปรับหลักสูตรการอบรมและเสริมทักษะแก่กลุ่มเป้าหมายในเรื่องการสร้างวินัยทางการเงิน การออม ความรู้เบื้องต้นทางการเงิน การพัฒนาทักษะทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างจริงจัง การลดรายจ่ายของตนเองและครอบครัว รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมายมีอาหารบริโภคในครัวเรือน และการจัดการด้านการเงินเพื่อการประกอบอาชีพ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีทำธุรกรรมด้านการเงินเพื่อความสะดวกและลดต้นทุน โดยประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนาชุมชนและการเงินชุมชน ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นต้น

๒) การสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเป้าหมายให้สามารถมีงานทำ มีอาชีพเพื่อสร้างรายได้ที่เพียงพอต่อการชำระหนี้ เห็นควรสนับสนุนให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ในชุมชน ทั้งในระดับปัจเจกและระดับกลุ่ม โดยคำนึงถึงตลาด ความต้องการ และศักยภาพของครัวเรือนเป้าหมาย ซึ่งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้ฝ่ายเดียว เนื่องจากไม่มีองค์ความรู้มากเพียงพอต้องประสานความร่วมมือ บูรณาการการสร้างงาน สร้างอาชีพร่วมกับภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชน เช่น กระทรวงพาณิชย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หอการค้าและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สหกรณ์การเกษตร บริษัท ประชารัฐ รักสามัคคี (ประเทศไทย) วิชาสหกิจเพื่อสังคม จำกัด OTOP Trader สถาบันการอาชีวศึกษา องค์กร/สถาบัน/กลุ่มเกษตรกร ฯลฯ

มาสนับสนุนองค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรมภูมิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ และทักษะในการพัฒนาอาชีพ การแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ เช่น ยกกระดับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพให้เป็นสินค้า OTOP และพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมถึงการพัฒนาด้านการตลาดให้ทันสมัย นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) ส่งผลให้ครัวเรือนเป้าหมายมีรายได้

ในการเพิ่มความสามารถในการชำระหนี้ โดยเพิ่มความเข้มแข็งทางการเงินครัวเรือนเป้าหมาย และสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้นั้น ควรดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกระบวนการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ก่อน หากประสบผลสำเร็จแล้ว จึงขยายผลไปสู่ครัวเรือนที่จัดอยู่ในประเภทลูกหนี้เสียหรือหนี้สิ้นล้นพันตัว เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถเข้าสู่กระบวนการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญาได้

๓.๖ การวางระบบติดตาม ประเมินผล โดยระบบพี่เลี้ยง กรมการพัฒนาชุมชนมีการติดตามสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนโดย “ทีมที่ปรึกษาแก้หนี้” ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) ในทุกระดับ โดยมีกลไกในการติดตาม สนับสนุนการดำเนินการ ดังนี้

๑) พัฒนาการจังหวัด/ผู้อำนวยการกลุ่มงาน/พัฒนาการอำเภอ ติดตามกำกับดูแล รวมทั้งกำกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ความสำคัญในการดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน และควบคุมให้มีคุณภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนต่อไป

๒) นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัดเป็นผู้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในระดับกรม เพื่อถ่ายทอดแนวทาง สื่อสารสร้างความรู้ ความเข้าใจ ติดตามสนับสนุน และกำกับดูแลให้คำแนะนำแก่พัฒนากร กรณีมีข้อติดขัดหรือมีปัญหาให้ลงพื้นที่ชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจพื้นที่

๓) พัฒนาการ ลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อแก้ไขปัญหา/อุปสรรคพร้อมเป็นที่ปรึกษาให้แก่คณะกรรมการและครัวเรือนเป้าหมาย แล้วรายงานให้จังหวัดทราบทุกเดือน

๔) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีบทบาทสำคัญในการติดตามตรวจสอบเยี่ยมครัวเรือนเป้าหมายโดยตรง เป็นผู้ตรวจสอบ/ประเมินความสามารถในการชำระหนี้ครัวเรือน รับทราบปัญหา/อุปสรรคในด้านหนี้สิน และการส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้กำลังใจ ให้คำแนะนำปรึกษา และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคณะกรรมการกับครัวเรือนเป้าหมาย แล้วจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือนเป็นตัวอย่างให้ครัวเรือนที่ต้องการเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ในอนาคตต่อไป

จากระบบดังกล่าว ทีมที่ปรึกษาแก้หนี้เป็นเพียงเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นภาคราชการเพียงหน่วยงานเดียว และคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเท่านั้น ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการติดตาม ประเมินผล จึงควรเพิ่มองค์ประกอบของทีมที่ปรึกษาแก้หนี้ในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้แทนองค์กรชุมชน แกนนำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนต้นแบบ รวมถึงหน่วยงานภาคี และสถาบันการเงินภาครัฐในพื้นที่ชุมชนนั้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ประมาณทีมละ ๕ - ๙ คน เพื่อให้ทีมดังกล่าวลงไปติดตาม กระตุ้นหนุนเสริมให้กำลังใจ เป็นที่ปรึกษา ร่วมกันตรวจสอบ ประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย และร่วมกันสร้างระบบพี่เลี้ยงให้แก่ครัวเรือนเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างทีมที่ปรึกษา แก่หนี้ และครัวเรือนเป้าหมายอย่างใกล้ชิด สามารถนำข้อมูลในการติดตาม ประเมินผลมาทำจัดแผนบริหารความเสี่ยง และพัฒนาการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์และบรรลุเป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๓.๗ การผลักดันให้การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน เป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำตามนโยบายรัฐบาล

ขณะนี้รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในทุกพื้นที่ของประเทศ เพื่อให้มีกลไกเชิงนโยบายในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำและการพัฒนาทุกช่วงวัย โดยใช้ข้อมูลจากระบบ TPMAP เป็นหลัก และเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติอย่างบูรณาการและเป็นรูปธรรม จึงได้จัดตั้งศูนย์

อำนาจการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) จึงควรกำหนดให้เรื่องการแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือนเป็นปัญหาสำคัญที่ศูนย์อำนาจการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ต้องดำเนินการแก้ไข

๓.๘ การบูรณาการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและสถาบันการเงินในท้องถิ่น

ให้กรมการพัฒนาชุมชนร่วมกับสถาบันทางการเงิน และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นเป็นกลไกขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือนของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยการนำเอาบทเรียนและประสบการณ์ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนไปร่วมกันจัดการความรู้หาตัวแบบความสำเร็จ (Best Practice) เพื่อนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตร เพิ่มพูนความรู้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชนและท้องถิ่น ต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
บทที่ ๑ ผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	๑
๑.๓ เป้าหมายของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	๑
๑.๔ บทบาทหน้าที่ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	๑
๑.๕ การบริหารจัดการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	๒
๑.๖ การบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	๒
๑.๗ กระบวนการบริหารจัดการหนี้	๒
๑.๘ ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	๑๒
๑.๙ ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	๑๕
บทที่ ๒ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๗
๒.๑ สรุปผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา	๑๗
๒.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาของการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนฯ	๑๘
๒.๓ ข้อเสนอแนะของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๑๙
บทที่ ๓ ผลการพิจารณาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษา เรื่อง ทางกรแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน	๒๐
ภาคผนวก	๒๓
ภาคผนวก ก สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๒๐/๔๐๕๘ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา	
ภาคผนวก ข สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๑๐๐๖/๒๑๐๓๘ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา	

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก (ต่อ)

ภาคผนวก ค สำเนาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่๓๔๗/๒๕๖๓ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการจัด
ความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาคผนวก ง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไข
ปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓

ภาคผนวก จ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้ง
และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕

ภาคผนวก ฉ ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน บ้านคำปะกั้ง หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอนพ
พิสัย จังหวัดหนองคาย

ภาคผนวก ช ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน บ้านบึงโนนใน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่าง
สว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ภาคผนวก ซ ระเบียบกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบึงโนนใน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่าง
แดนดิน จังหวัดสกลนคร

ภาคผนวก ฌ ระเบียบข้อบังคับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้าน
โพธิ์ อำเภอนพพิสัย จังหวัดหนองคาย

ภาคผนวก ฎ ระเบียบข้อบังคับ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย หมู่ที่ ๔ ตำบลชากไทย
อำเภอนพพิสัย จังหวัดหนองคาย

ภาคผนวก ฏ ระเบียบข้อบังคับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนนใน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ภาคผนวก ฐ ระเบียบข้อบังคับโครงการ ๑ คริวเรือน ๑ สัญญา กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
บ้านชากไทย

บทที่ ๑

ผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมการพัฒนาชุมชนมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนที่จะต้องแก้ปัญหาที่ต้นตอ โดยเริ่มต้นที่ระดับครัวเรือน จึงได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และเปลี่ยนเป็นศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เข้มแข็งเป็นแกนหลักในการจัดตั้ง และขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มาจากตัวแทนของกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมกันทำหน้าที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งกองทุนที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้าน และกองทุนที่จัดตั้งโดยภาครัฐผ่านศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ มีเป้าหมายคือ “การลดหนี้/ปลดหนี้” ของครัวเรือน ผ่านกระบวนการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลกองทุนชุมชน ได้แก่ ฐานข้อมูลหนี้สินครัวเรือนลูกหนี้ วิเคราะห์ข้อมูลและจัดประเภทลูกหนี้ บริหารจัดการหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ และส่งเสริมวินัยทางการเงินให้กับคนในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมการออม การจัดทำบัญชีครัวเรือน และวางแผนชีวิต เพื่อนำไปสู่ชีวิตที่มีคุณภาพต่อไป ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน และส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างมั่นคงในที่สุด ซึ่งในปัจจุบันกรมการพัฒนาชุมชนมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน ๑,๐๓๑ แห่ง^๑ ในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอ

๑.๒ วัตถุประสงค์ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ส่งเสริมการบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินให้มีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้เป็นระบบ ความเป็นเอกภาพ สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สิน และบริหารจัดการชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ เป้าหมายของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

บริหารจัดการหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) โดยไม่นับรวมหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน จนสามารถลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด

๑.๔ บทบาทหน้าที่ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑.๔.๑ แก้ไขปัญหาหนี้สิน (เฉพาะในกองทุนชุมชน) โดยการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน

๑.๔.๒ เชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้เป็นระบบ โดยการจัดทำฐานข้อมูลทุนชุมชน ฐานข้อมูลหนี้สินครัวเรือน บริหารจัดการหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้และส่งเสริมวินัยทางการเงินให้คนในชุมชน

^๑ หมายเหตุ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๖๒ มีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๙๒๔ แห่ง และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เดือนกันยายน ๒๕๖๓ จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเพิ่มอีก จำนวน ๑๐๗ แห่ง รวมมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวนทั้งสิ้น ๑,๐๓๑ แห่ง

๑.๔.๓ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และวางแผนชีวิต ครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้รู้รายรับ รายจ่าย รู้ต้นทุน รู้วิธีป้องกันจุดรั่วไหล จนสามารถลดหนี้ ปลดหนี้ บริหารเงิน บริหารชีวิตอย่างมีคุณภาพ

๑.๕ การบริหารจัดการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เมืองค์ประกอบ ๔ องค์ประกอบ

๑.๕.๑ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มาจากตัวแทนกลุ่ม/กองทุนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิ (ไม่ควรมาจากคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนใดเพียงกลุ่ม/กองทุนเดียว)

๑.๕.๒ สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑) สมาชิกเป็นรายกลุ่ม (ไม่ใช่รายบุคคล) เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้ผลิตน้ำดื่ม กลุ่มผู้ใช้น้ำ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ฯลฯ

๒) กลุ่ม/กองทุนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนยังคงดำเนินกิจกรรมของกลุ่มตามเดิม ไม่มีการยุบรวมกับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑.๕.๓ กิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีดังนี้

๑) บริหารจัดการหนี้ แก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน

๒) บูรณาการการบริหารจัดการกองทุนชุมชน เพื่อส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

๓) ส่งเสริมครัวเรือนให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน สามารถบริหารเงิน บริหารชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

๔) จัดสวัสดิการชุมชน ซึ่งกรณีที่กลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ดำเนินการอยู่ อาจเห็นชอบให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินกิจกรรมจัดสวัสดิการชุมชนในภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งนี้ต้องผ่านเวทีประชาคมและมีมติเห็นชอบจากกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑.๕.๔ ระเบียบของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่ต้องเอื้อต่อการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยไม่ขัดต่อระเบียบของกลุ่ม/กองทุนนั้น ๆ และไม่ขัดต่อกฎหมายด้วย ทั้งนี้ ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารกองทุนต่าง ๆ

๑.๖ การบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ได้แก่ การบริหารจัดการหนี้ให้ประชาชนที่เป็นหนี้ซ้ำซ้อนกันหลายสัญญาเงินกู้ โดยเป็นหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น มีเป้าหมายให้ประชาชนสามารถลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด โดยมีกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคือ คณะกรรมการศูนย์การจัดการเงินชุมชน

๑.๗ กระบวนการบริหารจัดการหนี้ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

๑.๗.๑ สสำรวจ/จัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้

๑.๗.๒ วิเคราะห์ข้อมูล/จัดประเภทลูกหนี้

๑.๗.๓ ประชุมหารือ/เจรจาหนี้/หากกองทุนรับผิดชอบ

๑.๗.๔ บริหารจัดการหนี้

๑.๗.๕ สนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้

๑.๗.๖ ติดตามผลการดำเนินงาน

ภาพประกอบที่ ๑ แสดงกระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑.๗.๑ สำรวจ/จัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้

คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสำรวจข้อมูลกองทุนชุมชนที่ดำเนินการในหมู่บ้าน/ชุมชนว่า มีกองทุนที่จัดตั้งโดยประชาชนและกองทุนที่เกิดจากการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้แต่ละกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงิน ที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และนำข้อมูลที่ได้ของแต่ละกลุ่ม/กองทุน มาจัดทำเป็นทะเบียนฐานข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือนของหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นรายครัวเรือน

๑) ข้อมูลกองทุนชุมชน ในหมู่บ้าน/ชุมชนส่วนใหญ่มีกลุ่ม กองทุน องค์กรการเงิน ทั้งที่เป็น กองทุนทางการเงิน และกองทุนที่ไม่ใช่ทางการเงิน จำนวน ๕ - ๘ กองทุนต่อหนึ่งหมู่บ้าน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กลุ่มอาชีพ กองทุนสวัสดิการออมวันละบาท กองทุนแม่ของแผ่นดิน กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มสัจมาชีพชุมชน กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงฯ (รายละเอียดตามตารางที่ ๑)

ที่	กองทุน/กลุ่ม	จำนวน (กลุ่ม/กองทุน)	คิดเป็นร้อยละ
๑	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	๙๑๘	๙๙.๓๕
๒	กลุ่มสัจจะ	๙๑๗	๙๙.๒๔
๓	กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	๘๓๔	๙๐.๒๖
๔	กลุ่มอาชีพ/หัตถกรรม/โอท็อป (สัจมาชีพ)	๖๒๘	๖๗.๙๖
๕	กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) (กข.คจ.)	๔๗๙	๕๑.๘๔
๖	กลุ่มแม่บ้าน/สตรี	๑๗๖	๑๙.๐๕
๗	กองทุนปยุ	๑๒๐	๑๒.๙๙
๘	สถาบันการเงิน/ธนาคารหมู่บ้าน	๘๖	๙.๓๑
๙	กองทุนแม่ของแผ่นดิน	๘๖	๙.๓๑
๑๐	กลุ่มเลี้ยงสัตว์	๗๒	๗.๗๙
๑๑	ร้านค้าชุมชน	๔๑	๔.๔๔
๑๒	โรงสีข้าวชุมชน/ยุ้งฉาง	๓๗	๔.๐๐
๑๓	กองทุนประปา	๓๒	๓.๔๖

ที่	กองทุน/กลุ่ม	จำนวน (กลุ่ม/กองทุน)	คิดเป็นร้อยละ
๑๔	กลุ่มผู้ใช้น้ำ	๒๗	๒.๙๒
๑๕	กลุ่มเพาะเห็ด/ปลูกผัก	๒๔	๒.๖๐
๑๖	กองทุนสงเคราะห์	๒๒	๒.๓๘
๑๗	กลุ่มออมทรัพย์ กทบ. (บัญชีที่ ๒)	๒๐	๒.๑๔
๑๘	กลุ่มประชารัฐ	๒๐	๒.๑๔
๑๙	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๘	๑.๙๕
๒๐	ศูนย์สถิติการตลาด	๒๑	๒.๒๗
๒๑	กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง	๑๓	๑.๔๑
๒๒	กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน	๘	๐.๘๗
๒๓	กองทุนประกันความเสี่ยง	๔	๐.๔๓
๒๔	กองทุนออมวันละบาท	๔	๐.๔๓
๒๕	กลุ่มประมง	๔	๐.๔๓
๒๖	กลุ่มรับซื้อน้ำยาง	๔	๐.๔๓
๒๗	กลุ่มน้ำดื่ม	๑๑	๑.๑๙
๒๘	ธนาคารขยะ	๒	๐.๒๒
๒๙	ปืมน้ำมัน	๓	๐.๓๒
๓๐	กลุ่มอื่น ๆ	๑๕	๓.๐๓

ตารางที่ ๑ แสดงข้อมูล กลุ่ม/กองทุน/กลุ่มองค์กรการเงิน ที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๙๒๔ แห่ง^๒ ในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอ

๒) ข้อมูลภาวะหนี้สินของครัวเรือนในหมู่บ้านที่ตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สืบมาจากข้อมูลศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๙๒๔ แห่ง โดยสำรวจตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นมา (ตารางที่ ๒)

จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนที่เป็นหนี้กองทุนชุมชนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (ครัวเรือน)	ยอดหนี้รวมทั้งสิ้น (บาท)	จำนวนเงินโดยเฉลี่ยที่ครัวเรือนหนึ่งเป็นหนี้ (บาท)
๑๗๓,๙๒๔ ครัวเรือน	๙๖,๕๕๓ (ร้อยละ ๕๕.๕๑)	๔,๖๕๕,๔๔๐,๖๗๔	๔๘,๒๑๖

ตารางที่ ๒ แสดงข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือนในหมู่บ้านที่ตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๙๒๔ แห่ง^๒

๑.๗.๒ วิเคราะห์ข้อมูล/จัดประเภทลูกหนี้ตามศักยภาพของลูกหนี้ และแบ่งกลุ่มลูกหนี้ตามวงเงินที่เป็นหนี้

๑) วิเคราะห์ข้อมูลกองทุนชุมชน เกี่ยวกับสภาพของกลุ่ม/กองทุนชุมชนทั้งหมดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยวิเคราะห์ถึงที่มาของกองทุน วัตถุประสงค์ของกองทุน เงินทุนปัจจุบัน สมาชิกกองทุน คณะกรรมการกองทุน ระเบียบ/ข้อบังคับ กิจกรรมของกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม รวมทั้งวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา/ข้อจำกัด และอุปสรรค เพื่อจะได้ทราบถึงสถานการณ์ของแต่ละกลุ่ม/กองทุนที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน และทราบถึงแหล่งเงินทุนในหมู่บ้าน/ชุมชน

^๒หมายเหตุ สืบมาจากฐานข้อมูลศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๙๒๔ แห่ง (จัดตั้งระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๖๒) ไม่นับรวมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่จัดตั้งใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๐๗ แห่ง (จัดตั้งในเดือนกันยายน ๒๕๖๓) (แสดงข้อมูล ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๔)

๒) วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้ โดยนำข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของแต่ละกลุ่ม/กองทุนมาวิเคราะห์หนี้และศักยภาพของลูกหนี้ทั้งหมดแต่ละราย พร้อมจัดประเภทลูกหนี้ อาจจะมีการพิจารณาจากจำนวนยอดหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้เป็นรายครัวเรือน และจัดกลุ่มตามจำนวนยอดหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่และมิติของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงยอดหนี้ และไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม/กองทุน โดยจากการสำรวจข้อมูลลูกหนี้ที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม/กองทุนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๙๒๔ แห่ง มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑๗๓,๙๒๔ ครัวเรือน พบว่า มีครัวเรือนที่เป็นหนี้กองทุนชุมชนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๙๖,๕๕๓ ครัวเรือน ๑๙๗,๓๘๐ สัญญา เป็นเงิน ๔,๖๕๕,๔๔๐,๖๗๔ บาท เฉลี่ย ๒.๐๔ สัญญา/ครัวเรือน โดยสามารถแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ได้ ดังนี้

- วิเคราะห์กลุ่มลูกหนี้ตามจำนวนสัญญา พบว่า จำนวนสัญญาที่ครัวเรือนมีหนี้ในกองทุนชุมชนมากที่สุดได้แก่ ๒ สัญญา จำนวน ๕๙,๙๗๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๑๒ อันดับที่สอง ได้แก่ ๑ สัญญา จำนวน ๑๘,๗๘๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕๕ อันดับสาม ได้แก่ ๓ สัญญา จำนวน ๑๔,๒๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๓ และจำนวนสัญญาที่สูงที่สุดได้แก่ ๙ สัญญา จำนวน ๑๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๗ (ภาพประกอบที่ ๒)

ภาพประกอบที่ ๒ แสดงข้อมูลการจัดกลุ่มครัวเรือนที่เป็นหนี้ โดยแบ่งตามจำนวนสัญญาที่เป็นหนี้

- วิเคราะห์กลุ่มลูกหนี้ตามจำนวนยอดหนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ครัวเรือนมีหนี้ระหว่าง ๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔๒,๓๙๒ ครัวเรือน เฉลี่ย ๑๗,๙๒๑ บาท/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๓๒ อันดับสองได้แก่ ครัวเรือนที่เป็นหนี้ระหว่าง ๓๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๓,๙๒๕ ครัวเรือน เฉลี่ย ๔๐,๑๑๘ บาท/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๘ อันดับสามได้แก่ ครัวเรือนที่เป็นหนี้ระหว่าง ๕๐,๐๐๑ - ๗๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๕,๑๓๕ ครัวเรือน เฉลี่ย ๕๖,๙๖๒ บาท/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๘ (ภาพประกอบที่ ๓)

ภาพประกอบที่ ๓ แสดงข้อมูลการจัดกลุ่มครัวเรือนที่เป็นหนี้ โดยแบ่งตามจำนวนยอดหนี้

๑.๗.๓ ประชุมหารือ/เจรจาหนี้/หากกองทุนรับผิดชอบ

คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นตัวกลางในการเจรจาระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ (กลุ่ม/กองทุนที่ลูกหนี้ที่เป็นสมาชิกได้กู้ยืม) เพื่อตกลงให้ความช่วยเหลือในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น การปรับลด อัตราดอกเบี้ย/ค่าปรับ การยืดระยะเวลาการผ่อนชำระคืน การกำหนดวงเงินกู้ใหม่ ฯลฯ แล้วหากกลุ่ม/กองทุนใดกองทุนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบเพียงกองทุนเดียว โดยคำนึงถึงการเป็นสมาชิกของลูกหนี้ และจำนวนวงเงินกู้ที่เป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับของกลุ่ม/กองทุนนั้น ๆ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม/องค์กรการเงินในชุมชนที่เป็นสมาชิกฯ และขึ้นอยู่กับแนวทางการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑.๗.๔ ดำเนินการบริหารจัดการหนี้

คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้/โอนภาระหนี้/ปรับเปลี่ยนสัญญา โดยมีเมนูบริการ ดังนี้

● **เมนูที่ ๑ ปรับอัตราดอกเบี้ยให้เท่ากัน** กรณีปรับอัตราดอกเบี้ยของกลุ่ม/กองทุน ที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เท่ากัน

กลุ่ม/กองทุน	อัตราดอกเบี้ย	อัตราดอกเบี้ย
	เดิม	ปรับใหม่
กลุ่มอาชีพ	3 บาท	6 บาท
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	5 บาท	
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	6 บาท	

ภาพประกอบที่ ๔ แสดงเมนูการปรับอัตราดอกเบี้ยให้เท่ากัน

ดำเนินการ ดังนี้

๑) หลังจากการประชุมมีมติปรับลดอัตราดอกเบี้ยของกลุ่ม/กองทุนให้เท่ากัน คณะกรรมการกลุ่ม/กองทุน ที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้องประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่สมาชิกกลุ่ม/กองทุนของตน พร้อมทั้งจัดทำ/ปรับแก้ไขระเบียบข้อบังคับกลุ่ม/กองทุน หรือปรับ/ยืดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ ให้เป็นไปตามมติ (กู้พร้อมกัน ส่งใช้คืนพร้อมกัน หรือไม่พร้อมกันก็ได้)

ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยส่วนต่างของกลุ่ม/กองทุน อาจนำมาจัดสรรเป็นสวัสดิการชุมชนหรือสาธารณประโยชน์ โดยให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นตัวกลางดำเนินการในภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน หรือจะมอบหมายให้กลุ่ม/กองทุนใด ๆ เป็นผู้ดำเนินการก็ได้ ขึ้นอยู่กับมติที่ประชุม

๒) กำหนดกลุ่ม/กองทุน ที่จะเข้ามารับผิดชอบในการบริหารจัดการหนี้ไปสู่วันที่ ๑ ครั้งเรือน ๑ สัญญา โดยพิจารณาจากการแบ่งกลุ่มลูกหนี้/จัดประเภทลูกหนี้ตามวงเงินหนี้ ให้เหมาะสมกับเงินทุน (สภาพคล่องทางการเงิน) ของกลุ่ม/กองทุน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม/กองทุนของลูกหนี้ รวมถึงข้อจำกัดในเรื่องระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม/กองทุน เช่น

ยอดหนี้ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท	ให้ทำสัญญากับกลุ่มอาชีพ
ยอดหนี้ตั้งแต่ ๓๐,๐๐๑ - ๗๕,๐๐๐ บาท	ให้ทำสัญญากับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ยอดหนี้ตั้งแต่ ๗๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	ให้ทำสัญญากับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

๓) เมื่อหาข้อตกลงร่วมกันระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ และได้กองทุนที่จะเข้ามารับผิดชอบในการบริหารจัดการหนี้ไปสู่วัน ๑ ครั้วเรือน ๑ สัญญา ให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นตัวกลางประสานลูกหนี้ เจ้าหนี้เดิม และคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนที่จะรับเป็นผู้รับผิดชอบหนี้ที่เกิดจากการปรับโครงสร้างหนี้มาถ่ายโอนภาระหนี้สิน โดยทำสัญญากู้ยืมเงินฉบับใหม่ระหว่างลูกหนี้ที่ปรับโครงสร้างหนี้กับคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุน ที่รับเป็นเจ้าหนี้ ซึ่งการพิจารณาว่าจะให้กลุ่ม/กองทุนใดเป็นรับเป็นผู้ให้กู้รายใหม่ ต้องคำนึงถึงสภาพการเป็นสมาชิกของลูกหนี้ที่จะได้รับการปรับโครงสร้างหนี้ว่าเป็นสมาชิกของกลุ่ม/กองทุนหรือไม่ จากนั้นจึงดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนการปรับเปลี่ยนสัญญาใหม่ พร้อมชำระหนี้ให้กลุ่ม/กองทุนที่เป็นเจ้าหนี้ของสัญญาเดิมด้วย

กรณีตัวอย่าง ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนใน หมู่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
แนวคิด “ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำได้”

- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เท่ากันทุกกลุ่ม/กองทุน คือร้อยละ ๖ บาท/ปี ระยะผ่อนชำระ ๑ ปี
- สมาชิกสามารถกู้ได้ทั้ง ๔ กองทุน (ลดต้น ลดดอก)

ที่	ยอดหนี้ (บาท)	กองทุนที่ให้ลูกหนี้ทำสัญญาใหม่หลังปรับโครงสร้างหนี้	ระยะเวลาชำระคืน (ปี)	ดอกเบี้ย (ร้อยละ/ปี)	เงื่อนไข
๑.	๑ - ๕๐,๐๐๐	กทบ.	๑	๖	๑. ออมสัจจะ ๑๐๐ บาท/เดือน ๒. ออมตัดหนี้ทุกเดือน ตามความสามารถ
๒.	๑ - ๕๐,๐๐๐	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	๑	๖	
๓.	๑ - ๕๐,๐๐๐	กลุ่มปุ๋ย	๑	๖	
๔.	๑ - ๕๐,๐๐๐	ธกส.	๑	๖	

ตารางที่ ๓ แสดงตัวอย่างการปรับโครงสร้างหนี้ตามเมนูที่ ๑ ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนใน

กรณีตัวอย่าง ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยยาบ หมู่ ๒ ตำบลห้วยยาบ อำเภอธัญบุรี จังหวัดลำพูน
แนวคิด “เงินมาก ปัญหายิ่งมาก มีเท่าไร ใช้เท่าศักยภาพที่มี”

- อัตราดอกเบี้ยเท่ากันทุกกองทุน ๔ บาท/ปี
- เงื่อนไข ต้องออม ๒%, ๔% ของวงเงินกู้

ที่	ยอดหนี้ (บาท)	กองทุนที่ให้ลูกหนี้ทำสัญญาใหม่หลังปรับโครงสร้างหนี้	ระยะเวลาชำระคืน (ปี)	ดอกเบี้ย (ร้อยละ/ปี)	เงื่อนไข
๑.	ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐	กข.คจ.	๑	๔	๑. ออมตัดหนี้ ๒% ของวงเงินกู้
๒.	๓๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐	กทบ.	๑	๔	๒. ออมตัดหนี้ ๒%, ๔% ของวงเงินกู้
๓.	มากกว่า ๕๐,๐๐๐	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	๑	๔	๓. ออมตัดหนี้ ๔% ของวงเงินกู้

ตารางที่ ๔ แสดงตัวอย่างการปรับโครงสร้างหนี้ตามเมนูที่ ๑ ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยยาบ

● **เมนูที่ ๒** เมนูการบริหารจัดการหนี้ตามพฤติกรรมของสมาชิก หรือ “บ้านโป่งโมเดล” กรณี ไม่สามารถปรับอัตราดอกเบี้ยของกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เท่ากัน (ดอกเบี้ยไม่เท่ากัน)

ดำเนินการ ดังนี้

- ประชุมคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อหารือแนวทางการบริหารจัดการหนี้ร่วมกัน โดยดำเนินการภายใต้ข้อจำกัด และความต่างของดอกเบี้ย
- กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการหนี้ เพื่อให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละพื้นที่ และมติที่ประชุม ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น

กรณีตัวอย่าง “บ้านโป่งโมเดล” ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านโป่ง หมู่ ๔ ตำบลป่าแดง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เป็นการจัดทำเมนูทางเลือกในการชำระหนี้ โดยสมาชิก (ครัวเรือน) เป็นผู้เลือก ตามความสามารถของการชำระหนี้

จัดทำเมนูทางเลือก
ในการชำระหนี้ “บ้านโป่งโมเดล”

ภาพประกอบที่ ๕ แสดงการบริหารจัดการหนี้ตามรูปแบบ “บ้านโป่งโมเดล”

กรณีตัวอย่าง ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านป่าแดง หมู่ ๑ ตำบลห้างสูง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี จำนวนการปล่อยกู้ดอกเบี้ยต่างกัน กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ตามความเหมาะสม

☒ สมาชิกสามารถกู้ได้ทั้ง ๒ กองทุน (ลดต้น ลดดอก)

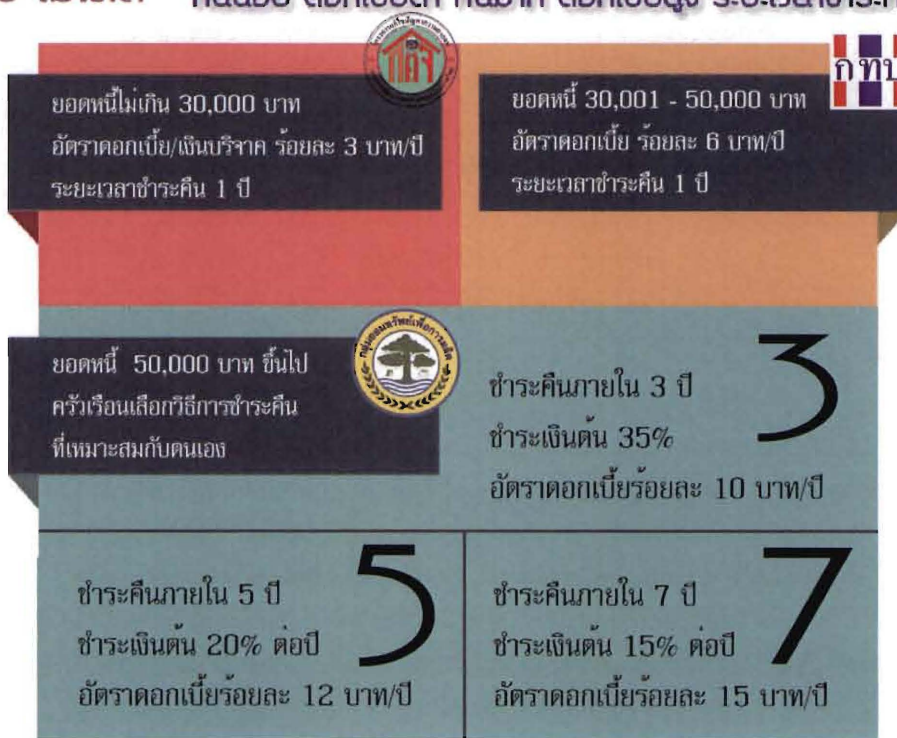
ที่	ยอดหนี้ (บาท)	กองทุนที่ให้ลูกหนี้ทำสัญญาใหม่หลังปรับโครงสร้างหนี้	ระยะเวลาชำระคืน (ปี)	ดอกเบี้ย (ร้อยละ/ปี)	เงื่อนไข
๑.	ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	ไม่กำหนด	๑๒	ขยายระยะเวลาได้ตามความเหมาะสมของ
๒.	เกิน ๓๐๐,๐๐๐	กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)	ไม่กำหนด	๘	ครัวเรือนเป้าหมาย

ตารางที่ ๕ แสดงการปรับโครงสร้างหนี้ตามเมนูที่ ๒ ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านป่าแดง

● **เมนูที่ ๓ การจัดการทางการเงินแบบธนาคาร (ไฟแนนซ์) หรือ “ชากไทยโมเดล”** กรณีตัวอย่าง “ชากไทยโมเดล” ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย หมู่ ๔ ตำบลชากไทย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เป็นรูปแบบการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อัตราดอกเบี้ย ๑ ครั้วเรือน ๑ สัญญา โดยไม่ใช้วิธีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยให้เท่ากัน หรือปรับระยะเวลาการกู้ยืมและชำระคืนของแต่ละกองทุนให้พร้อมกัน แต่จะใช้วิธีการออกระเบียบศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในเรื่องการบริหารจัดการหนี้ ภายใต้แนวคิดขยายระยะเวลาการชำระหนี้ ซึ่งไม่ขัดต่อระเบียบ/กฎข้อบังคับของแต่ละกองทุนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยใช้ “แพคเกจ ๓ ๕ ๗” เป็นโมเดลดำเนินการ ดังนี้

เป็นการจัดทำทางเลือกค้ำเงินถึงยอดหนี้ของครัวเรือน อัตราดอกเบี้ยของกลุ่ม/กองทุน และระยะเวลาชำระคืน โดยสมาชิก (ครัวเรือน) เป็นผู้เลือกตามความสามารถของการชำระหนี้ หลักการในการบริหารจัดการหนี้ นั่นคือ พิจารณาครัวเรือนที่มียอดหนี้ต่ำ ทำสัญญากู้ยืมกลุ่ม/กองทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ หากจำนวนยอดหนี้สูง ให้ทำสัญญากู้ยืมกับกลุ่ม/กองทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง แต่สามารถยืดระยะเวลาการผ่อนชำระคืนให้นานขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดภาระหนักแก่ลูกหนี้ และทำให้มีกำลังในการชำระหนี้ตามความสามารถของผู้กู้ยืม

“ชากไทย โมเดล” หนี้น้อย ดอกเบี้ยต่ำ หนี้นาน ดอกเบี้ยสูง ระยะเวลาชำระคืนนานขึ้น

ภาพประกอบที่ ๖ แสดงการบริหารจัดการหนี้ตามรูปแบบ “ชากไทยโมเดล”

กรณีตัวอย่าง ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านยางกระเตา หมู่ ๑๐ ตำบลท่าเมือง อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี

- ~~✗~~ อัตราดอกเบี้ยดอกเบี่ยไม่เท่ากัน
- ~~✗~~ ระยะเวลาการชำระเงินกู้ต่างกัน (ลดต้น ลดดอก) แบ่ง ๓ เมนู

ที่	ยอดหนี้ (บาท)	กองทุนที่ให้ลูกหนี้ทำ สัญญาใหม่หลังปรับ โครงสร้างหนี้	ระยะเวลา ชำระคืน (ปี)	ดอกเบี้ย (ร้อยละ/ปี)	เงื่อนไข
๑	กู้ ๓๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐	กทบ.	๓	๖	- ชำระเงินต้น ๓๕% - กู้ ๑ ครั้ง/ปี - ชำระดอกเบี้ย ๑ ครั้ง/ปี
๒	กู้ ๕๐,๐๐๑ - ๑๐๐,๐๐๐	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อ การผลิต	๕	๙	- ชำระเงินต้น ๒๐% - กู้ทุกเดือน - ปั่นผลทุกเดือน
๓	กู้ ๑๐๐,๐๐๑ ขึ้นไป	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อ การผลิต	๑๐	๑๐	- กู้ทุกเดือน - ปั่นผลทุกเดือน

ตารางที่ ๖ แสดงการปรับโครงสร้างหนี้ตามเมนูที่ ๓ ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านยางกระเดา

สรุปเทคนิคการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑) ขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ในกรณีที่ยอดหนี้สูง เช่น เดิมนาย ก. ก่อนเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) รวมยอดหนี้แล้วเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท กำหนดชำระเป็นรายปีครั้งเดียว ซึ่งเป็นยอดหนี้ที่สูงเกินกว่าที่ครัวเรือนจะสามารถชำระได้ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจึงปรับขยายระยะเวลาชำระหนี้จาก ๑ ปี เป็น ๒ หรือ ๓ ปี ทำให้ครัวเรือนมีความสามารถในการชำระหนี้ได้จริง

๒) เปลี่ยนจากการผ่อนชำระรายปีมาเป็นผ่อนชำระรายเดือนเพื่อแบ่งเบาภาระของลูกหนี้ เช่น นาย ข. ก่อนเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) รวมยอดหนี้แล้วเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท กำหนดชำระเป็นรายปีครั้งเดียว เมื่อถึงกำหนดครัวเรือนผู้เป็นหนี้ต้องหากเงินก้อนมาชำระ อาจทำให้เกิดการหมุนหนี้จากแหล่งเงินกู้อื่นเพื่อมาชำระหนี้ตามสัญญา แต่เมื่อเข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ มีการปรับเปลี่ยนสัญญาเป็นแบ่งชำระหนี้เป็นรายเดือน ทำให้ศักยภาพในการชำระหนี้เพิ่มขึ้น เป็นการลดภาระของลูกหนี้และลดความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้เสียได้อีกทางหนึ่ง

๓) ส่งเสริมการออมควบคู่กับการชำระหนี้เมื่อครบกำหนดชำระสามารถนำเงินออมมาตัดยอดหนี้ได้ กรณีนี้สามารถใช้ได้ทั้งการชำระหนี้เป็นรายเดือนและรายปี

๔) การปรับลดอัตราดอกเบี้ยสำหรับครัวเรือนที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ไปโรมชั่นพิเศษสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการฯ เท่านั้น) เช่น เดิมอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๒ บาท/ปี ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเหลือร้อยละ ๑๐ บาท/ปี

๕) การชำระหนี้เป็นขั้นบันได เพื่อแบ่งเบาภาระลูกหนี้ ยกตัวอย่างเช่น นาย ค. เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) รวมยอดหนี้แล้วเป็นเงิน จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระปีแรกชำระเงินต้นร้อยละ ๑๐ พร้อมดอกเบี้ย ปีถัดไป ชำระเงินต้นร้อยละ ๒๐ พร้อมดอกเบี้ย ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดหนี้

๖) ปลอดดอกเบี้ยในปีแรกของการชำระหนี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) เพราะมองเห็นถึงปัญหาว่าครัวเรือนที่เข้าสู่โครงการฯ ล้วนแล้วแต่มีจุดประสงค์ที่จะลดหนี้ ปลอดหนี้ ถือเป็นสร้างแรงจูงใจ และสร้างจิตสำนึก ให้คนในชุมชนไม่เป็นที่ซ้ำซ้อน และยืนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

๗) การชำระหนี้ปีแรกให้ชำระแต่ดอกเบี้ย เพื่อเป็นการให้โอกาสครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) นำเงินที่จะชำระหนี้ไปประกอบอาชีพ หรือต่อยอดอาชีพ จะได้มีเงินเพื่อชำระหนี้ในปีต่อไป

๑.๗.๕ สนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ และการส่งเสริมอาชีพ

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีการบูรณาการกองทุนชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน ซึ่งถือเป็นบทบาทสำคัญของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ รวมทั้งให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดในการสร้างงาน สร้างรายได้ และต่อยอดอาชีพของครัวเรือน โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้จัดสรรงบประมาณให้พื้นที่ (ส่วนภูมิภาค) ดำเนินการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ ผ่านกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” โดยคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจะมีการเยี่ยมเยียนครัวเรือนเป้าหมายเพื่อส่งเสริมวินัยทางการเงิน และสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการหนี้สินของตนเอง เช่น การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, การวิเคราะห์/วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน, ส่งเสริมการออม, การปรับพฤติกรรมทางการเงิน, การบริหารจัดการหนี้ (เทคนิคการลดหนี้, การวางแผนบริหารหนี้สิน), การเรียนรู้บทเรียนจากครัวเรือนต้นแบบลดหนี้/ปลดหนี้ที่สามารถเข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ได้สำเร็จ แล้วร่วมกันจัดทำแผนการส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยวิเคราะห์ตลาด ศักยภาพ และความต้องการในการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ดำเนินการเป็นกลุ่ม ตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป ในรูปแบบ “เงินทุนคืนกลุ่ม” เมื่อมีรายได้หรือผลผลิตจากการลงทุนกลับมา จะต้องจัดสรรผลกำไรหรือแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งตามที่ตกลงกันไว้คืนให้กับกลุ่ม เพื่อใช้สำหรับเป็นเงินทุนในการสนับสนุนการดำเนินการในครั้งต่อไป โดยเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ สามารถลดรายจ่ายและก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมของภูมิสังคม (ตามภูมิประเทศ วิถีชีวิต ฯลฯ) สามารถดำเนินการรวมทั้งสิ้น ๙๐,๓๖๐ ครัวเรือน รายละเอียด ดังนี้

ปี ๒๕๖๐ สถาบันการจัดการเงินชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) บริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงินแก่ครัวเรือน และส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๙๒๔ แห่ง ๆ ละ ๓๐ คน รวม ๒๗,๗๒๐ ครัวเรือน งบประมาณ ๖๔,๑๒๕,๖๐๐ บาท

ปี ๒๕๖๑ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงินแก่ครัวเรือน และส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๙๒๔ แห่ง ๆ ละ ๓๐ คน รวม ๒๗,๗๒๐ ครัวเรือน งบประมาณ ๕๖,๓๖๔,๐๐๐ บาท

ปี ๒๕๖๒ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงินแก่ครัวเรือน และส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๙๒๔ แห่ง ๆ ละ ๓๐ คน รวม ๒๗,๗๒๐ ครัวเรือน งบประมาณ ๕๕,๘๙๙,๖๐๐ บาท

ปี ๒๕๖๓ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงินแก่ครัวเรือน และส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๒๔๐ แห่ง ๆ ละ ๓๐ คน รวม ๗,๒๐๐ ครัวเรือน งบประมาณ ๑๓,๓๒๐,๐๐๐ บาท

๑.๗.๖ ติดตามการดำเนินงานและรายงานผล

กรมการพัฒนาชุมชนติดตามสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับกรม ระดับจังหวัดระดับอำเภอและระดับหมู่บ้าน โดยเฉพาะคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการติดตามตรวจเยี่ยมครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ ให้คำปรึกษา แนะนำ และรับทราบปัญหา ไม่ว่าจะเป็นด้านหนี้สิน หรือการประกอบอาชีพ ฯลฯ มีการนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือน พร้อมเป็นตัวอย่างให้ครัวเรือนอื่น ๆ ที่ต้องการเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ ไปสู่ ๑ สัญญา ๑ ครัวเรือน รวมถึงนำข้อมูลมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มาปรับใช้ในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑.๘ ผลสำเร็จของการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑.๘.๑ ผลสำเร็จเชิงปริมาณ

๑) จำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมการบริหารจัดการหนี้ผ่านกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” จำนวน ๙๐,๓๖๐ ครัวเรือน และสามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อีก ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา จำนวน ๔๕,๘๗๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๗ แยกตามปีงบประมาณ ดังนี้

- ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๒,๗๖๔ ครัวเรือน
- ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๒,๘๒๔ ครัวเรือน
- ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๕,๒๐๒ ครัวเรือน
- ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๕,๐๘๓ ครัวเรือน

๒) จำนวนครัวเรือนเป้าหมาย (ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓) ที่สามารถลดหนี้ /ปลดหนี้ได้

ปีงบประมาณ	ผลสัมฤทธิ์					
	ลดหนี้		ปลดหนี้		รวม ครัวเรือน	รวม จำนวนเงิน
	ครัวเรือน	จำนวนเงิน	ครัวเรือน	จำนวนเงิน		
๒๕๖๐	๔,๐๑๕ (ร้อยละ ๔.๔๔)	๑๕๒,๔๒๔,๐๐๐	๗๗๐ (ร้อยละ ๐.๘๕)	๒๒,๕๑๕,๘๕๙	๔,๗๘๕ (ร้อยละ ๕.๒๙)	๑๗๙,๙๓๙,๘๕๙
๒๕๖๑	๖,๙๖๖ (ร้อยละ ๗.๗)	๑๒๙,๒๔๙,๗๔๓	๕๘ (ร้อยละ ๐.๐๖)	๒๒,๑๘๙,๘๓๕	๗,๕๔๗ (ร้อยละ ๘.๓๕)	๑๕๑,๔๓๙,๕๗๘
๒๕๖๒	๒๐,๐๓๐ (ร้อยละ ๒๒.๑๖)	๓๒๔,๑๔๐,๔๓๐	๒,๕๔๖ (ร้อยละ ๒.๘๑)	๗๕,๖๒๖,๗๖๘	๒๒,๕๗๖ (ร้อยละ ๒๔.๙๘)	๓๙๙,๗๖๗,๑๙๘
๒๕๖๓	๑๐,๐๖๑ (ร้อยละ ๑๑.๑๓)	๑๔๗,๕๓๘,๙๕๖	๙๐๔ (ร้อยละ ๑)	๓๘,๖๕๗,๖๐๙	๑๐,๙๖๕ (ร้อยละ ๑๒.๑๓)	๑๘๖,๑๙๖,๕๖๕
รวม	๔๑,๐๗๒ (ร้อยละ ๔๕.๔๕)	๗๕๓,๓๕๓,๑๒๙	๔,๘๐๑ (ร้อยละ ๕.๓๑)	๑๕๘,๙๙๐,๐๗๑	๔๕,๘๗๓ (ร้อยละ ๕๐.๗๖)	๙๑๒,๓๔๓,๒๐๐

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลจำนวนครัวเรือนเป้าหมาย (ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓) ที่สามารถลดหนี้ /ปลดหนี้ได้

๓) การส่งเสริมการออม ครัวเรือนเป้าหมาย (ปี ๒๕๖๓) มีการออมเงิน จำนวน ๒๕,๑๐๓ ครัวเรือน เป็นเงิน ๓๖๙,๑๗๓,๓๕๘ บาท โดยออมเงินผ่านกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน ๑๖,๑๙๖ ครัวเรือน
- (๒) ออมทรัพย์สัจจะบัญชีที่ ๒ จำนวน ๗,๓๙๐ ครัวเรือน
- ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (๓) อื่น ๆ จำนวน ๑,๕๑๗ ครัวเรือน

๔) สร้างอาชีพและรายได้เสริมให้กับประชาชน ใน ๙๒๔ หมู่บ้าน ซึ่งเป็นการส่งเสริมและต่อยอดอาชีพ โดยดำเนินการในรูปแบบ “เงินทุนคืนกลุ่ม” และมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ จำนวนเป็น ๘ ประเภท รวมทั้งสิ้น ๓,๑๐๕ กลุ่ม ดังนี้

- (๑) เกษตรกรรม จำนวน ๑,๑๑๔ กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๙๐
- (๒) ปศุสัตว์/ประมง จำนวน ๗๑๒ กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๐
- (๓) อาหาร จำนวน ๔๓๑ กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔๔
- (๔) ของใช้ ของตกแต่ง จำนวน ๒๓๕ กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๒
- ของที่ระลึก

(๕) ผ้าและ เครื่องแต่งกาย	จำนวน	๑๓๔	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ	๔.๘๐
(๖) สมุนไพร	จำนวน	๔๐	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ	๑.๔๓
(๗) เครื่องดื่ม	จำนวน	๘	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ	๐.๒๕
(๘) อื่น ๆ เช่น ร้านค้าชุมชน, น้ำดื่มชุมชน, ธนาคารปูย	จำนวน	๑๑๘	กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ	๔.๒๒

๑.๘.๒ ผลสำเร็จเชิงคุณภาพ

๑) เกิดประโยชน์ต่อประชาชน

(๑) ประชาชนมีวินัยทางการเงิน รู้จักการวางแผนการทางการเงิน มีการออมเงิน เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการใช้จ่ายเงินที่ดีขึ้น โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน ให้สามารถใช้เงินให้เกิดประโยชน์อย่างรู้คุณค่า เกิดการวางแผน ชีวิต การวางแผนลดหนี้ มีการแบ่งสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และสัดส่วนในการชำระหนี้ และบริหารจัดการเงิน ในการประกอบอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ นำไปสู่การลดหนี้ และปลดหนี้

(๒) ประชาชนมีการวางแผนการดำเนินชีวิตที่ดี หมดปัญหาเรื่องการหมุนหนี้และเกิดหนี้ ซ้ำซ้อน ทำให้มีสภาพคล่องทางการเงินมากขึ้น เพราะระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ได้รับการขยายเวลาเพิ่มขึ้น ลดความเครียดสะสมซึ่งเป็นปัญหาที่หลายภาคส่วนมองข้ามไป รวมทั้งทำให้ประชาชน/คนในชุมชนมีกำลังใจ กำลังกาย กำลังทรัพย์ที่จะประกอบอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพื่อนำมาผ่อนชำระหนี้ เกิดการใช้เงินที่ก่อให้เกิดประโยชน์ มากขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบได้อีกทางหนึ่ง

(๓) ประชาชนได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการกองทุนชุมชน ในรูปของสวัสดิการ ชุมชน และส่งเสริมการประกอบอาชีพ ผ่านกระบวนการสำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ดี และเกิดการรวมกลุ่มในการสร้าง รายได้ให้กับคนในชุมชน และเกิดผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาสู่สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

๒) เกิดประโยชน์ต่อสังคม

กระบวนการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นการสร้างมิติใหม่ ในการบริหารจัดการเงินทุนให้เกิดประโยชน์ และการเกื้อกูลกันของคนในชุมชน ซึ่งทำให้ชุมชนหันมาให้ความสำคัญ และเกิดความร่วมมือกันในการทำให้ชุมชน/สังคมเป็นสุข คนในชุมชนเป็นสุข วางแผนชีวิตเป็น เกิดการเอื้ออาทร เกื้อกูลกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างครัวเรือน เกิดความสามัคคีในชุมชน มีการช่วยเหลือกันระหว่าง กลุ่มกองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน และครัวเรือน ช่วยเหลือคนในชุมชนลดการพึ่งพาเงินทุนจากแหล่งเงินภายนอก ลดปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัว การเกิดอาชญากรรม การฆ่าตัวตาย ฯลฯ เป็นชุมชนที่อยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล และเกิด กระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ส่งผลให้ชุมชนน่าอยู่มีความเข้มแข็ง อย่างยั่งยืน

๓) เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ

ปัญหาหนี้ครัวเรือนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และ ความมั่นคงของประเทศ จึงต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง โดยส่งเสริมการปรับพฤติกรรม ในระดับครัวเรือน บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนผู้มีหนี้สินมีการวางแผนทางการเงิน มีการออมเงิน เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการใช้จ่ายเงินที่ดีขึ้น ก่อให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินมากขึ้น เพราะระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ได้รับการขยายเวลาเพิ่มขึ้น มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ย ปรับโครงสร้างหนี้ ลดปัญหา หนี้ซ้ำซ้อน มีการชำระหนี้ที่เดียว คนในชุมชนลดการพึ่งพาเงินทุนจากแหล่งเงินภายนอก (หนี้นอกระบบ) ส่งผลให้ กองทุนที่มีอยู่มีประสิทธิภาพและความมั่นคงเพิ่มขึ้น ลดความเสี่ยงการเป็นหนี้สูญของกลุ่มการเงินชุมชนอื่น ๆ อีกทั้ง มีกิจกรรมสนับสนุนอาชีพให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เมื่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชนดีขึ้น ย่อมส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชน ดีขึ้นตามลำดับ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการพัฒนาโครงสร้างทางสังคมควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างแท้จริง

๑.๘.๓ ปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑) มีกลไกการขับเคลื่อนงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และภาคีเครือข่ายที่มีความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนมีการติดตามสนับสนุนให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องแก่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนให้บรรลุเป้าหมาย

๒) การบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใช้หลักของความสัมพันธ์ ความเป็นชุมชน ความเอื้ออาทร การมีส่วนร่วม มากกว่าการใช้หลักแห่งผลประโยชน์ และใช้แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการส่งเสริม สนับสนุนให้คนในชุมชนนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต สร้างศรัทธาให้คนในชุมชนมั่นใจในการทำงานของคณะกรรมการ การใช้หลักการบริหารจัดการในรูปแบบดังกล่าว ส่งผลให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีการติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน และให้คำปรึกษาแนะนำ อย่างใกล้ชิด รวมถึงให้กำลังใจครัวเรือนเป้าหมายแต่ละรายที่เข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความมุ่งมั่น มีเป้าหมายชัดเจนที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น

๓) การบูรณาการความร่วมมือของกลุ่ม/องค์กร ผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน และการสนับสนุนของภาครัฐ มีเป้าหมายร่วมกันที่จะแก้ไขปัญหาหนี้สินของคนในชุมชน เป็นการสร้างองค์กระบวนกรเพื่อเป็นหน่วยในการบริหารจัดการชุมชนของตนเอง กระตุ้นให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของและตระหนักถึงปัญหาในชุมชนร่วมกัน และเกิดจากความต้องการของชุมชนเป็นหลัก ตามหลักการ “ระเบิดจากข้างใน” ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

๔) มีการลงพื้นที่ติดตามศูนย์จัดการกองทุนชุมชนทั้งที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลว เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่ วิถีชีวิตชุมชน ปัญหาหนี้ของหมู่บ้าน/ชุมชน การบริหารจัดการหนี้ให้กับคนในชุมชน เพื่อหารูปแบบ วิธีการ เทคนิค ให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนอื่นนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทสังคม รวมถึงค้นหาปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้องในการดำเนินงาน ในการนำไปปรับปรุงพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

๕) มีการสร้างองค์ความรู้ให้ครัวเรือนเป้าหมายเกิดความตระหนักรู้ ส่งเสริมการออม การวางแผนการใช้จ่ายเงิน และการมีวินัยทางการเงิน มีการปรับพฤติกรรมทางการเงิน พร้อมพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ให้กับครัวเรือนอื่น พื้นที่อื่น ๆ หรือนำไปบูรณาการจัดการองค์ความรู้ร่วมกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากต่อไป

๖) มีการสนับสนุนงบประมาณส่งเสริมอาชีพในรูปแบบ “กองทุนสำนึกดี” เพื่อสร้างอาชีพสร้างรายได้ ที่สามารถยกระดับรายได้ของครัวเรือนให้สอดคล้องกับภาระหนี้สิน และค่าใช้จ่ายของครัวเรือน พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นวิถีชีวิต ดำเนินการในรูปแบบเงินทุนค้ำกลุ่ม เพื่อให้นำไปลงทุนประกอบอาชีพในกลุ่ม ซึ่งเมื่อมีรายได้กลับคืนมาจะต้องจัดสรรผลกำไรหรือแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งตามที่กลุ่มได้ตกลงกันไว้คืนให้กับกลุ่ม สำหรับเป็นเงินทุนในการสนับสนุนการดำเนินการในครั้งต่อไป การคืนเงินทุนให้กลุ่มสามารถทำได้ทั้งในรูปของเงินและในรูปแบบผลผลิตที่เกิดจากการลงทุนในการประกอบอาชีพก็ได้ เพราะกลุ่มสามารถนำเอาผลผลิตที่ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการคืนมา ไปจำหน่ายเพื่อนำรายได้กลับมายังกลุ่มอีกทางหนึ่ง รวมถึงนำไปจำหน่ายให้กับคนในชุมชนในราคาต่ำกว่าท้องตลาด ดังเช่น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเพาะปลูกไม้ผล เช่น มังคุด ทุเรียน สละ เงาะ เมื่อได้รับบส่งเสริมอาชีพ จึงมีมติในที่ประชุมจัดตั้งกลุ่มผลิตเชื้อไตรโคเดอร์ม่า ซึ่งเป็นจุลินทรีย์ที่ชาวสวนจำเป็นต้องใช้ในการสร้างภูมิคุ้มกันต่อเชื้อโรคและโรคพืช ราคาจำหน่ายในท้องตลาด ๑๕ บาท/ถุง มีต้นทุนค่าวัสดุในการผลิตเฉลี่ย ๘ บาท/ถุง ดำเนินการโดยกลุ่มให้ค่าแรงครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการฯ ผลิต ๒ บาท/ถุง (ค่าจ้างโดยเฉลี่ย ๓๐๕ บาท/วัน) รวมต้นทุนการผลิต ๑๐ บาท/ถุง ส่งจำหน่ายถุงละ ๑๒ บาท โดยนำกำไรคืนกลุ่ม ๒ บาท/ถุง จึงถือว่าได้ประโยชน์ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) ครัวเรือนเป้าหมายมีรายได้จากค่าจ้างผลิตเชื้อไตรโคเดอร์ม่า ๒) คนทั้งภายในและภายนอกชุมชนสามารถซื้อเชื้อไตรโคเดอร์ม่าในราคาขอมเยา และ ๓) มีเงินทุนที่ใช้หมุนเวียนในกลุ่มทั้งงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ และผลกำไรจากเงินทุนค้ำกลุ่ม

การส่งเสริมอาชีพในรูปแบบเงินทุนค้ำกลุ่มขึ้นอยู่กับข้อตกลงของแต่ละกลุ่มที่กำหนดไว้ ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนได้จัดสรรงบประมาณให้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ดังนี้

- ระหว่างปีงบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ จัดสรรให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ๙๒๔ แห่งๆ ละ ๓ ปี ๆ ละ ๔๐,๐๐๐ บาท งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๑๑๐,๘๘๐,๐๐๐ บาท

- ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ จำนวน ๔๕๔ แห่ง ๆ ละ ๕๕,๕๐๐ บาท งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๒๕,๑๙๗,๐๐๐ บาท

๗) การบูรณาการกองทุนชุมชน ส่วนใหญ่เป็นการรวมกลุ่มที่มีอยู่ในชุมชน จำนวน ๓ กลุ่ม/กองทุนเป็นอย่างน้อย ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) และกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) มีการทำเวทีประชาคมสมาชิกกลุ่มลูกหนี้ สร้างความรู้ความเข้าใจ ศึกษาข้อมูลหนี้ในชุมชนทั้งระบบ สร้างทีมคณะกรรมการแบบไม่มุ่งเน้นผลประโยชน์กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๘) คณะกรรมการกองทุนชุมชนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีการเปิดเผยข้อมูลภาวะหนี้สินของสมาชิกกองทุน ภายใต้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูล ทำให้มีข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดประเภทลูกหนี้ และเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเพื่อวางแผนการจัดเมนูบริการสู่การเจรจาเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ต่อไปได้

๙) มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่ประสบความสำเร็จ และมีผลงานเชิงประจักษ์อย่างชัดเจนว่าสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนได้จริง เป็นแรงจูงใจให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนอื่น นำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทสังคมของตนเอง

๑.๙ ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๑.๙.๑ ความสามารถในการบูรณาการกองทุนชุมชนในการบริหารจัดการหนี้ของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบางแห่งมีจำกัด เพราะการที่จะบูรณาการกองทุนชุมชนที่หลากหลายมารวมกัน แก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนมิใช่เรื่องง่าย คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้องมีทักษะในการเจรจา โน้มน้าวใจทั้งกับกองทุนชุมชนที่จะรับโอนภาระหนี้ และการปรับทัศนคติ/พฤติกรรมของครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกระบวนการ รวมถึงผลักดันให้ครัวเรือนมีศักยภาพในการชำระหนี้ มีทักษะความเชี่ยวชาญด้านธุรกรรมทางการเงิน ความรู้เรื่องการเงิน การไกล่เกลี่ยและเจรจาประนอมหนี้ การวางแผนทางการเงิน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อน และส่วนใหญ่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจะมีความชำนาญเฉพาะกองทุนชุมชนที่ตนเองบริหารจัดการอยู่

๑.๙.๒ ไม่มีระเบียบ/ข้อบังคับ ของกองทุนชุมชนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่กำหนดไว้ เกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ การบริหารสัญญา หรือถ่ายโอนหนี้อย่างชัดเจน เป็นการดำเนินการที่ใช้หลักความไว้วางใจ เชื่อใจ เกื้อกูลกันในชุมชนมากกว่าใช้หลักกฎหมาย ซึ่งไม่เหมาะกับบริบทของสังคมในปัจจุบัน และจากข้อมูลการศึกษาระเบียบ/ข้อบังคับของกองทุนชุมชนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) และกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) พบว่า หากจะกั๊ยืมเงินของกองทุนเหล่านี้ต้องมีสถานะภาพเป็นสมาชิกของกองทุนก่อน ดังนั้น ครัวเรือนเป้าหมายที่จะเข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จึงต้องเป็นสมาชิกของกองทุนที่จะเข้ามารับผิดชอบถ่ายโอนหนี้และดำเนินการตามระเบียบของกองทุนนั้น แสดงให้เห็นว่า หากกองทุนชุมชนดังกล่าวมีระเบียบ/ข้อบังคับรองรับการปรับโครงสร้างหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน นอกจากทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว อาจสามารถให้มีการเพิ่มพีดานเงินกู้เพื่อรองรับการปรับโครงสร้างหนี้ได้อีกทางหนึ่ง

๑.๙.๓ สภาพคล่องทางการเงินของกองทุนชุมชนมีจำกัด เนื่องจากครัวเรือนเป้าหมาย เมื่อรวมหนี้ของกลุ่ม/กองทุนในชุมชน เป็น ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ยอดหนี้มีจำนวนสูง การค้าประกันสัญญาประสบปัญหา เพราะไม่สามารถหาคนมาค้าประกันได้ เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงหากเกิดหนี้เสีย และติดระเบียบข้อบังคับที่กลุ่ม/กองทุนชุมชนกำหนดเพดานการกู้เงินไว้ เช่น กองทุนหมู่บ้านห้ามกู้เกิน ๗๕,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน โดยจากข้อมูลสำรวจภาวะหนี้สิน

และรายงานผลการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓ พบว่า มีครัวเรือนที่เป็นหนี้ในกองทุนชุมชนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๙๖,๕๕๓ ครัวเรือน เป็นเงิน ๔,๖๕๕,๔๔๐,๖๗๔ บาท สามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้ ๔๕,๘๗๓ ครัวเรือน เป็นเงิน ๒,๐๔๑,๒๗๐,๕๖๗ บาท มีครัวเรือนที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหานี้สิน จำนวน ๕๐,๖๘๐ ครัวเรือน เป็นเงิน ๒,๖๑๔,๑๗๐,๑๐๖ บาท แสดงให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือน ของประชาชนภายใต้การดำเนินงานของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สามารถช่วยเหลือได้เฉพาะครัวเรือนผู้มีหนี้สินที่เป็นสมาชิกของกองทุนชุมชนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบางส่วน เนื่องจากข้อจำกัดของกองทุนชุมชนในการรองรับภาระหนี้ และยังไม่ครอบคลุมถึงหนี้ของสถาบันการเงินและหนี้นอกระบบ ฉะนั้นหากจะช่วยเหลือให้ครอบคลุมควรสำรวจทั้งหนี้ในระบบ ทั้งที่เป็นหนี้กองทุนชุมชน สถาบันการเงิน และผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-Bank) พร้อมขยายขอบเขตไปถึงหนี้นอกระบบ ซึ่งการช่วยเหลือดังกล่าว กองทุนชุมชนต้องมีเงินทุนเพียงพอในการรับโอนภาระหนี้สิน

๑.๙.๔ กองทุนชุมชนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบางแห่งยังไม่มีการบริหารความเสี่ยงได้แก่ ข้อปฏิบัติในการปรับโครงสร้างหนี้ ความรู้ด้านการควบคุมความเสี่ยง รวมถึงการประกันความเสี่ยงในการปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย ซึ่งล้วนเป็นเครื่องมือในการป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่เกิดจากการดำเนินงานหรือการบริหารจัดการหนี้ โดยเฉพาะการปรับโครงสร้างหนี้ที่ต้องมีการจัดทำสัญญาระหว่างครัวเรือนเป้าหมายกับกองทุนที่เข้ามาปรับโอนภาระหนี้สิน

๑.๙.๕ ครัวเรือนที่จัดอยู่ในประเภทลูกหนี้เสียหรือหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญาได้ เนื่องจากคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเกรงว่าหากเข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้แล้ว ครัวเรือนเหล่านี้อาจไม่สามารถชำระเงินกู้ได้เพราะไม่มีรายได้ที่แน่นอน อันเนื่องมาจากพฤติกรรมของตัวบุคคลเอง เช่น ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ ขาดวินัยทางการเงิน หรือจากปัจจัยภายนอก เช่น ขาดโอกาสในด้านต่าง ๆ ที่จะพัฒนาศักยภาพในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ประสบภัยธรรมชาติ ส่งผลให้มีรายรับน้อยกว่ารายจ่าย จึงเป็นโจทย์ที่ท้าทายในการหาแนวทางที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต (Productivity) ของครัวเรือนเหล่านี้ เพื่อนำไปสู่ความสามารถชำระหนี้ได้ในอนาคต

บทที่ ๒

รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน ในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา เป็นการศึกษาหนี้ครัวเรือนในระดับฐานราก (Micro) ที่กู้เงินจากแหล่งเงินทุนในชุมชน และศึกษาผลการดำเนินงานของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ในการบริหารจัดการหนี้สินภาคครัวเรือน ไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ๔ ภาค ประกอบด้วย ๑) ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย หมู่ที่ ๔ ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ๒) ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านโป่ง หมู่ที่ ๖ ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ๓) ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บ้านบางโสก หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาค้อ อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ และ ๔) ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บ้านยางกระเดา หมู่ที่ ๑๐ ตำบลท่าเหมือง อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี และข้อเสนอแนะของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงการคลัง สรุปผลได้ ดังนี้

๒.๑ สรุปผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน ในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา

เป็นการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนฯ ในระดับ Micro จากการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนในชุมชน และการบริหารงานตามโครงการการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อุทิศ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญาของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งเป็นงานตามภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ที่มุ่งเน้นต่อการจัดการหนี้สินภาคครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนภาคชนบท โดยนำเอาหนี้ของสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรทางการเงินในชุมชนมาดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้จากครัวเรือนที่กู้หลายสัญญา ให้เป็น ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา เพื่อการแก้ไขวงจรการเป็นหนี้หมุนเวียนของคนในชุมชน โดยทำการศึกษาด้านแบบ ๔ แห่ง ๔ ภาค และนำไปวิจัยความสำเร็จมาพิจารณาเป็นแนวทางการขยายผลในการจัดการชุมชนแบบพึ่งตนเองและสนับสนุนต่อการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคมซึ่งมีผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

๒.๑.๑ การแก้ปัญหาชุมชนด้วยความสามารถของชุมชนเข้มแข็ง พบว่า สัดส่วนของหนี้สินต่อรายได้ภาคครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่ศึกษาเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งในภาพรวมของโครงการ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ ของกรมการพัฒนาชุมชน มีการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับสมาชิก จำนวน ๔๐,๒๓๑ ครัวเรือน ใน ๙๒๔ หมู่บ้าน สามารถลดและปลดหนี้ได้ ๘๗๑,๘๒๗,๔๙๖ บาท เป็นผลมาจากการเชื่อมโยงระหว่างการจัดการหนี้กับการจัดการเศรษฐกิจชุมชนที่พิจารณารวมกันทั้งเงื่อนไข ระยะเวลาการชำระหนี้ การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน การสร้างรายได้เพิ่ม และการเก็บออมเงิน

๒.๑.๒ การปรับโครงสร้างหนี้ไปสู่อุทิศ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา เป็นการสื่อสารและสร้างความเข้าใจ และการยอมรับต่อการก่อหนี้แบบใหม่ที่เอาชนะความเชื่อเดิมที่ว่า กู้หลายทางแสดงถึงโอกาสและการสร้างความมั่นคง ทำให้เกิดการกู้วนผลภะระไปข้างหน้าโดยไม่รู้ว่าคุณเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

๒.๑.๓ ความสำเร็จของการปรับโครงสร้างหนี้ไปสู่อุทิศ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญาของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นความสำเร็จทั้งด้านการริเริ่มโดยกรมการพัฒนาชุมชน และความสามารถในการปฏิบัติการของผู้นำชุมชนที่มีมาร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และทำงานตั้งแต่การออกแบบเมนูบริการ การชักชวนทำความเข้าใจกับทั้งฝ่ายผู้กู้ และกองทุนที่จัดทำความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่การลดภาระหนี้ของชุมชน

๒.๑.๔ การทำงานร่วมกันของกรรมการที่มาจากกองทุนต่าง ๆ ของชุมชนในบทบาทของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นตัวอย่างของการสลายเขตแดนของความเป็นองค์กรและสร้างกระบวนการทำงานแบบสอดประสานซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการทำงานทั้งในฐานะตัวแทนองค์กรเดิมและศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรตามความร่วมมือแบบกึ่งทางการ นับเป็นตัวอย่างเชิงประจักษ์และยืนยันถึงความสำเร็จที่มาจากการทำงานเชิงบูรณาการ

๒.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาของการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนฯ

๒.๒.๑ ข้อเสนอในระดับปฏิบัติการ

๑) ขยายพื้นที่ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

ขยายพื้นที่การดำเนินงานบริหารจัดการหนี้ไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยขยายเพิ่มตามหน่วยอำเภอไปเป็นตำบล และขยายจากหน่วยตำบลให้ครอบคลุมหมู่บ้านในระยะถัดไป โดยให้คำนึงถึงกลไกขับเคลื่อนความสำเร็จ คือ ความสามารถขององค์กรชุมชนที่มีความเข้มแข็งการทำงานแบบสอดประสานจัดการตาม ความร่วมมือระหว่างองค์กรของชุมชน และการขับเคลื่อนงานร่วมกันเป็นขบวนทั้งองค์กรชุมชนและองค์กรสนับสนุน โดยมีเป้าหมายร่วมในการแก้ปัญหาของสมาชิก ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาหนี้สินครัวเรือน การจัดการเศรษฐกิจ และการปรับทัศนคติ การใช้จ่ายและการใช้ชีวิตประจำวันให้มีความสอดคล้องกัน

๒) การขยายพันธมิตรความร่วมมือ

กรมการพัฒนาชุมชน ในฐานะที่เป็นองค์กรสนับสนุน ควรขยายความร่วมมือให้ครอบคลุมกองทุน องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งการให้กู้ยืม การสนับสนุนงานสร้างอาชีพ สร้างรายได้ทางเศรษฐกิจ และการจัดการทางสังคม เช่น สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชน และกองทุนต่าง ๆ มาร่วมกันขับเคลื่อนงานเป็นขบวนการจัดการหนี้สิน การจัดการเศรษฐกิจ และการปรับทัศนคติในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยมีการทำงานแบบสอดประสานในรูปแบบ “หุ้นส่วนสนับสนุนชุมชน” รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชนที่มีความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาทำหน้าที่เป็น “ที่ปรึกษาแบบอาสาสมัคร”

๓) การขยายผลลัพธ์

นำความสำเร็จของการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนไปขยายผลการดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกแวดล้อมการทำงานของหุ้นส่วนสนับสนุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๒ ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาในระดับนโยบาย

๑) การแก้ปัญหาความยากจน และเศรษฐกิจชุมชน ด้วยกลไกความร่วมมือแบบสอดประสานยกระดับการจัดการหนี้สินภาคครัวเรือน เป็นการแก้ปัญหาความยากจนและการสร้างเศรษฐกิจชุมชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน

โดยการสร้างความร่วมมือที่มีการทำงานแบบสอดประสานแบบหลายระดับ และจัดทำเป็นแผนระยะยาวที่รองรับต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องที่หรือท้องถิ่นสอดรับกับห้วงระยะเวลาของพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และ/หรือสอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒) การจัดทำแผนปฏิบัติการแบบเจาะจงต่อการจัดการปัญหาในพื้นที่ยากจนซ้ำซาก

นำความสำเร็จของชุมชนในการทำงานแบบความร่วมมือแบบสอดประสานและขับเคลื่อนร่วมกันเป็นขบวนการ เป็น “ตัวแบบเบื้องต้น” เพื่อปรับใช้สำหรับการแก้ปัญหาความยากจนในพื้นที่ของจังหวัดยากจน ๑๐ อันดับของประเทศ โดยเพิ่มความเข้มข้นของการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เข้าร่วมเป็นองค์กรสนับสนุนการทำงานขององค์กรชุมชน

๓) การพัฒนาบทบาทของสถาบันเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น

นำเอาบทเรียนและประสบการณ์ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนไปร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชนและท้องถิ่น ร่วมกับสถาบันการเงิน และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่เป็นองคาคาพยพในการเพิ่มพูนทักษะ ประสบการณ์ และการจัดการความรู้ให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ข้อเสนอแนะของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาลังคม และความมั่นคงของมนุษย์

๒.๓.๑ ความเห็น/ข้อเสนอแนะของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้วางกรอบ แนวคิด วิธีการปฏิบัติหรือ การขับเคลื่อนงานร่วมกันเป็นขบวนการจนปรากฏผลงานเป็นที่ประจักษ์ โดยนำแต่ละผลการปฏิบัติไปสู่การทำงานของ “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” มาดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้จากครัวเรือนกู้เงินหลายกองทุนหรือหลายสัญญาให้เป็น ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา เพื่อแก้ไขวงจรการเป็นหนี้หมุนเวียน สะท้อนการมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีทุนความรู้ และมีการบูรณาการงานของภาคราชการระดับหมู่บ้าน ตำบล ตลอดจนกองทุนต่าง ๆ ที่ร่วมกันดำเนินการ จนปัจจุบันมี “ตัวแบบเบื้องต้น” สามารถนำไปปรับใช้สำหรับการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่อื่นของประเทศได้ และเห็นสมควรเสนอให้กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ขยายขอบเขตการดำเนินงานไปทั่วประเทศ โดยในระดับเชิงนโยบายให้ขยายผลจัดตั้ง “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” กระจายให้ครอบคลุมไปทุกหมู่บ้านทั่วประเทศต่อไป

๒.๓.๒ ความเห็น/ข้อเสนอแนะของกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เนื่องจาก การจัดการหนี้ครัวเรือนตามโครงการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อีก ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา จะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนได้ ควรต้องมีการขยายกระจายประโยชน์ไปถึงระดับชุมชน และขยายขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุมมากกว่า การบริหารจัดการหนี้ โดยการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้สามารถมีงานสร้างอาชีพ มีรายได้ ไว้ใช้จ่ายในครัวเรือน ทั้งนี้ กระทรวงการคลังขอเรียนว่า ปัจจุบันสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ดำเนินโครงการเพื่อ ส่งเสริมกิจกรรมในชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ ๑) โครงการสินเชื่อชุมชนสร้างไทยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ที่สนับสนุนสินเชื่อให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สถาบันการเงินประชาชน สถาบันการเงินชุมชน สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อใช้ปรับเปลี่ยนการผลิต และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และ ๒) โครงการสินเชื่อเสริมพลังฐานรากของธนาคารออมสิน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องชั่วคราวในการดำรงชีวิตแก่ผู้ประกอบการรายย่อย ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ผู้มีรายได้ประจำ และสามารถช่วยยกระดับเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

๒.๓.๓ ความเห็น/ข้อเสนอแนะของกระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- ไม่ได้รับรายงาน -

๒) เน้นย้ำให้คณะกรรมการแต่ละกองทุนดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในการปรับโครงสร้างหนี้เพื่อเข้าสู่ ๑ ครั้วเรือน ๑ สัญญา ปรับการทำสัญญาและหลักฐานทางการเงินที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้รัดกุม ถูกต้องตามระเบียบ มีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย

๓) เสนอแนะให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีการประกันความเสี่ยงในการปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย อาจเป็นรูปแบบของกองทุนประกันความเสี่ยงหรือผลิตภัณฑ์ประกันภัยเพื่อค้ำประกันเงินกู้ตามความเหมาะสม เพื่อคุ้มครองกรณีผู้กู้เสียชีวิตหรือทุพพลภาพสิ้นเชิง ทำให้ทายาทไม่ต้องรับภาระหนี้

๓.๑.๕ สนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและงบประมาณส่งเสริมอาชีพ ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ใช้งบประมาณ ๖๙,๐๐๐ บาท/แห่ง และจัดตั้งกองทุน “สำนึกดี” เพื่อส่งเสริมอาชีพ ใช้งบประมาณ ๕๕,๕๐๐ บาท/แห่ง รวมเป็นงบประมาณในการดำเนินการจัดตั้งครั้งแรก เป็นเงิน ๑๒๔,๕๐๐ บาท/แห่ง

๓.๒ การเพิ่มสภาพคล่องของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีเงินทุนเพียงพอที่จะสามารถนำมาช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างหนี้ของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ครั้วเรือน ๑ สัญญา ได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกครัวเรือนที่มีปัญหา ควรมีการดำเนินการ ดังนี้

๓.๒.๑ รัฐบาลจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเพื่อจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ครั้วเรือน ๑ สัญญา

๓.๒.๒ รัฐบาลมีนโยบายให้สถาบันการเงินของรัฐ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารออมสิน เป็นต้น ออกมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (soft loan) เพื่อเสริมสภาพคล่องในการปรับโครงสร้างหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

๓.๓ ให้มีการประเมินความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณของรัฐ จากข้อเสนอในการขยายผลการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในพื้นที่ ตามข้อ ๓.๑ และการขอให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเพื่อจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ๑ ครั้วเรือน ๑ สัญญา ตามข้อ ๓.๒.๑ นั้น กรมการพัฒนาชุมชน ควรประสานให้สถาบันการศึกษา หรือหน่วยประเมินภายนอกที่เป็นที่น่าเชื่อถือ ประเมินความคุ้มค่าโครงการในประเด็นของประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมถึงการก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนและภาครัฐ อีกทั้งความสอดคล้องกับทรัพยากรที่ใช้ เพื่อเป็นข้อยืนยันว่าการดำเนินงานโครงการดังกล่าวมีการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม คุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นข้อมูลสำหรับรัฐบาลในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการต่อไป

๓.๔ การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้ โดยการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อีก ๑ ครั้วเรือน ๑ สัญญา ไม่อาจใช้แก้ปัญหาให้กับครัวเรือนเป้าหมายได้ทุกครัวเรือน เนื่องจากแต่ละครัวเรือนมีปัจจัยในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งการบริหารจัดการหนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคุณภาพของลูกหนี้ จิตสำนึก ความตระหนักรับผิดชอบของลูกหนี้ เงินทุนในการปรับโครงสร้างหนี้ จึงเป็นเรื่องยากในการแก้ปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนให้หมดไป และควรดำเนินการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหนี้เสียหรือการดำเนินงานประสบความล้มเหลว ดังนั้น ในการคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายเพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ นั้น ต้องมีการสำรวจ/จัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้ จากนั้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดประเภทลูกหนี้ตามศักยภาพของลูกหนี้ โดยนำข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของแต่ละกลุ่ม/กองทุน มาวิเคราะห์จำนวนหนี้และศักยภาพของลูกหนี้ทั้งหมด แต่ละราย อาจจะพิจารณาจากจำนวนยอดหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้เป็นรายครัวเรือน และจัดกลุ่มตามจำนวนยอดหนี้ทั้งหมด ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมในการชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายด้วย และสิ่งที่ต้องตระหนักให้มากคือ จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อการชำระหนี้เงินคืน

โดยสาเหตุที่ทำให้ครัวเรือนเป้าหมายหรือลูกหนี้ขาดคุณภาพในการบริหารจัดการหนี้ คือ มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ มีรายได้ไม่มั่นคง ขาดรายได้ประจำ ขาดการออมเงินในรูปแบบบัญชีเงินฝาก หรือเงินออม ขาดวินัยทางการเงิน ขาดองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาทางการเงิน และปัญหาเชิงพฤติกรรม เช่น การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย อดายมูข เป็นต้น ซึ่งลูกหนี้กลุ่มนี้ต้องได้รับการปรับแนวคิด ทศนคติในการสร้างวินัยทางการเงิน มีการทำบัญชีครัวเรือนอย่างจริงจัง รวมถึงพัฒนาให้ปรับเปลี่ยนไปใช้วิถีชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความตระหนัก ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ มีความขยัน อดทน และมีความมุ่งมั่นที่จะนำครอบครัวไปสู่อนาคตที่ดีกว่าเดิม ดังนั้น องค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดในการพิจารณาจัดลำดับในการคัดเลือกครัวเรือนเพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน รวมไปถึงครัวเรือนต้องมีความเข้าใจในแนวทางการช่วยเหลือ สมัครใจ ยอมรับ และมีความตั้งใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การลดหนี้/ปลดหนี้ในที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนมีความเป็นไปได้ ก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างยั่งยืน

๓.๕ การสนับสนุนให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่กองทุนชุมชนที่รับเป็นเจ้าหนี้ เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๕.๑ เพิ่มความเข้มแข็งทางการเงินครัวเรือนเป้าหมาย การสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายให้มีความสามารถในการชำระหนี้ โดยปรับหลักสูตรการอบรมและเสริมทักษะแก่กลุ่มเป้าหมายในเรื่องการสร้างวินัยทางการเงิน การออม ความรู้เบื้องต้นทางการเงิน การพัฒนาทักษะทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างจริงจัง การลดรายจ่ายของตนเองและครอบครัว โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับอดายมูข รวมทั้งสนับสนุนการปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมายมีอาหารบริโภคในครัวเรือน เป็นการลดรายจ่ายในการดำรงชีวิต และการจัดการด้านการเงินเพื่อการประกอบอาชีพ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีทำธุรกรรมด้านการเงินเพื่อความสะดวกและลดต้นทุน โดยประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนาชุมชนและการเงินชุมชน ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นต้น

๓.๕.๒ การสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเป้าหมายให้สามารถมีงานทำ มีอาชีพเพื่อสร้างรายได้ที่เพียงพอต่อการชำระหนี้ เห็นควรสนับสนุนให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ในชุมชน ทั้งในระดับปัจเจกและระดับกลุ่ม โดยคำนึงถึงตลาด ความต้องการ และศักยภาพของครัวเรือนเป้าหมาย ซึ่งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้ฝ่ายเดียว เนื่องจากไม่มีองค์ความรู้มากเพียงพอ ต้องประสานความร่วมมือ บูรณาการการสร้างงาน สร้างอาชีพพร้อมกับภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชน เช่น กระทรวงพาณิชย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หอการค้า และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สหกรณ์การเกษตร บริษัท ประชารัฐ รักสามัคคี (ประเทศไทย) วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด OTOP Trader สถาบันการอาชีวศึกษา องค์กร/สถาบัน/กลุ่มเกษตรกร ฯลฯ มาสนับสนุนองค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรมภูมิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ และทักษะในการพัฒนาอาชีพ การแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ เช่น ยกกระดับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพให้เป็นสินค้า OTOP และพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมถึงการพัฒนาด้านการตลาดให้ทันสมัย นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) ส่งผลให้ครัวเรือนเป้าหมายมีรายได้

ในการเพิ่มความสามารถในการชำระหนี้ โดยเพิ่มความเข้มแข็งทางการเงินครัวเรือนเป้าหมาย และสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้นั้น ควรดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกระบวนการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา ก่อน หากประสบผลสำเร็จแล้ว จึงขยายผลไปสู่ครัวเรือนที่จัดอยู่ในประเภทลูกหนี้เสียหรือหนี้สินล้นพ้นตัว เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถเข้าสู่กระบวนการ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญาได้

๓.๖ การวางระบบติดตาม ประเมินผล โดยระบบพี่เลี้ยง

ในขั้นตอนการติดตามผลการดำเนินงานของกระบวนการบริหารจัดการหนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ได้ติดตามสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนโดย “ทีมที่ปรึกษาแก้หนี้” ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับกรม ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับหมู่บ้าน โดยมีกลไกในการติดตาม สนับสนุนการดำเนินการ ดังนี้

๓.๖.๑ พัฒนาการจังหวัด/ผู้อำนวยการกลุ่มงาน/พัฒนาการอำเภอ ติดตามกำกับดูแล รวมทั้งกำกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ความสำคัญในการดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และควบคุมให้มีคุณภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนต่อไป

๓.๖.๒ นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัดเป็นผู้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในระดับกรม เพื่อถ่ายทอดแนวทาง และสื่อสารสร้างความรู้ ความเข้าใจ ติดตามสนับสนุน และกำกับดูแลให้คำแนะนำแก่พัฒนาการ กรณีมีข้อติดขัดหรือมีปัญหาในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้ลงพื้นที่ชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจทันที

๓.๖.๓ พัฒนาการ ลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อแก้ไขปัญหา/อุปสรรค พร้อมให้คำแนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหาแก่คณะกรรมการและครัวเรือน เป้าหมายและรายงานให้จังหวัดทราบทุกเดือน

๓.๖.๔ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกหลักที่มีบทบาทสำคัญในการติดตามตรวจเยี่ยมครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยตรง โดยการตรวจสอบ/ประเมินความสามารถในการชำระหนี้ครัวเรือน รับทราบปัญหา/อุปสรรค ในด้านหนี้สิน และการส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้กำลังใจ ให้คำแนะนำปรึกษา และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคณะกรรมการและครัวเรือนเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือน พร้อมเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างให้ครัวเรือนที่ต้องการเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ในอนาคตต่อไป

จากระบบการติดตาม ประเมินผลดังกล่าวข้างต้น ทีมที่ปรึกษาแก้หนี้ที่กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการอยู่ยังเป็นเพียงเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นภาคราชการเพียงหน่วยงานเดียว และคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเท่านั้น ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการติดตาม ประเมินผล จึงควรเพิ่มองค์ประกอบของทีมที่ปรึกษาแก้หนี้ในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้แทนองค์กรชุมชน แกนนำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนต้นแบบ รวมถึงหน่วยงานภาคี และสถาบันการเงินภาครัฐในพื้นที่ชุมชนนั้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ประมาณทีมละ ๕ - ๙ คน เพื่อให้ทีมดังกล่าวลงไปติดตาม กระตุ้นหนุนเสริมให้กำลังใจ เป็นที่ปรึกษา ร่วมกันตรวจสอบ ประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย และร่วมกันสร้างระบบพี่เลี้ยงให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างทีมที่ปรึกษา แก่หนี้และครัวเรือนเป้าหมายอย่างใกล้ชิด สามารถนำข้อมูลในการติดตาม ประเมินผลมาทำจัดแผนบริหารความเสี่ยง และพัฒนาการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์และบรรลุเป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๓.๗ การผลักดันให้การแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือน เป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำตามนโยบายรัฐบาล

ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เรื้อรังมาอย่างยาวนาน ในสังคมไทย ซึ่งส่วนใหญ่มาจากพฤติกรรมของตัวบุคคลเองและจากปัจจัยภายนอก อันเนื่องมาจากการขาดโอกาสในด้านต่าง ๆ เช่น เงินทุนในการประกอบอาชีพ การเข้าถึงแหล่งทุน การศึกษาอบรมที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) การรวมกลุ่มที่ทำให้มีอำนาจในการต่อรองการซื้อ - ขายผลผลิตส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตสูง แต่ขายได้ในราคาต่ำ และในสภาวะการณ์ปัจจุบันค่าครองชีพได้พุ่งทะยานสูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่รายได้กลับคงที่หรือลดลง

ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนในสังคมไทยเข้าสู่วงจรหนี้ทั้งในและนอกระบบ บางครั้งต้องแก้ปัญหานี้ขึ้นด้วยการหมุนหนี้ ซึ่งปัญหานี้ครัวเรือนถึงแม้จะเป็นปัญหาในระดับครัวเรือน แต่ในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และความมั่นคงของประเทศ โดยขณะนี้รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในทุกพื้นที่ของประเทศ เพื่อให้มีกลไกเชิงนโยบายในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนลดความเหลื่อมล้ำและการพัฒนาทุกช่วงวัย โดยใช้ข้อมูลจากระบบ TPMAP เป็นหลัก และเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติอย่างบูรณาการและเป็นรูปธรรม ซึ่งได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.)

ซึ่งการกำหนดกลไกเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในทุกพื้นที่ของประเทศของรัฐบาลนั้น ถือเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างบูรณาการ ครอบคลุม และครบวงจรในทุกมิติ ดังนั้น จึงควรกำหนดให้เรื่องการแก้ไขปัญหานี้ขึ้นภาคครัวเรือนเป็นปัญหาสำคัญที่ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ต้องดำเนินการแก้ไข

๓.๘ การบูรณาการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและสถาบันการเงินในท้องถิ่น

ให้กรมการพัฒนาชุมชนร่วมกับสถาบันทางการเงิน และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นเป็นกลไกขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ขึ้นภาคครัวเรือนของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยการนำเอาบทเรียนและประสบการณ์ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนไปร่วมกันจัดการความรู้หาตัวแบบความสำเร็จ (Best Practice) เพื่อนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตร เพิ่มพูนความรู้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชนและท้องถิ่น ต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เลขที่รับ 279
วันที่ ๒๐ ตุลาคม 2003
เวลา

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
รับ - 5 ค.ค. 2563
เลขรับ 40294

ที่ กษ ๐๖๖๐/๕๐๕๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการพัฒนาชุมชน
ถนนราชดำเนินนอก ถนน ๓๐๐ ๕๓๔
วันที่ - 5 ค.ค. 2563

๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนของ
ฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความ

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร๐๕๐๓/ว(ล) ๒๘๕๙๖ ลงวันที่ ๑๓

ตามที่ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) มีคำสั่ง
รับรายงานพร้อมข้อเสนอแนะของกรรมการไปพิจารณาร่วมกับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะ และสรุปผลการพิจารณา
ในภาพรวม เรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน
ของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา และส่งให้สำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรีภายในกำหนด นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่องแนวทางการแก้ไข
ปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนของประชาชนฯ ดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่ากรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ได้วางกรอบ แนวคิด วิธีการปฏิบัติหรือการขับเคลื่อนงานร่วมกันเป็นขบวนจนปรากฏผลงานเป็นที่ประจักษ์
โดยนำแต่ละผลการปฏิบัติไปสู่การทำงานของ "ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน" มีคณะกรรมการทำหน้าที่ประสานงาน
กับแหล่งเงินทุนในหมู่บ้านนั้นๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(กทพ.) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) และกองทุนอื่นๆ มาจัดดำเนินการปรับโครงสร้างหลัก
จากครัวเรือนกู้เงินหลายกองทุนหรือหลายสัญญา เพื่อจัดให้เป็น ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา เพื่อแก้ไขวงจรการเป็น
หนี้หมุนเวียน (Turnover Debt Cycle) โดยการจัดการแหล่งเงินทุนของชุมชน (แหล่งอื่น) ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ
กว่ามาปิดบัญชีของแหล่งเงินทุนเดิมที่มีอัตราสูงหรือมี วงจรการชำระไม่สอดคล้องกับความสามารถของสมาชิก
และผลงานเป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถช่วยสมาชิกที่เข้าร่วมศูนย์ดังกล่าว ลดวงเงินหนี้เดิมลง หรือสัดส่วนหนี้/
รายได้ครัวเรือนลดลง จึงเป็นการสะท้อนผลงานตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุด (หมู่บ้าน รายครัวเรือน) สามารถ
เปลี่ยนแนวคิดความเชื่อเดิมในการมีเงินกู้หลายที่แสดงถึงโอกาสสร้างความมั่นคง กับพฤติกรรมการกู้เงิน
แบบถูวน ผลักภาระไปข้างหน้า นอกจากจะไม่เป็นการใช้เงินกู้เป็นการผลิตแล้วยังมีความเสี่ยงมากขึ้น
สะท้อนการมีผู้นำชุมชนเข้มแข็ง มีทุนความรู้ และมีการบูรณาการงานของภาคราชการระดับหมู่บ้าน ตำบล
ตลอดจนกองทุนต่างๆ ที่ร่วมกันดำเนินการได้ แปรเปลี่ยนเป็นขบวนการทำงานร่วมกันของชุมชนจนปัจจุบันมี
"ตัวแบบเบื้องต้น" สามารถนำไปปรับใช้สำหรับแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่อื่นของประเทศได้

จึงเห็นสมควร...

จึงเห็นสมควรเสนอให้ กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ขยายขอบเขตการดำเนินงานไปทั่วประเทศ โดยในระดับเชิงนโยบายให้ขยายผลจัดตั้ง "ศูนย์จัดการกองทุนในระดับตำบล" หน่วยระดับอำเภอและกระจายครอบคลุมไปทุกหมู่บ้านทั่วประเทศต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสำราญ สารบรรณ)
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๗๗๕๓
โทรสาร. ๐ ๒๒๘๑ ๕๘๓๖

ภาคผนวก ข

เลขที่รับ 159
วันที่ 3 ธ.ค. 2563
เวลา 19.30น.

เลขที่รับ 3363
วันที่ 4 ธ.ค. 63
เวลา 14.35 น.

ต้นส. 1. 1. 1. 1.

พ5.

✓ ที่ กค ๑๐๐๖/๒๐๓๖
สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเป็นชุมชน
1925
18.50 2563
13.45

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักเลขาธิการปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ - 3 ธ.ค. 2563
เลขที่ 44321
กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ 5
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

กรมการพัฒนารัฐมณฑล
614 1332
วันที่ 2563
เวลา 14.30

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๗๖(ล) ๒๘๕๕๖ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน (รายงานฯ) ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา (กรรมการฯ) โดยรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ส่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักรับรายงานฯ พร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของรายงานฯ และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เนื่องจาก การจัดการหนี้ครัวเรือนตามโครงการบริหารจัดการหนี้ไปสู ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา จะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนได้ ควรต้องมีการขยายกระจายประโยชน์ไปถึงระดับชุมชน และขยายขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุมมากกว่า การบริหารจัดการหนี้ โดยการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้สามารถมีงานสร้างอาชีพ มีรายได้ไว้ใช้จ่ายในครัวเรือน ทั้งนี้ กระทรวงการคลังขอเรียนว่า ปัจจุบันสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมกิจกรรมในชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ ๑) โครงการสินเชื่อชุมชนสร้างไทยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่สนับสนุนสินเชื่อให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สถาบันการเงินประชาชน สถาบันการเงินชุมชน สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อใช้ปรับเปลี่ยนการผลิต และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และ ๒) โครงการสินเชื่อเสริมพลังฐานรากของธนาคารออมสิน เพื่อเพิ่มสภาพคล่องชั่วคราวในการดำรงชีวิตแก่ผู้ประกอบการรายย่อย ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ผู้มีรายได้ประจำ และสามารถช่วยยกระดับเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

๑๑.

(นายภุชญา จินะวิจารณ์)
ปลัดกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน
โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๒๙ โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๗๔

ภาคผนวก ค

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๓๔๗/๒๕๖๓

เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตามที่ ประเทศไทยได้มียุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนในระดับต่าง ๆ ให้ความสอดคล้องและบูรณาการกัน นำพาประเทศให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศคือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคคนในทุกมิติและในช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีภาครัฐที่เป็นภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวมอย่างแท้จริง

เพื่อให้เกิดการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศในทุกมิติสู่วิสัยทัศน์ดังกล่าว จึงต้องให้ความสำคัญกับการจัดความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประชาชนในประเทศ รวมถึงการพัฒนาคคนทุกช่วงวัย เพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีมีสุข ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนามากขึ้นโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เนื่องจากคนเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

๑. ให้จัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เรียกโดยย่อว่า “ศจพ.” โดยตั้งอยู่ในกระทรวงมหาดไทยหรือสถานที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด และขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๑.๑ จัดความยากจนและความเหลื่อมล้ำ พร้อมกับการพัฒนาคคนในทุกช่วงวัย ให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๒ ใช้ข้อมูลจากระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) เป็นข้อมูลหลักในการดำเนินการการจัดความยากจนและความเหลื่อมล้ำ รวมถึงการพัฒนาคคนทุกช่วงวัย พร้อมทั้งพัฒนาข้อมูลให้มีความถูกต้องและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

๑.๓ พิจารณาองค์กร หน่วยงาน และทรัพยากร รวมทั้งการดำเนินการด้านงบประมาณ ในการสนับสนุนและพัฒนาตามความเหมาะสม ทั้งในด้านการให้ความรู้ เทคโนโลยี และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๑.๔ แสวงหาความร่วมมือจากภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนการดำเนินงาน

๑.๕ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการดำเนินงานของ ศจพ. ทุกระดับ อย่างรวดเร็วและเต็มความสามารถตามที่ได้รับการร้องขอ

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (คจพ.) โดยมีองค์ประกอบ และหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๒.๑ องค์ประกอบ

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมาย ประธาน	
(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	รองประธาน
(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	รองประธาน
(๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน	รองประธาน
(๕) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง	รองประธาน
(๖) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
(๗) ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
(๘) ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
(๙) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
(๑๐) ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กรรมการ
(๑๑) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
(๑๒) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
(๑๓) ปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการ
(๑๔) ปลัดกระทรวงศึกษา	กรรมการ
(๑๕) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
(๑๖) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
(๑๗) เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
(๑๘) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	กรรมการ
(๑๙) ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน	กรรมการ
(๒๐) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
(๒๑) ผู้อำนวยการสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน	กรรมการ
× (๒๒) อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	กรรมการและ
เลขานุการ
(๒๓) รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการ และ
เลขานุการ
(๒๔) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒ หน้าที่และอำนาจ

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการ และกำกับดูแลตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงาน

(๒) อำนวยการ สั่งการ เร่งรัด กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานของส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนดไว้

(๓) มอบหมายให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้บังเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน โดยกำหนดให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำ แผนการแก้ไขปัญหาคความยากจนและความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งการพัฒนาคนทุกช่วงวัยบนฐานข้อมูล เชิงประจักษ์ โดยมุ่งเน้นต่อการบรรลุผลเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติตามหลักความสัมพันธเชิงเหตุและผล

(๔) จัดตั้งศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ในระดับจังหวัด และระดับต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับ ภูมิสังคมและประเด็นการพัฒนา

(๕) แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน ตามความจำเป็นเพื่อให้การ ดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) ดำเนินการอื่นใดตามที่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ง

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน

พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน ตามมติเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ จำนวน ๑๑,๖๐๘ หมู่บ้าน และเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ จำนวน ๒๘,๐๓๘ หมู่บ้าน รวม ๓๙,๖๔๖ หมู่บ้าน เพื่อกระจายโอกาสให้ คนยากจนในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ได้มีแหล่งเงินทุนในระดับหมู่บ้าน สำหรับอืมไปประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการอาชีพของคน เพื่อเพิ่มรายได้ให้พื้นที่เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยสนับสนุนงบประมาณจัดตั้งเป็นเงินตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนระดับหมู่บ้าน ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวจากงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนที่จัดตั้งเป็นเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการ โดยควบคุมดูแลและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการตั้งงบประมาณและระเบียบของทางราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๓๖

(๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๘

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติอื่นใดเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อความทั่วไป
หมวด ๑

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“โครงการ กข.คจ.” หมายถึง โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน

“คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน” หมายถึง คณะกรรมการบริหารเงินตามโครงการแก้ไข
ปัญหาความยากจนประจำหมู่บ้าน

“ครัวเรือนเป่าหมาย” หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ.
ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน

“อริบดี” หมายถึง อริบดีกรมการพัฒนาชุมชน

“นายอำเภอ” หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

“พัฒนาการอำเภอ” หมายความว่า พัฒนาการกิ่งอำเภอ

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านในเขตเทศบาลที่ได้รับเงินตามโครงการ กข.คจ.
ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๖ ในกรณีที่ส่วนราชการไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้ขอทำความตกลงกับ
กระทรวงการคลัง

หมวด ๒

โครงสร้างการบริหารและบทบาทหน้าที่

ข้อ ๗ ให้กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการ
กข.คจ. มีหน้าที่รับผิดชอบ ควบคุมดูแล และตรวจสอบการใช้จ่ายเงินโครงการดังกล่าวให้เป็น
ไปตามวัตถุประสงค์ของการตั้งงบประมาณและระเบียบของทางราชการ

ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะดำเนินการโครงการ กข.คจ. ในหมู่บ้านเป้าหมายใดเพิ่มเติม
ให้เป็นไปตามที่อริบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๘ ให้มีคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนจังหวัด คณะกรรมการ
อำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอ และคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจน
ตำบล ประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีคุณสมบัติ และจำนวนตามที่อริบดีประกาศกำหนด

คณะกรรมการคามวรคหนึ่ง ให้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ. สนับสนุนและประสานงาน กำกับดูแล ติดตามประเมินผล รายงานผลการดำเนินงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน จำนวนเจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคน โดยมีวาระคราวละสี่ปี ประกอบด้วย

(๑) ประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้แทนคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้แทนสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่ตั้งโครงการ อาสาพัฒนาชุมชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอาสาพัฒนาชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๗ และผู้แทนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือกลุ่มอาชีพ

(๒) ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘ ไม่เกินสองคน

(๓) ผู้แทนองค์กรชุมชนอื่นในระดับหมู่บ้าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้านเป็นกรรมการ ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมอีกไม่เกินสองคน โดยให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายประชุมเพื่อคัดเลือกกรรมการดังกล่าว

ให้กรรมการคามวรคหนึ่งเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ รองประธานคณะกรรมการ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ และกรรมการอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน

(๒) พิจารณานุมัติโครงการและเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ.

(๓) ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย

(๔) จัดทำระบบข้อมูล จัดทำเอกสาร บัญชี ทะเบียนตามโครงการ กข.คจ.

(๕) รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ.

(๖) แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ.

ข้อ ๑๑ การประชุมคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ต้องมีกรรมการมาร่วมประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมการ ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการในที่ประชุม ถ้าประธานคณะกรรมการและรองประธานคณะกรรมการ กข.คจ. ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมคราวนั้น

หมวด ๓

เงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน

ข้อ ๑๒ เงินทุนตามโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน เรียกโดยย่อว่า “เงินโครงการ กข.คจ.” ประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๒) เงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) ดอกผลหรือผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากเงินโครงการ กข.คจ.
- (๔) เงินบริจาคหรือเงินช่วยเหลืออื่นใดที่ให้โดยไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพัน
- (๕) เงินกู้ตามโครงการ กข.คจ.
- (๖) เงินอื่นใดที่หน่วยงานอื่นหรือองค์กรอื่นสนับสนุนให้เป็นเงินโครงการ กข.คจ.

ข้อ ๑๓ ให้เงินโครงการ กข.คจ. เป็นเงินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจนประจำหมู่บ้าน โดยอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน

ข้อ ๑๔ เงินโครงการ กข.คจ. มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายลงไปลงทุนประกอบอาชีพหรือขยายกิจการอาชีพของตน เช่น อุตสาหกรรมในครัวเรือน ค้าขาย งานช่าง เกษตรกรรม หรืออาชีพอื่น

ข้อ ๑๕ ในการรับเงินโครงการ กข.คจ. ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ไว้ที่ธนาคารของรัฐ หรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจในพื้นที่อำเภอนั้น ในกรณีที่ไม่มีธนาคารดังกล่าวให้เปิดบัญชีไว้กับธนาคารพาณิชย์ภายในอำเภอ หากไม่มีธนาคารในท้องที่อำเภอนั้น หรือธนาคารดังกล่าวในอำเภอใกล้เคียงอยู่ใกล้กว่า ให้เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารในท้องที่อำเภอใกล้เคียง โดยใช้ชื่อบัญชี “เงินทุน กข.คจ. บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....”

ให้ประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ร่วมกับกรรมการที่ได้รับเลือกจากคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน จำนวนสองคนเป็นผู้มีอำนาจเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากตามวรรคหนึ่ง โดยลงลายมือชื่อร่วมกันไม่น้อยกว่าสองในสามคน และประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน จะต้องลงลายมือชื่อในการเบิกเงินทุกครั้ง

หมวด ๔

การบริหารเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน

ข้อ ๑๖ ในการขี้มเงินโครงการ กข.คจ. ให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมาย หรือผู้แทน เป็นผู้เสนอโครงการและคำขอขี้มเงินต่อคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ผู้แทนหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะและมีชื่อ อยู่ในทะเบียนบ้านของครัวเรือนเป้าหมายนั้น ในกรณีที่ผู้แทนหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายมิได้เป็นผู้บรรลุนิติภาวะหรือมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๑๗ ในการพิจารณาอนุมัติโครงการและเงินขี้มของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ให้พิจารณาไปตามลำดับบัญชีครัวเรือนเป้าหมาย และต้องได้รับความเห็นชอบจากพัฒนากร ผู้รับผิดชอบประจำตำบล

ข้อ ๑๘ ให้เลขานุการคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน แจ้งให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมาย หรือผู้แทนตามข้อ ๑๖ มาทำสัญญาขี้มเงินภายในสามวันนับแต่วันที่รับแจ้งการอนุมัติโครงการ และเงินขี้มตามข้อ ๑๗ แล้วให้รายงานผลการอนุมัติเงินขี้มให้อำเภอทราบ และปีคประกาศให้ทราบ โดยทั่วกัน ณ ศูนย์ปฏิบัติการหมู่บ้านโครงการ กข.คจ. หรือในที่เปิดเผยของชุมชน

ข้อ ๑๙ ให้ประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน รองประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน หรือกรรมการที่คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านมอบหมาย ตามลำดับ ลงนามในสัญญา กับหัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทนตามข้อ ๑๖ วรรคสอง ตามแบบสัญญาขี้มเงินทุน ท้ายระเบียบนี้ จำนวน สามชุด โดยส่งมอบให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายผู้ขี้ม คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน และนายอำเภอเก็บไว้เป็นหลักฐานฝ่ายละหนึ่งชุด

ข้อ ๒๐ ในกรณีการเบิกจ่ายเงินโครงการ กข.คจ. ให้แก่หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายหรือผู้แทนที่ได้รับอนุมัติให้ขี้มเงิน ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของ หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายเต็มจำนวนตามที่ได้รับอนุมัติให้ขี้ม และออกใบรับเงินขี้มของครัวเรือน ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๒๑ ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน กำหนดระยะเวลาการชำระคืนเงินยืมโดยพิจารณาจากความสามารถในการส่งใช้เงินยืม ประเภทอาชีพ และระยะเวลาที่จะก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือนเป้าหมาย ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันทำสัญญา

ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ร่วมกับพัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบลสนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับอนุมัติให้ยืมเงิน และติดตามกำกับการส่งใช้คืนเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย ตามจำนวน และระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาเงินยืม

เมื่อได้รับเงินส่งใช้คืนเงินยืมจากครัวเรือนเป้าหมาย ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ออกใบเสร็จรับเงินตามแบบท้ายระเบียบนี้ให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมายไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง และให้นำเงินฝากเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตามข้อ ๑๕ ภายในสามวันทำการ

ข้อ ๒๒ กรณีมีเหตุสุดวิสัย ภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ที่ทำให้โครงการอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายยืมเงินทุนไปดำเนินการได้รับความเสียหายหรือไม่ได้ผลเท่าที่ควร เป็นเหตุให้ไม่สามารถส่งใช้คืนเงินยืมได้ตามที่ได้กำหนดไว้ในสัญญา ให้หัวหน้าครัวเรือนเป้าหมาย หรือผู้แทนนั้น ยื่นคำร้องพร้อมเหตุผลความจำเป็นเพื่อขออนผันระยะเวลาการส่งใช้คืนเงินยืมต่อคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน เพื่อพิจารณาผ่อนผันการส่งใช้คืนเงินยืมเป็นรายกรณีไป

ข้อ ๒๓ กรณีที่หมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ได้ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ กข.คจ. แล้ว ให้ส่งเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้านนั้น เพื่อไปรวมเป็นเงินโครงการ กข.คจ. อำเภอ โดยให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ และใช้ชื่อบัญชีว่า "เงินทุน กข.คจ. อำเภอ (ระบุชื่ออำเภอ)" เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ กข.คจ. ในอำเภอนั้น

การเบิกจ่ายเงินตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หมวด ๕

การส่งเสริม สนับสนุน การติดตามการรายงาน

ข้อ ๒๔ ให้พัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบลทำหน้าที่ดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ. ดังนี้

(๑) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน และเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.

(๒) ส่งเสริมสนับสนุน การประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย

- (๓) สนับสนุนการจัดทำระบบข้อมูลและเอกสารบัญชี
- (๔) ติดตาม ตรวจสอบ กำกับดูแล เงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน
- (๕) รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ กข.คจ.
- (๖) ปฏิบัติงานอื่นตามที่พัฒนาการอำเภอมอบหมาย

ข้อ ๒๕ ให้พัฒนาการอำเภอ ส่งเสริม สนับสนุน ในการจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารเงินโครงการ กข.คจ. และชี้แจง แนะนำติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินงาน ตามโครงการ กข.คจ. ของพัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล

ข้อ ๒๖ การรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้านเป้าหมาย ให้ดำเนินการตามแบบที่อธิบดีกำหนด ดังนี้

(๑) ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน รายงานภาวะหนี้สิน และฐานะการเงินของ ครุว์เรือนเป้าหมาย ให้อำเภอทราบ เพื่อรายงานจังหวัดปีละสองครั้ง

(๒) ให้จังหวัดรายงานภาวะหนี้สินและฐานะการเงินของครุว์เรือนเป้าหมายให้กรมการ พัฒนาชุมชนทราบ เพื่อรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

ข้อ ๒๗ การรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้เป็นไปตาม แบบและระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๒๘ ให้พัฒนาการจังหวัด มอบหมายเจ้าหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และแนะนำการ ลงบัญชีคุมลูกหนี้และบัญชีคุมเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านเป้าหมาย แล้วรายงานผลให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดทราบปีละหนึ่งครั้ง

หมวด ๖

การเปลี่ยนแปลงสถานภาพของหมู่บ้าน

ข้อ ๒๙ กรณีมีการแยกหมู่บ้านจากหมู่บ้านเดิมให้คงเงินโครงการ กข.คจ. ไว้ในหมู่บ้านเดิม เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ของโครงการ กข.คจ. ต่อไป

ข้อ ๓๐ กรณีหมู่บ้านเป้าหมายโครงการ กข.คจ. ที่อยู่ในเขตเทศบาลใดเปลี่ยนเป็นชุมชน หรือหมู่บ้านดังกล่าวถูกยุบตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ การบริหารจัดการ โครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้านนั้น ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๑ ให้เงินโครงการ กข.คจ. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นเงินโครงการ กข.คจ. ตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๒ ให้สัญญาขี้มเงินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นสัญญาขี้มเงินตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๓ ให้บรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน เงินงบประมาณ และรายได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเป็นกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน เงินงบประมาณ และรายได้ตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๔ ให้หมู่บ้านเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ จำนวน ๑๑,๖๐๘ หมู่บ้าน และเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ จำนวน ๒๘,๐๓๘ หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านเป้าหมายตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๕ ให้บรรดาการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงิน เอกสาร แบบพิมพ์ การอนุมัติเงินขี้ม ระยะเวลาการชำระคืนเงินขี้ม และการดำเนินการตามโครงการ กข.คจ. ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว แต่ยังไม่แล้วเสร็จก่อนระเบียบนี้ประกาศใช้บังคับให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

ข้อ ๓๖ ให้บรรดาระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

บุญจง วงศ์ไตรรัตน์

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ภาคผนวก

ประกาศกรมการพัฒนาชุมชน
เรื่อง คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจน

เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้าง คุณสมบัติ และจำนวนของคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนในแต่ละระดับ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามข้อ ๘ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงประกาศดังนี้

๑. ให้มีคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนจังหวัด จำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน ประกอบด้วย รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่รับผิดชอบงานพัฒนาชุมชน ผู้แทนของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน โดยให้พัฒนาการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้ากลุ่มงานที่รับผิดชอบโครงการ กข.คจ. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. ให้มีคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอ จำนวนไม่เกินเก้าคน ประกอบด้วย นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้แทนของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้ทรงคุณวุฒิภายในอำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน โดยให้พัฒนาการอำเภอ/พัฒนาการกิ่งอำเภอ เป็นกรรมการและเลขานุการ และนักวิชาการพัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบโครงการ กข.คจ. เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๓. คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความยากจนตำบล จำนวนไม่เกินเจ็ดคน ประกอบด้วย ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบตำบล ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบล ประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิภายในตำบลที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน โดยให้พัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบลเป็นกรรมการและเลขานุการ

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายวิเชียร ชวลิต)
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ประกาศกรมการพัฒนารัฐวิสาหกิจ
เรื่อง การเบิกจ่ายเงินทุนโครงการ กข.คจ. อำเภอ

เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินทุนโครงการ กข.คจ.อำเภอ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามข้อ ๒๓ และข้อ ๓๔ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงประกาศดังนี้

๑. เมื่อมีหมู่บ้านแสดงเจตนาที่จะคืนเงินโครงการ กข.คจ.หมู่บ้าน และเป็นการคืนเงินหมู่บ้านแรก ของอำเภอ ให้คณะกรรมการอำเภอยุทธศาสตร์ กข.คจ.อำเภอ ดำเนินการเปิดบัญชี ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๓ และให้มีคณะกรรมการเบิกจ่ายเงินทุน กข.คจ. อำเภอ ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการอำเภอยุทธศาสตร์ กข.คจ.อำเภอ กรรมการ และเลขานุการ โดยมีเงื่อนไขในการเบิกจ่ายเงิน ๒ ใน ๓ และให้มีประธานคณะกรรมการอำเภอยุทธศาสตร์ กข.คจ. อำเภอ ลงนามเบิกจ่ายเงินทุน กข.คจ. อำเภอ ด้วยทุกครั้ง

๒. เมื่อคณะกรรมการอำเภอยุทธศาสตร์ กข.คจ. อำเภอ ได้รับเงินจากหมู่บ้านไม่ว่ากรณีใด ให้จัดให้มีหลักฐานในการส่งคืน รับคืนเงินนั้นด้วย และประธานคณะกรรมการอำเภอยุทธศาสตร์ กข.คจ.อำเภอ เรียกประชุม กรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคืนเงิน เพื่อพิจารณาหมู่บ้านเป้าหมายโครงการ กข.คจ. ตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๓๖ และวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๐ ซึ่งยังไม่เคยได้รับเงิน โครงการ กข.คจ. มาก่อน เพื่อมอบเงินทุนโครงการ กข.คจ. ให้ไปดำเนินการ โดยให้พิจารณาถึงครัวเรือน เป้าหมายที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) สภาพเศรษฐกิจ สังคม และความเหมาะสมอื่นๆ และประกอบด้วยมติของที่ประชุมถือเป็นที่สุด

กรณีที่มีอำเภอ/กิ่งอำเภอใด ไม่มีหมู่บ้านเป้าหมายโครงการ กข.คจ. ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๓๖ และวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๐ ให้คณะกรรมการอำเภอยุทธศาสตร์ กข.คจ.อำเภอ พิจารณาหมู่บ้านที่ครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยใช้หลักเกณฑ์ ที่กล่าวมาในวรรคก่อนในการพิจารณา

๓. ให้คณะกรรมการอำเภอยุทธศาสตร์ กข.คจ. อำเภอ รายงานผลการบริหารเงินทุนโครงการ กข.คจ. อำเภอ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบทุกครั้งที่มีการคืนเงินโครงการ กข.คจ. หมู่บ้าน ภายในสิบห้าวัน นับแต่มี การรับเงินจากหมู่บ้านไม่ว่ากรณีใด และคณะกรรมการอำเภอยุทธศาสตร์ กข.คจ.อำเภอ ได้ดำเนินการตาม ข้อ ๒ เรียบร้อยแล้ว

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายวิเชียร ชวลิต)

อธิบดีกรมการพัฒนารัฐวิสาหกิจ

ประกาศกรมการพัฒนาชุมชน
เรื่อง การบริหารจัดการโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

เพื่อให้การบริหารจัดการกรณีหมู่บ้านเป้าหมายโครงการ กข.คจ. ที่อยู่ในเขตเทศบาลใดเปลี่ยนเป็นชุมชน หรือหมู่บ้านดังกล่าวถูกยุบตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามข้อ ๓๐ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงได้ประกาศดังนี้

ข้อ ๑ กรณีหมู่บ้านเป้าหมายโครงการ กข.คจ. เปลี่ยนฐานะเป็นชุมชนในเขตเทศบาล ให้เงินทุนตามโครงการ กข.คจ. ครั้วเรือนเป้าหมาย คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ตลอดจนผลของการที่ได้ดำเนินการที่ผ่านมา ก่อนหน้ายังคงมีผลต่อไป

ข้อ ๒ ให้วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ที่ได้มีการแต่งตั้งอยู่ก่อนเปลี่ยนฐานะเป็นชุมชนในเขตเทศบาลคงนับเวลาต่อไปจนกว่าจะครบวาระ ในตำแหน่งดังต่อไปนี้

- (๑) คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน เป็น คณะกรรมการ กข.คจ. ชุมชน
- (๒) ผู้แทนคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็น ผู้แทนคณะกรรมการชุมชน

ข้อ ๓ เมื่อการยุบรวมหมู่บ้านตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่หากมีขึ้น และการยุบรวมนั้น ทำให้มีเงินโครงการ กข.คจ. มากกว่าหนึ่งโครงการ ให้หมู่บ้านที่มีการถูกยุบรวมนั้นคงมีเงินโครงการ กข.คจ. เพียงหนึ่งโครงการ เมื่อได้มีการชำระคืนเงินจากผู้ยืมแล้ว ส่วนที่เกินจากหนึ่งโครงการนั้นให้ดำเนินการส่งคืนต่อคณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ โดยการนำเงินเข้าบัญชี “เงินทุน กข.คจ. อำเภอ” และให้คณะกรรมการอำนวยการ กข.คจ. อำเภอ จัดให้มีหลักฐานในการส่งคืน รับคืนนั้นด้วย

เมื่อได้มีการยุบรวมหมู่บ้านตามวรรคก่อน ให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้านระงับการปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว และจัดให้มีการคัดเลือกคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่การยุบรวมมีผลใช้บังคับ ส่วนการทั้งหลายที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนการยุบรวมยังคงดำเนินการได้ต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

(นายวิเชียร ขวาลิต)
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

เล่มที่.....

โครงการที่.....

**แบบเสนอโครงการ
ของครัวเรือนเป้าหมาย
ตามโครงการแก้ไขปัญหาค่าครองชีพ (กข.คจ.)**

1. ผู้เสนอโครงการ นาย / นาง / นางสาว.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....อาชีพ.....
เป็นครัวเรือนเป้าหมาย ลำดับที่.....ในบัญชีจัดลำดับครัวเรือนเป้าหมายโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน

2. เสนอโครงการ.....
เป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท (.....)

เพื่อนำไปดำเนินการตามโครงการ (ระบุรายการและจำนวนเงิน) ดังนี้

- 2.1เป็นเงิน.....บาท
2.2เป็นเงิน.....บาท
2.3เป็นเงิน.....บาท

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

3. ความเห็นของพัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล

() เป็นไปได้

() เป็นไปไม่ได้ (ระบุเหตุผล).....

(ลงชื่อ).....พัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

4. ผลการพิจารณาอนุมัติโครงการของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน

() อนุมัติโครงการ จำนวนเงิน.....บาท(.....)

() ไม่อนุมัติ เพราะ.....

(ลงชื่อ).....ประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เล่มที่.....

เลขที่.....

แบบขอยืมเงินทุน
ของครัวเรือนเป้าหมาย
ตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

1. ข้าพเจ้า นาย /นาง /นางสาว.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... บ้าน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... อาชีพ.....
เป็นครัวเรือนเป้าหมาย ลำดับที่..... ในบัญชีจัดลำดับครัวเรือนเป้าหมายโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน
2. มีความประสงค์จะขอยืมเงินทุนจากโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ของหมู่บ้าน
เป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท (.....)
3. ในการขอยืมเงินทุน ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการ
ใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้ขอยืม
(.....)

(ลงชื่อ).....ภรรยา /สามี / ทายาท
(.....) ผู้ให้คำยินยอม

4. ความเห็นของพัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบล

() เห็นชอบ

() ไม่เห็นชอบ เพราะ.....

(ลงชื่อ).....พัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบล
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผลการพิจารณาอนุมัติเงินยืมของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน

() อนุมัติเป็นจำนวนเงิน.....บาท(.....)

() ไม่อนุมัติ เพราะ.....

(ลงชื่อ).....ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เล่มที่.....

สัญญาเลขที่.....

แบบสัญญาออมเงินทุน
ของครัวเรือนเป้าหมาย
ตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย / นาง / นางสาว.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด..... ซึ่งต่อมาในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้ยืม” ฝ่ายหนึ่งกับคณะกรรมการ
กข.คจ. หมู่บ้าน บ้าน..... หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
โดย (นาง / นาง / นางสาว).....ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.
หมู่บ้าน ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้ให้ยืม” อีกฝ่ายหนึ่งทั้งสองฝ่ายตกลงทำสัญญาออมเงิน
รายละเอียดดังข้อความต่อไปนี้

1. ผู้ให้ยืมตกลงให้ ผู้ยืมเงินตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)
บ้าน..... หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด..... เป็นเงินจำนวน.....บาท (.....)
เพื่อนำไปเป็นทุนใช้จ่ายตามโครงการ.....
ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน

2. ผู้ยืมสัญญาว่าจะปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้
จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ทุกประการ

3. ผู้ยืมสัญญาว่าจะส่งใช้คืนเงินยืมครบตามจำนวนเงินที่ยืม ภายใน.....งวด
โดยแบ่งเป็น

3.1	งวดที่ 1	ในวันที่.....	เดือน.....	พ.ศ.....	จำนวนเงิน.....	บาท
3.2	งวดที่ 2	ในวันที่.....	เดือน.....	พ.ศ.....	จำนวนเงิน.....	บาท
3.3	งวดที่ 3	ในวันที่.....	เดือน.....	พ.ศ.....	จำนวนเงิน.....	บาท
3.4	งวดที่ 4	ในวันที่.....	เดือน.....	พ.ศ.....	จำนวนเงิน.....	บาท
3.5	งวดที่ 5	ในวันที่.....	เดือน.....	พ.ศ.....	จำนวนเงิน.....	บาท
3.6	งวดที่ 6	ในวันที่.....	เดือน.....	พ.ศ.....	จำนวนเงิน.....	บาท

/4. หากผู้ยืมผิดสัญญา...

4. หากผู้ยื่นผิดสัญญา ยินยอมให้ผู้ให้ยืมดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ยื่นต่อไปได้
5. สัญญาที่ทำไว้สามชุด เก็บรักษาไว้ที่ผู้ให้ยืม ผู้ยืม และส่งให้อำเภอเก็บไว้ฝ่ายละ 1 ชุด
6. ผู้ให้ยืมและผู้ยืมได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญาโดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้

เป็นหลักฐานค้ำหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ยืม
(.....)

(ลงชื่อ).....ภรรยา/สามี/ทายาท
(.....) ผู้ให้คำยินยอม

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ยืม
(.....)

ประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เล่มที่.....

เลขที่.....

แบบรับเงินยืม
ของครัวเรือนเป้าหมาย
ตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า นาย/ นาง / นางสาว.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
2. ได้รับเงินยืมตามโครงการ กข.คจ. จากคณะกรรมการ กข.คจ. บ้าน.....
เป็นเงินจำนวน.....บาท (.....)
ไว้เป็นการถูกต้องครบถ้วนแล้ว ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....ผู้รับเงิน
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้จ่ายเงิน
(.....)
ประธานคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

แบบรายงานภาวะหนี้สินและฐานะทางการเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... ปีที่เริ่มดำเนินการ พ.ศ.....

(มีครัวเรือนทั้งหมด..... ครัวเรือน มีครัวเรือนเป้าหมาย..... ครัวเรือน)

ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.....

ที่	ชื่อ - สกุล ผู้ยืม (รวมผู้ที่ส่งคืนหมดแล้ว)	วัน เดือน ปี ที่ ได้รับเงินยืม	จำนวนเงิน ที่ให้ยืม(บาท)	จำนวนเงิน ส่งคืนแล้ว(บาท)	จำนวนเงิน ที่ยังค้างอยู่(บาท)	เป็นการ ยืมรอบที่	หมายเหตุ
							สรุป 1.จำนวนผู้ยืมเงิน.....ครัวเรือน 2.จำนวนเงินที่ให้ยืม.....บาท 3.จำนวนเงินในบัญชีธนาคาร.....บาท 4.จำนวนเงินที่อยู่ในมือหรืออื่นๆ.....บาท 5.รวมเงินทุน กข.คจ. ทั้งหมด.....บาท 6. จำนวนเงินที่ได้รับคืน รอบปีนี้ (แม้จะให้ยืมต่อไปแล้ว) จำนวน.....บาท
	รวม						

หมายเหตุ แบบรายงานแนบท้ายระเบียบฯ พ.ศ. ข้อ (1)

(ลงชื่อ)..... ประธานคณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน

(ลงชื่อ)..... พัฒนาการ

(.....)

(.....)

แบบรายงานฐานข้อมูลหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

จังหวัด..... จำนวน.....อำเภอ

หมู่บ้านเป้าหมาย โครงการ กข.คจ. จำนวน.....หมู่บ้าน ได้รับงบประมาณจากกรมการพัฒนาชุมชน จำนวนทั้งสิ้นหมู่บ้าน

ลำดับ ที่	ชื่อ อำเภอ	ชื่อ ตำบล	ชื่อ หมู่บ้าน	หมู่ที่	ปี พ.ศ. ที่ได้รับ งบประมาณ กข.คจ.	ฐานข้อมูล						สถานภาพของเงินทุนคงเหลือปัจจุบัน						ระดับการพัฒนา (ฅ)			หมายเหตุ				
						จำนวนครัวเรือน ทั้งหมู่บ้าน		จำนวนครัวเรือน เป้าหมาย กข.คจ.		จำนวนครัวเรือน ที่ได้รับเงินยืมแล้ว		รวมเป้าหมาย รายได้ ผ่านเกณฑ์ จปร.		เงินทุนโครงการ กข.คจ. ทั้งหมด		ครัวเรือนยืม		ฝากธนาคาร	เสียหาย	ครัวเรือนที่มีปัญหา		ปรับปรุง	ปานกลาง	ผลงานดี	
						ครัวเรือน	คน	ครัวเรือน	คน	ครัวเรือน	คน	ครัวเรือน	คน	(บาท)	(บาท)	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน ครัวเรือน		จำนวนเงิน (บาท)	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3
								(ก)	(ข)	(ค)	(ง)	(ฉ)	(ช)	(ฅ)	(ฉ)	(ฐ)	(ฑ)	(ฒ)	(ณ)	(ด)	(ณ)				
รวม																									

คำอธิบาย (ก) - (ณ)

- (ก) หมายถึง จำนวนครัวเรือนเป้าหมายตามโครงการ กข.คจ. ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำกว่าเกณฑ์ จปร. (ระเบียบฯ พ.ศ. ๕๐) นับตั้งแต่ปีที่ได้รับงบประมาณถึงปัจจุบัน **ข้อสังเกต** ครัว. จะลดลงก็ต่อเมื่อ 1 ครัว.มีสมาชิก 1 คน และ ครัว.นั้นเสียชีวิต
- (ข) หมายถึง จำนวนสมาชิกของครัวเรือนเป้าหมาย ตาม (ก)
- (ค) หมายถึง จำนวนครัวเรือนที่ได้รับเงินยืมจากโครงการ กข.คจ. แล้ว โดยเริ่มนับจากปีแรกที่ได้นับสนับสนุนงบประมาณ จนถึงปีปัจจุบัน เพื่อตรวจสอบว่าครัวเรือนเป้าหมายได้รับเงินยืมครบทุกครัวเรือนหรือไม่
- (ง) หมายถึง จำนวนสมาชิกของครัวเรือนที่ได้รับเงินยืม ตาม (ค)
- (ฉ) หมายถึง จำนวนครัวเรือนตาม (ก) ที่มีรายได้ผ่านเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปร. บาท/คน/ปี) เพื่อตรวจสอบว่า ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ กข.คจ. หรือไม่ เพียงใด
- (ช) หมายถึง จำนวนสมาชิกของครัวเรือน ตาม (ข)
- (ฅ) หมายถึง จำนวนเงินทุนโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้านที่มีอยู่ทั้งหมด (ตามระเบียบฯ พ.ศ.2 ข้อ 12)
- (ฉ) หมายถึง จำนวนครัวเรือนที่อยู่ในระหว่างยืมเงินซึ่งยังไม่ครบกำหนดชำระคืนตามสัญญา รวมทั้งครัวเรือนที่อยู่ในเกณฑ์ผ่อนผันตามที่คณะกรรมการ กข.คจ.หมู่บ้าน อนุมัติให้ผ่อนผันได้แล้ว
- (ฐ) หมายถึง จำนวนเงินยืมของครัวเรือน ตาม (ข)
- (ฑ) หมายถึง จำนวนเงินในบัญชีเงินฝากธนาคารของเงินทุนโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้าน
- (ฒ) หมายถึง จำนวนเงินทุนโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้านที่ขาดหายไปหรือไม่ครบถ้วน = (เงินทุนโครงการ กข.คจ. ตาม (ช) ที่ฝากเข้าบัญชีตามระเบียบฯ พ.ศ.2 ข้อ 1) **ลบด้วย (ณ บวก ฅ)** เพื่อตรวจสอบความเสียหายของเงินทุน
- (ณ) หมายถึง จำนวนครัวเรือนยืมเงินที่ไม่ชำระหนี้ตามที่กำหนดในสัญญาและไม่อยู่ในเกณฑ์ผ่อนผัน (อยู่ในเกณฑ์ที่สมควรดำเนินการทางคดี)
- (ด) หมายถึง จำนวนเงินยืมของครัวเรือน ตาม (ฐ)
- (ณ) หมายถึง ระดับการพัฒนา ตามผลการประเมินการดำเนินงานและจัดระดับการพัฒนาหมู่บ้าน กข.คจ. ให้กรอกเลข 1 ลงในช่องระดับการพัฒนาที่ประเมินได้ (ตามแบบประเมินผลการพัฒนากิจกรรมหมู่บ้าน กข.คจ. / ตัวชี้วัด)
- (ณ) หมายถึง กรณีหมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ให้ระบุชื่อหน่วยงานและจำนวนเงินที่ได้รับสนับสนุน ลงในช่อง (ณ)

หมายเหตุ แบบแบบท้ายระเบียบฯ พ.ศ. ๕๐ 7 (เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการรายงาน กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและชื่อผู้รายงาน ก่อนรายงานกรมการพัฒนาชุมชนทราบ)

ภาคผนวก จ

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๑

เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สอดคล้อง ตามหลักการ เหตุผล และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยความตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๓๑ วรรคท้ายแห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้แทนดังนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ - ๗) ที่ออกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ - ๕)

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“กองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือเขตพื้นที่อื่น ทั้งนี้ โดยมีขอบเขตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ หรือเขต

“คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“กรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้ให้บริการในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่รวมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าบ้านตามทะเบียนบ้าน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไป ตามระเบียบ หรือข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนหมู่บ้าน โดยให้ถือว่าเป็นเงินออมเป็นเงินสะสม ให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน หรือสมาชิกของกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

“บัญชีกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๑ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินสะสม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๒ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินฝากประเภทอื่น นอกเหนือจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินกู้ยืม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๓ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน

“บัญชีเงินอุดหนุน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๔ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินอุดหนุน หรือเงินบริจาค

ข้อ ๖ ในกรณีกองทุนหมู่บ้านใดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจากโดยสภาพข้อเท็จจริงสุดวิสัยที่ดำเนินการได้ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรายงานปัญหา และเสนอระเบียบปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อคณะกรรมการ สันนิษฐานระดับอำเภอพิจารณา และนำเสนอคณะกรรมการสันนิษฐานระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้เป็นรายกรณี ต่อไป

หมวด ๒

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๗ ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

(๑) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

(๒) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเอง

(๓) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

(๔) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

(๕) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อ ๘ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุน เพื่อจัดสรรให้กองทุนหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริม และพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๒) เป็นผู้จัดหาแหล่งเงินทุน และประสานงานในการกู้ยืมเงินระหว่างกองทุนหมู่บ้าน

(๓) ส่งเสริม และพัฒนาหมู่บ้าน หรือชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง

(๔) สนับสนุนการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองทั้งในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๕) สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๙ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) เงิน หรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ

(๔) ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๑๐ ให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้าน

ให้ธนาคาร โอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามข้อ ๑๒ แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาท

ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีคณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาต่อได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ ๑๒ ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน หรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการ ดังนี้

(๑) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งการแสดงออกอย่างชัดเจนซึ่งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และการควบคุมดูแลตนเองในการใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๒) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นความพร้อมของบุคคลด้านความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนทางสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ และความพร้อมในการเข้าบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

(๓) การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนทางสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการ จัดตั้งขึ้น

(๔) การมีระบบการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในหมวด ๕ แห่งระเบียบนี้ เมื่อคณะกรรมการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมือง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดำเนินการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ผู้อำนวยการเห็นว่ากองทุนหมู่บ้านดำเนินการกองทุนหมู่บ้านในลักษณะที่อาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนหมู่บ้านไม่ปฏิบัติตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้พิจารณาสั่งระงับการจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านหรือให้กองทุนหมู่บ้านชดใช้หรือให้ส่งคืนเงินที่เบิกจ่ายไปแล้ว โดยให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังกองทุนหมู่บ้าน หากกองทุนหมู่บ้านไม่เห็นด้วยกับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่งของผู้บริหาร

หมวด ๓

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนธนาคารออมสิน ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) คลังจังหวัด ผู้แทนสถาบันการศึกษาหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด เกษตรจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด นายกองกิจการบริหาร ส่วนจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่าย กองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ พัฒนาการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและ เลขานุการ หัวหน้ากลุ่มแผนงานและข้อมูลสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นอนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการคนที่หนึ่ง พนักงานสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่สอง

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กร ประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด จำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการ สนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) รับเงินทะเบียนกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง และให้ความเห็นผล การประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับ อำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) จัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณการพัฒนา และบูรณาการการขับเคลื่อนงาน กองทุนหมู่บ้าน
- (๔) เป็นหน่วยสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนเครือข่ายกองทุน หมู่บ้านทุกระดับ
- (๕) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และบรรลุตามเป้าหมาย และ วัตถุประสงค์

(๖) ประสานความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัด

(๗) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน และส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ

(๘) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๕ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นรองประธาน ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนธนาคารออมสิน ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้อำนวยการสำนักการคลังกรุงเทพมหานคร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองกรุงเทพมหานครจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกองพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานครเป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่ง พนักงานสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่สอง

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองกรุงเทพมหานครจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) รับเงินทะเบียนกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร และให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตร่วมกับชุมชนตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) จัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณการพัฒนา และบูรณาการ การขับเคลื่อนงาน กองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร

(๔) เป็นหน่วยสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ตลอดจนเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองทุกระดับ

(๕) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และบรรลุตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์

(๖) ประสานความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร

(๗) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขต กรุงเทพมหานคร เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ

(๘) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการ ทราบตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสนับสนุน ระดับกรุงเทพมหานคร

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๖ ให้มีคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอ เป็นประธาน ปลัดอำเภอ หัวหน้ากลุ่มหรือฝ่าย บริหารงานปกครอง เป็นรองประธาน ปลัดเทศบาลหรือ ปลัดเมืองพัทยา ท้องถิ่นอำเภอ เกษตรอำเภอ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ผู้แทนสถาบัน การเงินที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ พัฒนาการอำเภอเป็นอนุกรรมการ และเลขานุการ เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจำนวนหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ประธานคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กร ประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ จำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะอนุกรรมการ สนับสนุนระดับอำเภอ เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอด้วยกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเอง

(๒) จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับแผนยุทธศาสตร์ แผนงานงบประมาณกองทุนหมู่บ้านของ จังหวัด

(๓) จัดทำแผนงานและโครงการเพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

(๔) เป็นหน่วยจัดการความรู้เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

(๕) ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหา ข้อร้องเรียน ข้อขัดแย้งของกองทุน หมู่บ้าน

(๖) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอให้คณะกรรมการสนับสนุน ระดับจังหวัดตามระเบียบหรือวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย

ข้อ ๑๗ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขต เป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นรองประธาน ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต หัวหน้าฝ่ายการคลังเขต ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการ เครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองระดับเขตจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและ สวัสดิการสังคมเขต เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ นักพัฒนาชุมชนระดับ ๖ ตามที่ผู้อำนวยการเขต มอบหมายจำนวนหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขต ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กร ประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองระดับเขต จำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการ สนับสนุนระดับเขต เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตด้วยกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเอง

(๒) จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับแผนยุทธศาสตร์ แผนงานงบประมาณกองทุนหมู่บ้าน ในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๓) จัดทำแผนงานและโครงการ เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในระดับเขต กรุงเทพมหานคร

(๔) เป็นหน่วยจัดการความรู้ เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในระดับเขต กรุงเทพมหานคร

(๕) ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหา ข้อร้องเรียน ข้อขัดแย้งของกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๖) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานครตามระเบียบ หรือวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานครมอบหมาย

ข้อ ๑๘ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนชุมชนอื่นที่จะดำเนินการจัดตั้งเป็นกองทุนหมู่บ้านตามแต่กรณี โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะเดียวกัน หรือเสมือนกับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ และคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ในระยะเริ่มแรก หากประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด กรุงเทพมหานคร อำเภอ และเขต ที่ยังมีได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเป็นอนุกรรมการตามข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับต่าง ๆ สามารถดำเนินการประชุมได้โดยให้ถือว่าครบองค์ประชุมตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ตามวรรคสามของข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ได้

เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ร่วมกัน ในการบริหารการจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด และ กรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะทำงาน โดยคำนึงถึงผู้แทนเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรประชาชน เครือข่ายชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติ ในท้องถิ่นที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์ ด้านการพัฒนากองทุน หรือพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในจำนวนตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยให้มีบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด และ กรุงเทพมหานคร

หมวด ๔

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๙ ให้กองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุน มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากสมาชิกโดยการคัดเลือกกันเองจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้นควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้น ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ออกระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน ตามมติของที่ประชุมสมาชิก โดยให้คำนึงถึงหลักศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๒๐ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(๑) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

(๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) เป็นผู้ที่ไม่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดีมีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงินตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลล้มละลาย

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ หรือบุกรุก

(๗) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

(๘) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๓ (๗) และ (๘) ข้อ ๒๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

(๒) ออกประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน

(๓) จัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน หรือสำนักงานกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

(๔) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก

(๕) จัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) พิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิก หรือกองทุนหมู่บ้านอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ทำนิติกรรม สัญญา หรือดำเนินการเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุนหมู่บ้าน

(๘) จัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) ดำรง และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชน ในเขตพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ตลอดจนข้อมูลและการดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๑๐) พิจารณาดำเนินการใด ๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดของสมาชิกและหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๑๑) ดำเนินการอื่นใดเพื่อให้สอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๑๒) ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน

(๑๓) รายงานผลการดำเนินการปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนรายงานเรื่องดังกล่าวให้สมาชิกทราบตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๔) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ดำเนินการใด ๆ ตาม (๑๐) ให้ใช้จ่ายจากเงินรายได้ของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีเงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๒๒ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๘ เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ถูกจับสลากออกไม่ถือว่าพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่พ้นตำแหน่งอาจได้รับคัดเลือกอีกได้

ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งตามวาระสอง และพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

จัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ เว้นแต่ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระได้รับมติจากที่ประชุมสมาชิก โดยมีคะแนนเสียงสามในสี่รับรองให้เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อ และมีความประสงค์ที่จะปฏิบัติงานต่อไปให้มีสิทธิเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อไปตามวาระ

ให้กองทุนหมู่บ้าน จัดทำรายงานการประชุมและรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกเสนอให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตทราบ

ข้อ ๒๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนหมู่บ้าน พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

(๕) ลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐ (๔) (๕) (๖) และ (๗)

(๖) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติ และมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐

ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนหมู่บ้านแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๒๒ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) และ (๓)

ข้อ ๒๔ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน รองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เหนรัญจิกกองทุนหมู่บ้าน และเลขานุการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๕ การประชุมคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและรองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มาประชุมเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการกองทุนหมู่บ้านคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการกองทุนหมู่บ้านผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมเรื่องนั้น

หมวด ๕

กองทุนหมู่บ้านและสมาชิก

ข้อ ๒๖ กองทุนหมู่บ้าน มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๒) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๓) รับฝากเงินจากสมาชิกและจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๔) ให้กู้ยืมเงินแก่กองทุนหมู่บ้านอื่น เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๕) กระทำการใด ๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต สวัสดิภาพ และสวัสดิการของสมาชิก หรือประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๗ กองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

(๑) เงินที่คณะกรรมการจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงินที่สมาชิกลำมาลงหุ้น หรือฝากไว้กับกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) เงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไข หรือข้อผูกพันใด ๆ

(๕) ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงิน หรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๘ ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน ครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อม และดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจากผู้ที่มิคุณสมบัติตามข้อ ๒๐ โดยมีคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกแล้วเสร็จ ให้ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

ในส่วนของชุมชนเมืองให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตเป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามวรรคแรก

ข้อ ๒๕ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๔ ต้องดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านต่อคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุนหมู่บ้านให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือก

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามข้อ ๒๔ เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์บัญชีที่ ๑ ภายใต้ชื่อบัญชี “กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองแล้วแต่กรณี (ชื่อบ้านหรือชื่อชุมชน..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....)” ไว้กับธนาคาร เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามข้อ ๒๔ สามารถเปิดบัญชีสะสมหรือบัญชีที่ ๒ บัญชีเงินกู้ยืมหรือบัญชีที่ ๓ บัญชีเงินอุดหนุนหรือบัญชีที่ ๔ ได้ตามระเบียบ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๓๐ สมาชิก ประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น และมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

การรับสมัครสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมืองเป็นหลัก

ข้อ ๓๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหมู่บ้าน หรือมีเงินฝากจะไว้ที่กองทุนหมู่บ้าน

ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกอาจชำระเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดไว้ในระเบียบ หรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๒ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสมาชิก อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และรับรองกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่

วิธีการในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด โดยคำนึงถึงจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๓๓ นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติ หรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกตามระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะเห็นสมควร

จากกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิกซึ่งเข้าชื่อกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๓๔ ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายมิได้

การประชุมคราวใดมีสมาชิมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังถ้ามิใช่เป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดให้ถือเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๓๕ สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด ๖

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๖ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๓๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน หรือเงินยืมฉุกเฉินให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอนุมัติได้รายหนึ่งจำนวนไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจากเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล หรือบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) ไปใช้จ่าย เพื่อการฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน โดยกองทุนหมู่บ้านสามารถเบิกเงินฉุกเฉินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) มาเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด ตามระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดของกองทุนหมู่บ้าน โดยวงเงินสดที่เก็บรักษาประจำวันจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม ซึ่งมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมด หรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชี ผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามคำสั่ง และเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๕ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะส่วนบุคคล หรือ ทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบ หรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๔๐ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนดอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนเงินฝาก และเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจารีตประเพณี และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองเป็นหลัก และเปิดเผยอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเก็บรักษา หรือเบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไร ตามเงื่อนไขและวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ย และเงินตอบแทนจากผลกำไร ที่เกิดขึ้นจากการนำเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) ไปให้สมาชิกกู้ หรือยืมไปลงทุน หรือ เพื่อการฉุกเฉินจะต้องนำเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑)

(๒) ให้กองทุนหมู่บ้าน จัดทำงบการเงิน ทุกหกเดือน เพื่อจะได้รับทราบผลประกอบการ ของกองทุนหมู่บ้านโดยรวม

(๓) ให้เบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไรสะสมที่เกิดขึ้นมาใช้จ่าย หรือนำไปจ่าย และจัดสรร ตามเงื่อนไข หรือระเบียบที่แต่ละกองทุนหมู่บ้านได้กำหนดขึ้น

(๔) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำหลักฐานการเบิกถอนดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจาก ผลกำไรจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการเบิกถอนพร้อมหลักฐาน แล้ว เปิดเผยให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้รับทราบ และตรวจสอบ ณ ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน

(๕) การเบิกจ่ายดอกเบี้ยหรือเงินตอบแทนจากผลกำไรให้กองทุนหมู่บ้านจัดทำบ การเงิน ตามแบบที่สำนักงานกำหนด เพื่อให้ธนาคารเบิกจ่ายตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๔๑ การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืม พร้อมเงินตอบแทนจากผลกำไร ให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) เงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้กู้หรือยืมจากเงินและดอกเบี้ย หรือผลอันเกิดจาก เงินที่ได้รับจากการจัดสรร หรือสมทบจากสำนักงาน ให้ผู้กู้ หรือผู้ยืมชำระให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ทำสัญญา ยกเว้นเงินบัญชีอื่น

(๒) เงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้กู้ หรือยืมเงิน หรือคอก หรือผลอันเกิดจากเงินกู้ หรือยืมจากสถาบันการเงิน ให้ผู้กู้ หรือผู้ยืมชำระคืนตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

สมาชิกที่ประสงค์จะชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทต้องไปติดต่อขอชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อตรวจสอบเงินงวด (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ที่จะต้องส่งชำระคืน

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทของสมาชิกให้กับสมาชิกจำนวนสามฉบับ

ให้สมาชิกรับเงิน (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ไปฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์ของสมาชิก พร้อมทั้งทำหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) มอบไว้กับธนาคาร เพื่อให้ธนาคารถอนเงินจำนวนดังกล่าว

ให้ธนาคารถอนเงินตามยอดเงิน ซึ่งระบุไว้ในหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) แล้วนำฝากเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑)

เมื่อธนาคารรับเงิน และหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) จากสมาชิกกองทุนแล้วให้มอบหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืม (ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒) ให้กับสมาชิก เพื่อให้สมาชิกรับไปเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ และนำไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบ หรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านหนึ่งฉบับ เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชี หรือดำเนินการในส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้อง ส่วนอีกหนึ่งฉบับ (ฉบับที่ ๓) ให้ธนาคารจัดเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๔๒ กองทุนหมู่บ้านสามารถดำเนินการตามข้อ ๔๑ หรืออาจสามารถกำหนดวิธีการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืม โดยการชำระคืนต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือชำระคืนโดยใช้บริการของธนาคารในการให้บริการในหมู่บ้านหรือชุมชน ทั้งนี้จะต้องกำหนดขั้นตอน วิธีการ ตลอดจนการบริการที่โปร่งใสเป็นธรรมแก่สมาชิก ทั้งนี้โดยให้กำหนดไว้ในระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านไม่มีวิธีการชำระคืนนอกเหนือจากข้อ ๔๑ และข้อ ๔๒ วรรคแรก สามารถขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการได้

ข้อ ๔๓ กองทุนหมู่บ้านสามารถกู้ยืมเงินกับกองทุนอื่นได้ เพื่อนำไปให้สมาชิกกู้ค้ำไปลงทุนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุจำเป็นเร่งด่วน หรือฉุกเฉินได้ตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) กองทุนหมู่บ้านที่ให้อำนาจ และกองทุนหมู่บ้านที่ขอกู้ต้องเรียกประชุมสมาชิกเปิดเวทีประชาคม พร้อมทั้งขอความเห็นชอบจากสมาชิก โดยชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ วงเงินขอกู้ เงื่อนไขของสัญญา ตลอดจนประเด็นสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีผู้มาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และให้มีผู้แทนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขต มาเป็นผู้สังเกตการณ์ด้วย

(๒) จัดทำสัญญากู้เงิน และมีหนังสือถึงธนาคารที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือให้ออนเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านที่ให้อำนาจ (บัญชีที่ ๑) ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านที่ขอกู้ (บัญชีที่ ๑)

(๓) มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ เพื่อคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตจะได้แจ้งให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานครแจ้งให้สำนักงานได้ทราบเป็นลำดับ

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนค้ำเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระบุไว้ หรือข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้าน กำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาด หรือค้างชำระวันแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง หรือดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๔๕ ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

กรณีที่พบปัญหาปฏิบัติตามความในหมวดนี้ขัด หรือแย้งกับหลักศาสนาของสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ และรูปแบบในการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน และการกำหนดผลตอบแทนใช้คืนกองทุนหมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับหลักศาสนาของสมาชิกนั้นได้

หมวด ๑

การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ ๔๖ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และจัดทำรายการรับ - จ่ายเงินกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี และการพัสดุโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ตามที่เห็นสมควร ในการนี้ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ

ให้ผู้ตรวจสอบตามวรรคสาม จัดส่งผลประกอบการและงบการเงินให้สำนักงาน และแสดงความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (วันที่ ๓๑ ธันวาคมของทุกปี)

ข้อ ๔๗ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดประกอบตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สรรหาผู้ตรวจสอบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อขอความเห็นชอบในการทำหน้าที่ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และให้ทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิก และสาธารณชน

ข้อ ๔๘ การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

การจัดสรรกำไรสุทธิบัญชีที่ ๑ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน หมู่บ้าน และชุมชน โดยให้จัดสรรเป็นเงินสมทบกองทุน เงินประกันความเสี่ยง และเงินอื่นตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ทั้งนี้ ห้ามมิให้จัดสรรกำไรสุทธิตามส่วนการถือหุ้นของสมาชิก สำหรับเงินสมทบกองทุนและเงินประกันความเสี่ยงให้คงไว้ในบัญชีที่ ๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ ในการจัดสรรกำไรสุทธิของบัญชีที่ ๑ เพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ และมาตรา ๓๑ วรรคแปด แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้มีมติ
คราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ ให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๗ แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
แห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ข้อความ
ต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน
สามหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้
ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป
แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนเจ็ดหมื่นห้าพันบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน หรือเงินยืมฉุกเฉินให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอนุมัติได้รายหนึ่งจำนวน
ไม่เกินหนึ่งหมื่นห้าพันบาทจากเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล หรือบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑)
ไปใช้จ่ายเพื่อการฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน โดยกองทุนหมู่บ้านสามารถเบิกเงินฉุกเฉินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน
(บัญชีที่ ๑) มาเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด ตามระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดของกองทุนหมู่บ้าน
โดยวงเงินสดที่เก็บรักษาประจำวันจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม ซึ่งมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่า
สามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

กิตติรัตน์ ณ ระนอง

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ภาคผนวก ฉ

สำนักงานกองทุนหมู่บ้าน
บ้านคำปะกั้ง หมู่ที่ ๕

ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

บ้าน คำปะกั้ง หมู่ที่ 5 เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน คำปะกั้ง ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้าง
นิสัย การออมเสียสละ เอื้ออาทรและเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพรวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อ
สมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนด ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน คำปะกั้ง
ไว้ดังนี้

บททั่วไป

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน บ้านคำปะกั้ง
ข้อ ๒ ที่ตั้งกองทุน เลขที่ 7 หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย
๔๓๑๒๐ โทรศัพท์มือถือ ๐๘๗๘๖๗๐๗๐๐
ข้อ ๓ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

หมวดที่ ๑

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- ข้อ ๔ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน
- (๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
 - (๒) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ
 - (๓) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
 - (๔) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนมีคุณธรรม ๔ ประการคือ
 - ๔.๑ เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 - ๔.๒ เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 - ๔.๓ เป็นคนไม่มัวเมาในอบายมุข
 - ๔.๔ เป็นคนรู้จักสามัคคี
 - (๕) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้มีคุณธรรม ๔ ประการคือ
 - ๕.๑ เป็นคนเก่งเรียนรู้ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ

๕.๒ เป็นคนเก่งคิดเก่งทำความคิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาได้

๕.๓ เป็นคนเก่งงาน ขยันอดทน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

๕.๔ เป็นคนเก่ง เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน

ข้อ ๕ แหล่งที่มาของเงินทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

(๑)เงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล

(๒)เงินกู้ยืม

(๓) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน

(๔) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

(๕) เงินฝากตั้งจะ

(๖) เงินค่าหุ้น

(๗) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรอื่นๆ

(๘) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

หมวดที่ ๒

คุณสมบัติของสมาชิก

ข้อ ๖ คุณสมบัติของสมาชิก

(๑) จะต้องเป็นผู้พำนักพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และมีชื่ออยู่ในสำเนาทะเบียนบ้าน บ้านคำปะกั้ง หรือ(ทร 14) ตามข้อบังคับกำหนด เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี

(๒) เป็นผู้มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ความเข้าใจเห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้าน

(๓) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านกำหนด

(๔) เป็นผู้ที่ยกคณะกรรมการกองทุนและสมาชิก ได้มีมติเห็นชอบในที่ประชุมให้เข้าเป็นสมาชิกได้

(๕) ต้องเป็นคนออกอม เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของกองทุนเป็นสำคัญ

(๖) จะต้องมียอดเงินฝากตั้งจะ และจะต้องถือหุ้นอย่างน้อย ๑ หุ้นๆ ละ ๕๐ บาท

(๗) จะต้องฝากเงินออมตั้งจะเป็นประจำเดือนทุกวันที่ ๓๐ ของเดือน

(๘) สมาชิกแรกเข้าจะขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้านไม่ได้จนกว่าจะเป็นสมาชิกครบ ๑ ปีจึงจะกู้เงินได้

ข้อ ๗ การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

(๑) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

(๒) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๖ สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้ปีละ ๑ ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจก บุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ ความสมัครใจของผู้สมัครเอง

(๓) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

ข้อ ๘ คณะกรรมการกองทุน พิจารณาคุณสมบัติตามข้อ ๖ และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็น

สมาชิกจะแจ้งให้บุคคลนั้นชำระเงินค่าธรรมเนียมแรกเข้าและเงินค่าหุ้น พร้อมเงินฝากตั้งจะ
ประจำ ภายใน ๓ วันนับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

ข้อ ๘ สมาชิกขาดหรือพ้นจากสภาพการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่างๆดังต่อไปนี้

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกหรือได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการเป็นผู้กำหนดตามระเบียบข้อบังคับ
- (๓) เป็นคนวิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- (๔) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม
- (๕) จงใจฝ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน หรือแสดงตน เป็นปดปิดกับกองทุน
หมู่บ้าน
- (๖) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครแล้ว
- (๗) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ตามที่ได้อนุมัติโครงการ
- (๘) มีลักษณะ หรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ ๖

ข้อ ๑๐ สมาชิกไม่มีหนี้สินหรือภาระผูกพันใด ๆ กับกองทุนในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน

อาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือส่ง
คณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาอนุญาตและให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการ
กองทุนดำเนินการอนุญาต

ข้อ ๑๑ ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพอาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่
ขาดจากการเป็นสมาชิกติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี จึงจะสามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่ได้

ข้อ ๑๒ การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับสมาชิก ทั้งนี้
เป็นปัจเจกบุคคล กลุ่มหรือองค์กรชุมชนเป็นราย ๆ รายละเอียด ๒๐ บาท

โดยสมาชิกจะต้องชำระเมื่อได้รับการพิจารณาตามข้อ ๑ และจะต้องชำระภายใน ๗ วัน
นับจากวันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๓ หุ้น ๆ หนึ่งมีมูลค่าหุ้นละ ๕๐ บาท สมาชิกแรกเข้าตามข้อ ๑ จะต้องถือหุ้นอย่างน้อย ๑
หุ้น โดยสามารถชำระค่าหุ้นได้ปีละ ๑ ครั้งในวันประชุม ใหญ่ สามัญประจำปีของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๔ วิธีการชำระค่าหุ้น ชำระโดยใช้เงินเพียงอย่างเดียว

หมวดที่ ๓

เงินฝากตั้งจะ

ข้อ ๑๕ เงินฝากตั้งจะ สมาชิกทุกคนจะต้องส่งเงินฝากตั้งจะ ทุกวันที่ ๓๐ ของทุก เดือน ตามที่
คณะกรรมการกำหนด (คณะกรรมการจะแจ้งให้ทราบอีกครั้งเมื่อถึงกำหนดชำระ) และสามารถเพิ่ม
จำนวนได้ปีละ ๑ ครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี พร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอน หรือปิด
บัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิกแล้วเท่านั้น

ข้อ ๑๖ สมาชิกสามารถพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ความสามารถและความชำนาญเพื่อเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย จำนวนไม่เกิน ๑๕ คน และไม่น้อยกว่า ๕ คน

ข้อ ๑๗ คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการกองทุน ฯ รองประธานกรรมการ ฯ เลขานุการ ฯ เภรัณยูิก ฯ ผู้ตรวจสอบภายใน และประชาสัมพันธ์ กองทุน ประกอบด้วยที่ปรึกษากองทุนจำนวน ๒ ท่าน

ข้อ ๑๘ กรรมการกองทุน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการกองทุนรับตำแหน่ง ให้คณะกรรมการกองทุนจับฉลากออกกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระคณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งในวาระการ

ประชุมใหญ่ประจำปี แทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน คณะกรรมการกองทุนที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับคัดเลือกมาใหม่ได้ ถ้ามติที่ประชุมเห็นชอบตามเสียงข้างมาก ถ้าจะดำรงตำแหน่งเกิน ๒ วาระก็ได้ ถ้ามติที่ประชุมใหญ่เห็นชอบโดยเสียงข้างมาก ในที่ประชุมเกินกึ่งหนึ่งให้ถือว่ากรรมการชุดที่ครบวาระ เกินสองวาระที่ถูกคัดเลือกใหม่ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้ จนกว่าจะครบวาระและคัดเลือกใหม่ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปัจจุบัน)

หมวดที่ ๔

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ ๑๙ คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๒๐ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินทุน
- (๒) ออกระเบียบข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวกับการบริหารกองทุน
- (๓) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ ๒๑ ประธานกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการกองทุน
- (๒) เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุน
- (๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง

ตามมติหรือตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

(๔) ปฏิบัติงานหน้าที่อื่น ๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ ๒๒ ให้รองประธานกรรมการกองทุนทำหน้าที่ แทนประธานกรรมการกองทุนเมื่อประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อประธานกองทุนมอบหมายให้ทำการแทน

ข้อ ๒๓ ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวหนึ่งคราวใด ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานสำหรับการประชุมคราวนั้น

ข้อ ๒๔ เสร็จธุระกองทุนมีหน้าที่รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงินทุนและรายได้ของกองทุนรวมทั้งการจัดทำบัญชี พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปอย่างรอบคอบ และเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อ ๒๕ เลขานุการกองทุนมีหน้าที่ติดตามประสานงานทั่วไป นัดประชุมกรรมการกองทุนและนำบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนรายงานติดตามผลดำเนินงานของกองทุน

ข้อ ๒๖ ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่ตรวจสอบบัญชี กำกับดูแลเงินของกองทุนให้เป็นไปตามมติที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๗ ฝ่ายประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒๘ กรรมการกองทุนอื่น ๆ ให้มีหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดมอบหมาย

ข้อ ๒๙ คณะกรรมการกองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็น ประธานอาจเรียกประชุมได้มากกว่า ๑ ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งจึงครบองค์ประชุม

ข้อ ๓๐ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง ในกรณีเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่ม ขึ้นอีกเสียงหนึ่งถือเป็นเสียงชี้ขาด

หมวด ที่ ๕

ประเภทการกู้ยืม

ข้อ ๓๑ ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

- (๑) การพัฒนาอาชีพ
- (๒) การสร้างงาน
- (๓) การสร้าง / หรือ เพิ่มรายได้

(๔) ลดรายจ่าย

(๕) บรรเทาเหตุฉุกเฉิน

ข้อ ๓๒ การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องทำโครงการเพื่อขอกู้เงิน

จากคณะกรรมการกองทุนโดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

ข้อ ๓๓ ลักษณะโครงการ สมาชิกยื่นขอกู้เงินตามข้อ ๓๑ (๑)(๒)(๓)(๔)(๕) จะต้องมิลักษณะหรือคุณสมบัติคือเป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาดและสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

ข้อ ๓๔ วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ ๓๑ (๑)(๒)(๓)(๔)(๕) ให้แก่สมาชิกหนึ่งรายต่อหนึ่งครัวเรือน ในวงเงินไม่เกิน ๓๕,๐๐๐ บาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้ รายใดเกินกว่า ๓๕,๐๐๐ บาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งต้องไม่เกิน ๓๕,๐๐๐ บาท โครงการที่สมาชิกยื่นขอกู้ตามข้อ ๓๑ (๕) ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นควร แต่จะให้กู้เพื่อการสุรุ่ยสุร่ายหรือการเก็งกำไรไม่ได้ในวงเงินรายละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

ข้อ ๓๕ การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้ และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๓๖ การทำสัญญาเงินกู้ทุกประเภท ต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ ๓๗ หลักประกันเงินกู้มีข้อกำหนดดังนี้

- เงินกู้ตามข้อ ๓๑ (๑)(๒)(๓)(๔) ต้องให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน เป็นคนค้ำประกัน สำหรับเงินกู้ตามข้อ ๓๑ (๕) ให้ทำสัญญาเพียงอย่างเดียว

ข้อ ๓๘ การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้ กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

- เงินกู้ตามข้อ ๓๑ (๑)(๒)(๓)(๔) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมด้วยดอกเบี้ย ภายใน ๑ ปี

- เงินกู้ตามข้อ ๓๑ (๕) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้เต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ย ภายในระยะเวลาไม่

เกิน ๕๐ วัน หลังครบกำหนดส่งคืน

ข้อ ๓๙ อัตราดอกเบี้ย

- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้อยู่ละ ๐.๗๕ สตางค์ ต่อเดือน หรือร้อยละ ๙ บาท ต่อปี

- อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสั่งจะ ให้เป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่เห็นสมควรและเห็นชอบ

ข้อ ๔๐ ค่าปรับ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ให้ผู้กู้เสียค่าปรับโดยคณะกรรมการจะเตือนก่อน ๗ วัน หลังจากที่ได้เกินกำหนดชำระ 7 วัน ผู้กู้เงินกองทุนจะต้องเสียค่าปรับโดยคิดเป็นร้อยละ ๑๕ ต่อปี เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้ จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

หมวดที่ ๖

การจัดสรรกำไรสุทธิ

ข้อ ๔๑ การจัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีเมื่อสิ้นปี การบัญชีของกองทุนและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รองรับโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนหมู่บ้านได้รับกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ดังนี้

(๑) เป็นเงินสมทบกองทุนในอัตราร้อยละ	๒๐ %
(๒) เป็นเงินค่าตอบแทนคณะกรรมการในอัตราร้อยละ	๑๕ %
(๓) เป็นเงินบริหารจัดการในอัตราร้อยละ	๒๐ %
(๔) เป็นเงินทุนเพื่อการศึกษาในอัตราร้อยละ	๑๐ %
(๕) เป็นเงินประกันความเสี่ยงในอัตราร้อยละ	๑๐ %
(๖) เป็นเงินเฉลี่ยคืนสมาชิกผู้กู้ในอัตราร้อยละ	๕ %
(๗) เป็นเงินสาธารณะประโยชน์ในอัตราร้อยละ	๒๐ %

ข้อ ๔๒ กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝาก และค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบปี ละ ๑ ครั้ง แล้วปิดประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนหมู่บ้านให้สมาชิกทราบ โดยมีประเภทบัญชีที่ต้องดำเนินการจัดทำดังนี้

- (๑) บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
- (๒) รายรับรายจ่ายของกองทุน
- (๓) สินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน

ข้อ ๔๓ คณะกรรมการกองทุนตรวจสอบบัญชีของกองทุน และรายงานผลตรวจสอบบัญชีต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุนทุก ๖ เดือน และทุกรอบปี พร้อมทั้งแสดงบัญชีกำไรขาดทุน และงบดุลในปีบัญชีที่ผ่านมา ภายใน ๑๒๐ วัน นับวันสิ้นปีบัญชี

ข้อ ๔๔ ให้คณะกรรมการกองทุนนัดประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยมีวาระการประชุมดังนี้

- (๑) ประธานกล่าวเปิดงาน
- (๒) เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (๓) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- (๔) พิจารณาเรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
- (๕) เสร็จผู้กราบรายงานฐานะทางการเงิน

(๖) วาระที่จะต้องพิจารณา

(๗) เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

(๘) สรุปผลและปิดการประชุม

ข้อ ๔๕ แก้ไขระเบียบข้อบังคับกลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน ๑ กองทุน อิงระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๖ บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในระเบียบนี้ให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งระเบียบข้อบังคับนี้ ทั้งนี้จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือยกเลิก

ข้อ ๔๗ ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงานตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและเป็นปัจจุบันต่อไป

ข้อ ๔๘ ในกรณีที่กรรมการชุดเก่าที่ครบวาระตามระเบียบกองทุนชาติ ช่วงผลัดเปลี่ยนยังไม่มีกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการชุดที่ครบวาระทำหน้าที่รักษาการต่อไป จนกว่าจะมีกรรมการชุดใหม่และถ้ามีการคัดเลือกคณะกรรมการตามมติเสียงข้างมากกว่า ให้คณะกรรมการที่ครบวาระดำรงตำแหน่งต่อไปอีก ให้ถือเอาที่ประชุมใหญ่โดยมิตติเสียงข้างมาก มากกว่ากึ่งหนึ่งของผู้เข้าร่วมประชุม ทั้งนี้ตามระเบียบข้อบังคับกำหนด

ข้อ ๔๙ แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องเงินค้ำจ่ายที่ได้รับจากการจัดสรรกำไรสุทธิ ในแต่ละปีให้เป็นไปตามมติที่ประชุมที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้นำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ขัดระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม เรื่องการขาดประชุมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน คำปะกึ่ง คณะกรรมการกองทุนผู้ใดขาดการประชุมโดยไม่ได้ลาหรือลาแต่ไม่มีเหตุอันควร จะต้องถูกปรับเงินจำนวน 100 บาท ต่อหนึ่งครั้งเมื่อประธานกองทุนฯมีการเรียกประชุม

ข้อ ๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม การถือเงินสดคณะกรรมการผู้รับผิดชอบการบัญชีหรือเหรัญญิกสามารถถือเงินสดได้ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๗ วัน จะต้องนำเงินเข้าบัญชีเงินฝาก ของกองทุนหมู่บ้าน หรือบัญชีที่เป็นของกองทุนหมู่บ้าน คำปะกึ่ง ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับรวมถึงบัญชีประวัฐ

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๕๘

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ).

(นายศักดิ์ไชยสิทธิ์ ชัยภิบาล)

ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน คำปะกึ่ง

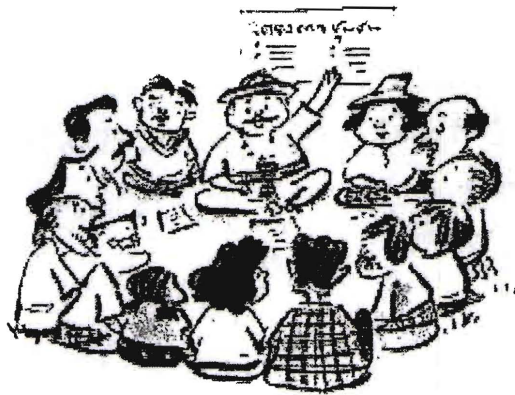
ภาคผนวก ช

ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บ้านบึงโนนใน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี

ฉบับปรับปรุงปี ๒๕๖๐

บ้านบึงโนนใน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี

อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

รหัสกองทุน ๔๗๑๒๐๘๐๕

ระเบียบ หรือ ข้อบังคับ
กองทุนหมู่บ้านบึงโนโน
ว่าด้วย การจัดตั้งและการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

เพื่อให้สอดคล้องตามหลักการเหตุผล สาระสำคัญของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ และระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตาม ข้อ ๒๑ (๒) แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕ จึงออกระเบียบไว้ โดยผ่านมติที่ประชุมของเวทีประชาคมรับรอง เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ดังนี้

หมวด ๑

ชื่อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นผู้อำนวยการตามระเบียบนี้

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“กองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนหมู่บ้าน บึงโนโน หมู่ที่ ๕

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่งโดยมูลค่าหุ้นไม่ต่ำกว่า ๑๐ บาท กองทุนหมู่บ้านจะซื้อหุ้นและจำหน่ายหุ้นตนเองไม่ได้

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนหมู่บ้าน เป็นรายเดือน เดือนละไม่ต่ำกว่า ๒๐ บาท โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสมและจะถอนหรือเบิกคืนจากบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิกและจะต้องชำระหนี้ให้กองทุนเสร็จสิ้นแล้ว

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดในอัตราดอกเบี้ยร้อยละไม่เกิน ๑๕ % ต่อปี

“บัญชีกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน บึงโนโน หมู่ที่ ๕ หรือบัญชีที่ ๑ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินสะสม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน บึงโนโน หมู่ที่ ๕ หรือบัญชีที่ ๒ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินฝากประเภทอื่น นอกเหนือจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินกู้ยืม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน บึงโนโน หมู่ที่ ๕ หรือบัญชีที่ ๓ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน

“บัญชีเงินอุดหนุน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน บึงโนโน หมู่ที่ ๕ หรือบัญชีที่ ๔ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินอุดหนุนหรือเงินบริจาค

“สวัสดิการ” หมายความว่า การดำเนินกิจกรรมหรือกิจการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกในยามเกิด แก่ เจ็บป่วย ตาย โดยไม่ได้มุ่งหวังแสวงหาผลประโยชน์หรือแสวงหากำไร

หมวด ๒

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๕ ให้กองทุนหมู่บ้าน บึงโนโน หมู่ที่ ๕ มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากสมาชิกโดยการคัดเลือกกันเองจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน และต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๖

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้น ควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิง ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

ข้อ ๖ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(๑) เป็นผู้มิใช่อยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

(๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) เป็นผู้ไม่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดีมีความรับผิดชอบ เสียสละมีส่วนร่วมในกิจกรรมหมู่บ้านชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงินตลอดจนยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลล้มละลาย

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้ทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน หรือความผิดฐานบุกรุก

(๗) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

(๘) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๕ (๑) และ (๔)

ข้อ ๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรคอกผลรายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

(๒) ออกประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

(๓) จัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕

(๔) รับสมาชิก และจัดทำทะเบียนสมาชิก

(๕) จัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนตามประกาศที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

(๖) พิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิก หรือกองทุนหมู่บ้านอื่น

(๗) ทำนิติกรรม สัญญา หรือดำเนินการเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุนหมู่บ้าน

(๘) จัดทำคำขอกู้เงินและสัญญากู้เงินของสมาชิกตลอดจนทำทะเบียนค้ำประกันหนี้รายตัว เก็บรักษาเอกสารเกี่ยวกับการเงินและเอกสารอื่นๆ ที่สำคัญและสามารถตรวจสอบได้

(๙) จัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายตามหลักเกณฑ์และวิธีการ โดยทั่วไป และปิดบัญชีงบดุล งบกำไรขาดทุน โดยการแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นผู้ตรวจสอบ หรือตั้งคณะกรรมการตรวจสอบบัญชีกองทุนได้ และรายงานให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ/เขต รับทราบ

(๑๐) เรียกประชุมใหญ่สามัญและวิสามัญสมาชิกกองทุนตามความจำเป็นของกองทุนหรือตามที่สมาชิกเข้าชื่อร้องขอให้เปิดประชุมใหญ่วิสามัญตามที่ระเบียบข้อบังคับกำหนด

(๑๑) ติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานของสมาชิกที่ขอกู้ยืมเงินไปใช้ว่าถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ตลอดจนให้การช่วยเหลือและหาทางแก้ไขปัญหาให้แก่สมาชิกที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนร่วมกัน

(๑๒) สำรวจ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชน ในเขตพื้นที่หมู่บ้าน ตลอดจนข้อมูลและการดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน

(๑๓) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กองทุนให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วไปและชักชวนให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนให้มากยิ่งขึ้นเท่าที่กองทุนสามารถจะทำได้

(๑๔) พิจารณาดำเนินการใดๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

(๑๕) รายงานผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนรายงานเรื่องดังกล่าวให้สมาชิกทราบ

(๑๖) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามที่คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ ๘ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน เข้าดำรงตำแหน่งให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านจับสลากออกจํานวนกึ่งหนึ่งของจํานวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ถูกจับสลากออกไม่ถือว่าพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งตามวาระสอง และพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ เว้นแต่กรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระได้รับมติจากที่ประชุมสมาชิก โดยมีคะแนนเสียงสามในสี่รับรองให้เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อและมีความประสงค์ที่จะปฏิบัติงานต่อไปให้มีสิทธิเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อไปตามวาระ

ให้กองทุนหมู่บ้านจัดทำรายงานการประชุม และรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกเสนอให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตทราบ

ข้อ ๙ นอกจากพ้นตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจํานวนกรรมการกองทุนทั้งหมดที่มีอยู่
- (๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจํานวนสมาชิกทั้งหมด
- (๕) มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๖ (๔) (๕) (๖) และ (๗)
- (๖) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๖

ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนหมู่บ้านแทนก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุนรองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เภรัณญิกกองทุนหมู่บ้าน เลขานุการกองทุนหมู่บ้านและตำแหน่งอื่นๆ ตามความเหมาะสม และความสามารถเฉพาะตำแหน่ง

ข้อ ๑๑ การประชุมคณะกรรมการกองทุน ต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือกรรมการที่ประธานมอบหมายทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือรองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มาประชุมเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการกองทุนหมู่บ้านคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการกองทุนหมู่บ้านผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามไม่ให้เข้าร่วมประชุมเรื่องนั้น

หมวด ๓

กองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๒ กองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการหรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

(๒) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจำเป็นเร่งด่วน สำหรับประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๓) รับฝากเงินจากสมาชิกและจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อดำเนินการ
วัตถุประสงค์

(๔) ให้กู้ยืมเงินแก่กองทุนหมู่บ้านอื่น เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่
เศรษฐกิจของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๕) กระทำการใด ๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต สวัสดิภาพ และสวัสดิการ
ของสมาชิก หรือประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้าน
เศรษฐกิจของกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
กำหนด

(๖) รับจํานองที่ดิน ขายฝาก รับฝากทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ที่สมาชิคนํามาค้ำประกัน
ในการกู้ยืมเงิน ซื้อที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่นใด เพื่อสร้างที่ตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน หรือ ถิ่น
กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ได้

ข้อ ๑๓ กองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕ ประกอบด้วยเงิน และทรัพย์สิน ดังนี้

(๑) เงินที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงินที่สมาชิคนํามาลงหุ้น หรือฝากไว้กับกองทุนหมู่บ้าน

(๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนได้รับบริจาค โดยปราศจากเงื่อนไข หรือข้อผูกพัน

ใดๆ

(๕) ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

หมู่บ้าน

ข้อ ๑๔ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกัน
ไม่น้อยกว่าหนึ่งและมีบัญชีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของหมู่บ้านตามทะเบียนราษฎร

บุคคลใดสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านแล้วประสงค์ลาออก หากประสงค์
สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านใหม่จะต้องพ้นจากการเป็นสมาชิกไปแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
นับวันที่ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
ปิดประกาศในทำการกองทุนหมู่บ้านหรือแจ้งให้สมาชิกทราบในวันประชุม

ข้อ ๑๕ สมาชิกทุกคนต้องถือหุ้นกับกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยคนละหนึ่งหุ้น (มูลค่าของหุ้น ๆ ละ ๑๐๐ บาท) และจะต้องมีการนำเงินฝากสัจจะเป็นประจำทุกเดือนอย่างน้อย เดือนละ ๑๐ บาท

สมาชิกรายใดขาดส่งเงินสัจจะติดต่อกันเกินกว่าสามเดือน คณะกรรมการมีสิทธิให้ออกหรือพ้นจากสมาชิกภาพได้

ข้อ ๑๖ ให้มีการประชุมสามัญประจำปีสมาชิกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และรับรองกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่

ข้อ ๑๗ นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติ หรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะเห็นสมควร

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิกซึ่งเข้าชื่อกันจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๑๘ ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิกมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายไม่ได้

การประชุมคราวใดมีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังถ้าไม่ใช้เป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อสมาชิกมาประชุม ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดให้ถือเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๑๙ สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด ๔

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๐ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาเงินกู้ โดยสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะต้องมีคุณสมบัติและผ่านความเห็นชอบ จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้

(๑) เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและส่งเงินสัจจะติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าหกเดือนและถือหุ้นกับกองทุนหมู่บ้านตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ

(๒) จัดทำคำขอกู้ตามแบบที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดโดยระบุวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน และยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามที่คณะกรรมการกำหนดเป็นครั้งๆ ไป

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่ง ไม่เกินจำนวนสามหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าสามหมื่นบาท ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป ทั้งนี้ การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนเจ็ดหมื่นห้าพันบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน หรือเงินยืมฉุกเฉินให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอนุมัติได้รายหนึ่ง ไม่เกินจำนวนหนึ่งหมื่นห้าพันบาทจากเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล หรือบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) ไปใช้จ่าย เพื่อฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน โดยกองทุนหมู่บ้านสามารถเบิกเงินฉุกเฉินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) มาเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด ตามระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านโดยวงเงินสดที่เก็บรักษาประจำวันไม่เกินห้าหมื่นบาท และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม ซึ่งมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้ และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ซื้อหุ้นที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติเงินกู้จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๓ หลักประกันในการกู้เงินของสมาชิก เพื่อความมั่นคงของกองทุนจึงได้กำหนดให้มีการค้ำประกันเงินกู้ ดังนี้

(๑) การกู้เงินจะต้องมีสมาชิกกองทุนด้วยกันเป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยจำนวน ๒ คน หรือค้ำประกันด้วยอสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าและสามารถบังคับขายทอดตลาดชำระหนี้ได้ หากค้ำประกันด้วยอสังหาริมทรัพย์ เช่น โฉนดที่ดิน ต้องไปจดทะเบียนจำนอง ณ สำนักงานที่ดินในท้องที่ และหากมีค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายอื่นใดผู้กู้เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายนั้น

(๒) การค้ำประกันเงินกู้ด้วยหลักทรัพย์ โดยการจำนองค้ำประกันเงินกู้นั้น หากผู้กู้ผิดนัดผิดสัญญาไม่ชำระหนี้กองทุนและคณะกรรมการ ได้ติดตามทวงถามด้วยวาจา และหนังสือ ไปยังผู้กู้และผู้ค้ำประกัน เกิน ๓ ครั้งติดต่อกันแล้ว หากยังคงเพิกเฉย กองทุนหมู่บ้านมีสิทธิบังคับกับทรัพย์สินที่ค้ำประกันนั้นออกขายทอดตลาดชำระหนี้ได้ทันที

(๓) การค้ำประกันด้วยบุคคลหากผู้ค้ำประกันคนใดคนหนึ่งเสียชีวิต ให้ผู้กู้หาผู้ค้ำประกันคนใหม่ หรือหลักทรัพย์มาค้ำประกันตามหลักเกณฑ์ใน (๑)

(๔) การค้ำประกันด้วยการทำประกันชีวิตผู้กู้ที่ทางกองทุนหมู่บ้านกำหนด โดยยินยอมให้กองทุนหมู่บ้าน เป็นผู้รับผลประโยชน์ลำดับที่หนึ่ง

ข้อ ๒๔ การชำระดอกเบี้ยเงินกู้ ให้สมาชิกที่ได้รับการอนุมัติเงินกู้ไปชำระดอกเบี้ยให้กับกองทุนหมู่บ้าน ในอัตราไม่เกินร้อยละ ๑๕ บาทต่อปี โดยกองทุนหมู่บ้านจะประกาศอัตราดอกเบี้ยให้สมาชิกทราบด้วยเปิดเผยเป็นครั้งคราวไป

ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย ให้ผู้กู้เสียค่าปรับให้กับกองทุนหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ ๑ บาทต่อวัน ของต้นเงินและดอกเบี้ยที่ค้างชำระนับแต่วันที่ค้างชำระไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อาจปรับลดค่าปรับให้ผู้กู้รายใดรายหนึ่งเมื่อเห็นสมควรก็ได้ โดยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด

ดอกเบี้ยเงินกู้จากเงินบัญชีที่ ๑ ค่าปรับ จะต้องนำเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑)

ข้อ ๒๕ การกำหนดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืมพร้อมเงินตอบแทนจากผลกำไร ให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) เงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้กู้หรือยืมจากเงินและดอกเบี้ย หรือผลอันเกิดจากเงินที่ได้รับจากการจัดสรร หรือสมทบจากสำนักงาน ให้ผู้กู้หรือผู้ยืมชำระให้แล้วเสร็จ ภายในกำหนดระยะเวลา ๑ ปี และ/หรือไม่เกิน ๒ ปี ส่วนดอกเบี้ยให้ชำระปีต่อปี นับแต่วันทำสัญญา ยกเว้นเงินบัญชีอื่น

(๒) เงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้กู้หรือยืมเงิน หรือดอกเบี้ย หรือผลอันเกิดจากเงินกู้หรือยืมจากสถาบันการเงิน ให้ผู้กู้หรือผู้ยืมชำระคืนตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

สมาชิกที่ประสงค์จะชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทต้องไปติดต่อกับผู้ชำระคืนเงินกู้ หรือ เงินยืมทุกประเภทกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อตรวจสอบเงินงวด (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืมและเงินตอบแทนจากผลกำไร) ที่จะต้องส่งชำระคืน

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้หรือเงินยืมทุกประเภทของสมาชิกให้กับสมาชิกจำนวนสามฉบับ

ให้สมาชิกนำเงิน (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ไปฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์สมาชิก พร้อมทั้งทำหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) มอบไว้กับธนาคารเพื่อให้ธนาคารถอนเงินดังกล่าว

ให้ธนาคารถอนเงินตามยอดเงิน ซึ่งระบุในหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) แล้วนำฝากเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑)

เมื่อธนาคารรับเงินและหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) จากสมาชิกกองทุนแล้ว ให้มอบหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้หรือเงินยืม (ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒) ให้กับสมาชิกเพื่อให้สมาชิกนำไปเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ และนำไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนึ่งฉบับเพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่วนอีกฉบับหนึ่ง (ฉบับที่ ๓) ให้ธนาคารจัดเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๒๖ การชำระคืนเงินกู้ให้แก่กองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะต้องติดต่อกับชำระเงินกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือจะกำหนดเวลา สถานที่ เป็นครั้งๆ ไปก็ได้ โดยจะต้องชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยตามสัญญาที่สมาชิกได้ทำไว้กับกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องออกไปเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการรับเงินให้กับสมาชิกผู้กู้ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ว่าสมาชิก ได้ชำระเงินกู้แล้ว

ข้อ ๒๗ กองทุนหมู่บ้านสามารถกู้ยืมเงินกับกองทุนอื่นได้ เพื่อนำไปให้สมาชิกกู้ต่อไปลงทุนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุจำเป็นเร่งด่วน หรือฉุกเฉินได้ตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) กองทุนหมู่บ้านที่ให้กู้ และกองทุนหมู่บ้านที่ขอกู้ต้องเรียกประชุมสมาชิกเปิดเวทีประชาคม พร้อมทั้งขอความเห็นชอบสมาชิก โดยชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ วงเงินขอกู้ เงื่อนไขของสัญญา ตลอดจนประเด็นสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีผู้มาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และให้มีผู้แทนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตมาเป็นผู้สังเกตการณ์ด้วย

(๒) จัดทำสัญญากู้เงิน และมีหนังสือถึงธนาคารที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือให้โอนเงินจากบัญชีจากกองทุนหมู่บ้านที่ให้กู้ (บัญชีที่ ๑) ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านที่ขอกู้ (บัญชีที่ ๑)

(๓) มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขต อย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ เพื่อคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขต จะได้แจ้งให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานครแจ้งให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้รับทราบเป็นลำดับ

ข้อ ๒๘ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนต้นเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามข้อ ๒๔ สำหรับจำนวนเงินที่ขาดหรือค้างชำระ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง

ข้อ ๒๙ ในกรณีที่ผู้กู้ไม่ได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

กรณีที่ตามความในหมวดนี้ขัดหรือแย้งกับหลักศาสนาของสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบในการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน และการกำหนดผลตอบแทน ใช้คืนกองทุนหมู่บ้านให้สอดคล้องกับหลักศาสนาของสมาชิกนั้นได้

หมวด ๕

การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ ๓๐ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด และจัดทำรายการรับ-จ่ายเงินกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งและแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปี รายงานต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก

ข้อ ๓๑ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดตามแบบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนด ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสรรหาผู้ตรวจสอบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อขอความเห็นชอบในการทำหน้าที่ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัดและได้ผลตามเป้าหมายเพียงใดและให้ทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชี ต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน

หมวด ๖

การจัดสรรผลกำไรสุทธิ

ข้อ ๓๒ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี

เมื่อสิ้นปีทางบัญชีกองทุนหมู่บ้านจะดำเนินการปิดบัญชีตามมาตรฐานทางบัญชีของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ หากมีกำไรสุทธิ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน นำกำไรสุทธิจากบัญชีที่ ๑ มาจัดสรร ดังนี้

(๑) เงินตอบแทนคณะกรรมการ	ในอัตราร้อยละ
(๒) เงินสมทบกองทุน	ในอัตราร้อยละ
(๓) เงินประกันความเสี่ยง	ในอัตราร้อยละ
(๔) เงินเพื่อจัดสวัสดิการให้สมาชิก	ในอัตราร้อยละ
(๕) เงินเพื่อบริหารจัดการกองทุน	ในอัตราร้อยละ
(๖) เงินเพื่อสาธารณประโยชน์	ในอัตราร้อยละ

ทั้งนี้ การจัดสรรกำไรสุทธิ ในแต่ละปีอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามรายงานการประชุมสามัญประจำปี และให้เป็นไปตามการพิจารณาเห็นชอบในที่ประชุมใหญ่สมาชิก การจัดสรรกำไรสุทธิของเงินบัญชีที่ ๒ และบัญชีอื่น ๆ ให้เป็นไปตามมติที่ประชุมสามัญประจำปี

หมวด ๗

มาตรการในการป้องกันเงินขาดบัญชี

ข้อ ๓๓ มาตรการควบคุมการทุจริตของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านด้านการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้าน มีดังนี้

- (๑) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำแผนผังและโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ของกรรมการกองทุนหมู่บ้านแต่ละตำแหน่ง และปิดประกาศไว้ที่กองทุนหมู่บ้านหรือสถานที่ที่เปิดเผย พร้อมมอบวาระเริ่มแรกและสิ้นสุดของการดำรงตำแหน่ง และถ่ายภาพแผนผังโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรายงานต่อ สทพ. สาขา

(๒) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมอบหมายให้มีกรรมการกองทุนหมู่บ้านคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และประกาศให้สมาชิกทราบเพื่อให้สมาชิกสามารถเข้าถึงได้ง่าย

(๓) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดให้มีสายด่วนรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตจากสมาชิก

(๔) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของกองทุนหมู่บ้านทุกปี และประกาศแผนปฏิบัติการประจำปีให้สมาชิกทราบ

(๕) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านต่อที่ประชุมคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน

(๖) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน อย่างน้อย ๑ ครั้ง/ปี

(๗) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปีสมาชิก เพื่อชี้แจงผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านปีที่ผ่านมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับ รายจ่าย ลูกหนี้ ผลกำไร (ขาดทุน) และบัญชีงบดุลของปีที่ผ่านมาให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทราบ รับรองกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับคัดเลือกใหม่ รวมถึงการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี

(๘) การอนุมัติเงินกู้ให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และระเบียบ ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านอย่างเคร่งครัด

(๙) ในการจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องส่งจ่ายเงินโดยโอนผ่านบัญชีของสมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้เท่านั้น มิให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกด้วยเงินสด

ข้อ ๓๔ มาตรการควบคุมการทุจริตของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านด้านการเงินการบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน มีดังนี้

(๑) เมื่อลูกหนี้ประสงค์จะชำระคืนเงินกู้หรือเงินยืม ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้หรือเงินยืมให้สมาชิก จำนวน ๑ ฉบับ และให้สมาชิกไปชำระเงินที่ธนาคาร เมื่อมีการชำระหนี้ธนาคารแล้ว ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านติดตามหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้หรือเงินยืม จำนวน ๑ ฉบับมาเก็บไว้เป็นหลักฐานที่กองทุนหมู่บ้านตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๑

(๒) หากเหรียญกษาปณ์หรือกรรมการกองทุนหมู่บ้านผู้ทำหน้าที่รับชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมจะรับชำระเงินกู้หรือเงินยืมไว้เอง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านออกระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านกำหนดขั้นตอน วิธีการ ตลอดจนการบริหารที่โปร่งใส เป็นธรรมแก่สมาชิก เช่น การออกไปเสิร์ฟเงินให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทุกครั้งที่ได้รับชำระหนี้ พร้อมทั้งเก็บค่าน้ำค่าเช่าไว้ ๑ ชุด และต้องรายงานผลการรับชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทราบในการประชุมคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกเดือน

ข้อ ๓๕ บทลงโทษตามมาตรการควบคุมการทุจริตของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีดังนี้

(๑) กรณีกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุจริต ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดประชุมเพื่อพิจารณาและมีมติให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ทุจริตออก ด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดที่มีอยู่ หรือจัดให้มีการประชุมสมาชิกเพื่อพิจารณาและมีมติให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ทุจริตออก ด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

(๒) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดำเนินคดีอาญาลักทรัพย์ / ยักยอก / ล้อ โกง / เอาไปเสีย ซึ่งเอกสาร /ปลอมเอกสาร /ใช้เอกสารปลอมกับกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ทุจริตแล้วแต่กรณี

(๓) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดำเนินคดีแพ่งเรียกคืนเงินตามที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้ลักทรัพย์ / ยักยอก / ล้อ โกง ไปโดยทุจริตกับกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ทุจริตแล้วแต่กรณี

หมวด ๘

มาตรการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่สมาชิคนำเงินมาชำระ หรือชดใช้คืนให้แก่กองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องนำเงินจำนวนดังกล่าวฝากเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓ วันนับแต่วันที่ได้รับชำระคืนเงิน หรือชดใช้คืนเงิน

ข้อ ๓๗ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรายงานสถานะทางการเงิน รวมทั้งดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน ให้ที่ประชุมคณะกรรมการ / สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทราบอย่างสม่ำเสมอ

ข้อ ๓๘ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งคนใดมีหน้าที่ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ผู้ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตามวรรคหนึ่งต้องรายงานผลต่อประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านเพื่อจัดประชุมคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทราบผลการรายงานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อประกอบการรายงานผลการดำเนินงานต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี

ข้อ ๓๙ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรายงานผลการรับชำระหนี้ ผลการนำเงินฝากเข้าบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับการรับชำระหนี้ให้ที่ประชุมคณะกรรมการทราบทุกครั้งที่มีการรับชำระหนี้

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่กองทุนหมู่บ้านมีเงินขาดบัญชี หรือกรรมการกองทุนหมู่บ้านผู้ใดทุจริตหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนหมู่บ้าน ไม่ว่าบุคคลหรือหน่วยงานใดเป็นผู้ตรวจพบการกระทำดังกล่าวที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนหมู่บ้าน ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านผู้ที่ทุจริตหรือผู้ที่เกิดความเสียหายแก่กองทุนหมู่บ้าน ชดใช้เงินหรือทรัพย์สินคืนให้แก่กองทุนหมู่บ้าน ภายในระยะเวลา ๓๐ วันนับแต่วันที่ตรวจพบการกระทำผิดดังกล่าว

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ปรากฏว่ายังไม่มีการชดใช้เงินหรือทรัพย์สินคืนให้แก่กองทุนหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเร่งรัดติดตามเพื่อให้มีการชดใช้เงินหรือทรัพย์สินคืนและให้มีมติดำเนินคดีทางแพ่ง ทางอาญา แก่ผู้กระทำผิดและผู้ที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลการเร่งรัดติดตามหรือผลการดำเนินคดีให้ที่ประชุมคณะกรรมการ /สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทราบเป็นระยะต่อเนื่อง

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๑ การแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน ให้ดำเนินการได้โดยสมาชิกของกองทุนจำนวนหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกกองทุนทั้งหมดเข้าชื่อกันแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการเป็นลายลักษณ์อักษรประการหนึ่ง หรือคณะกรรมการจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดนำเสนอต่อที่ประชุมของคณะกรรมการเพื่อพิจารณาก่อนและให้นำร่างที่ขอแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมเข้าที่ประชุมสามัญประจำปี

อนึ่ง ระเบียบของกองทุนจะมีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมได้เมื่อมีการบังคับใช้มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ข้อ ๔๒ ในกรณีที่ข้อความใดในระเบียบฉบับนี้ไม่ได้กำหนดไว้ให้ใช้ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐

ลงชื่อนายแดง ชงศรี

(นายแดง ชงศรี)

ประธานกรรมการ

กองทุนหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕

ภาคผนวก ซ

ระเบียบการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
หมู่ที่ ๕ บ้าน บึงโนโน ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เพื่อให้การบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ จึงมีมติที่ประชุมสมาชิกให้มีการกำหนดระเบียบการบริหารจัดการกลุ่มฯ ดังนี้

หมวดที่ ๑ ข้อความทั่วไป

๑.๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านบ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร”

๑.๒ สถานที่ทำการของกลุ่ม ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ ..-..... หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ๔๗๑๑๐

๑.๓ วัตถุประสงค์

ในการดำเนินงานของกลุ่มฯ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

๑. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจ และไว้วางใจกันของสมาชิกในชุมชน

๒. เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในชุมชน ให้สมาชิกกู้ยืมไปเสริมสร้างกระบวนการผลิต

๓. เพื่อเป็นการฝึกให้สมาชิกมีวินัย รู้จักประหยัด อดออม วางแผนการใช้จ่ายเงิน

๔. เพื่อส่งเสริมความเอื้ออาทรกันในชุมชน

๕. เพื่อส่งเสริมระดมทุนให้สมาชิก ทุนในการประกอบอาชีพ และแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ในชีวิต

ให้พันธเกณฑ์ความยากจนพื้นฐาน

หมวดที่ ๒ ว่าด้วยสมาชิก

๒.๑ สมาชิก ได้แก่ บุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ซึ่งสามารถเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม และชุมชนได้อย่างสม่ำเสมอ

๒.๒ การพ้นจากสมาชิก

(๑) ตาย

(๒) วิกลจริต

(๓) ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่นอกหมู่บ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

(๔) เป็นผู้ที่คณะกรรมการมีความเห็นพ้องต้องกันว่า สมาชิกอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวมของกลุ่มฯ หรือนำกลุ่มฯ/ชุมชน แดกแยกความสามัคคี ให้ใช้มติที่ประชุมสมาชิกเสียงข้างมากให้ออก

๒.๓ ผู้ที่ออกจากการเป็นสมาชิกตามข้อ ๒.๒ (๔) จะเข้าเป็นสมาชิกใหม่ ต้องบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ให้ชุมชนไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง และให้คณะกรรมการลงมติเสียงข้างมากให้เข้าเป็นสมาชิก

หมวดที่ ๓ ว่าด้วยเงินทุนของกลุ่ม

๓.๑ แหล่งที่มาของเงินกองทุนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สามารถมาได้หลายทาง ดังนี้

- (๑) เงินสัจจะสะสมของสมาชิก
- (๒) การจัดกิจกรรมต่างๆของกลุ่มฯ
- (๓) เงินอุดหนุนจากทางราชการ
- (๔) เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่างๆ เช่น ธนาคาร
- (๕) เงินค่าสมัคร
- (๖) ดอกผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มฯ
- (๗) เงินบริจาคโดยไม่มีเงื่อนไข

หมวดที่ ๔ ว่าด้วยกิจกรรม การให้กู้และดอกเบี้ย

๔.๑ สมาชิกที่มีความประสงค์ขอกู้เงินทุนจากกลุ่มฯ ต้องเขียนสัญญากู้เงิน ตามแบบที่กลุ่มฯกำหนด แล้วเสนอต่อประธานกรรมการเงินกู้

๔.๒ สมาชิกมีสิทธิกู้เงินได้ต่อเมื่อไม่มีหนี้สินค้างชำระต่อกกลุ่มฯ

๔.๓ สมาชิกที่สามารถยื่นกู้เงินได้ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรส

๔.๔ การกู้ยืมเงินของกลุ่มฯสมาชิกสามารถกู้ได้รายละไม่เกิน๕๐,๐๐๐.... บาท และให้มีผู้ค้ำประกัน จำนวน ..๓.. คน

๔.๕ คณะกรรมการจะจ่ายเงินให้สมาชิกกู้ตามความเป็นจริง และจะจ่ายตามลำดับผู้ยื่นก่อน หลัง

๔.๖ คณะกรรมการจะพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้สมาชิกเดือนละ๑..... ครั้ง ภายในวันที่ ...๑๐.... ของเดือน แต่สมาชิกสามารถยื่นกู้เพื่อจองลำดับได้ทุกวันกับคณะกรรมการฝ่ายเงินกู้

๔.๗ ในการกู้ยืมเงินให้ยืมเพื่อประกอบอาชีพ และแก้ไขปัญหาในครัวเรือนสมาชิก

๔.๘ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ กลุ่มฯกำหนดอัตราร้อยละ ...๖..... บาท ต่อปี..... หากสมาชิกผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้ เงินกู้ตามสัญญาเงิน ต้องชำระเงินค่าเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ ...๐.๐๕.. บาท ต่อ วัน

๔.๙ การกำหนดระยะเวลาในการส่งใช้คืนเงินกู้ กลุ่มฯมีกำหนดระยะเวลาให้กู้เงินรายละไม่เกิน ...๑๒... เดือน และในการส่งใช้คืนเงินกู้จะต้องชำระคืนเงินต้นพร้อม ดอกเบี้ยพร้อมกันในวันสิ้นสุด สัญญาเงิน

๔.๑๐ คณะกรรมการอาจไม่อนุมัติเงินกู้ให้สมาชิกในรายที่ทราบว่าจะไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มหรือชุมชน สมาชิกเสมอ

หมวดที่ ๕ ว่าด้วยเรื่องคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

๕.๑ คณะกรรมการต้องมาจากการเลือกตั้งจากสมาชิกโดยการประชุมมติเสียงข้างมากคัดเลือก

๕.๒ คณะกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกต้องเป็นคนที่ให้ความร่วมมือกับชุมชนและเสียสละเพื่อ/สมาชิก / ชุมชนจริงจั่งเท่านั้น

๕.๓ คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ประกอบด้วยตำแหน่งต่างๆ ดังต่อไปนี้
ประธานกรรมการบริหาร รองประธานกรรมการบริหาร เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ
เหรัญญิก ผู้ช่วยเหรัญญิก คณะกรรมการฝ่ายเงินกู้ คณะกรรมการฝ่ายติดตามหนี้สิน
ประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการตรวจสอบ ที่ปรึกษา

๕.๔ การลงมติกรรมสัญญาทุกประเภท ต้องมีประธานเป็นผู้ลงนามร่วมด้วยทุกครั้ง

๕.๕ คณะกรรมการบริหารกลุ่มจะมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ..๔... ปี และสามารถถูกเสนอชื่อเข้ามาใหม่ได้

๕.๖ คณะกรรมการจะต้องประสานการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกกลุ่มฯและชุมชน

๕.๗ ให้แนบทำเนียบรายชื่อคณะกรรมการบริหารประกอบการใช้ระเบียบนี้

หมวดที่ ๖ ว่าด้วยการประชุม

- ๖.๑ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการให้มีการประชุมใหญ่สามัญสมาชิกประจำปีเพื่อแถลงการณ์ฐานะการเงินอย่างน้อย ปีละ ..๑.. ครั้ง
- ๖.๒ ให้มีการจัดประชุมคณะกรรมการอย่างน้อย เดือนละ ๑ ครั้ง
- ๖.๓ ในการวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ให้ถือเสียงข้างมากของที่ประชุมคณะกรรมการเป็นมติที่ประชุม
- ๖.๔ ในการอนุมัติเงินทุกครั้ง คณะกรรมการต้องมีการประชุมอนุมัติด้วยเสียง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
- ๖.๕ ให้เลขานุการ หรือผู้ช่วยเป็นผู้บันทึกการประชุมทุกครั้งเมื่อมีการประชุม

หมวดที่ ๗ ว่าด้วยเรื่องการจัดการผลกำไร

๗.๑ ผลกำไรของกลุ่มฯ ที่ได้จากดอกเบียเงินกู้ หรือการประกอบกิจกรรมของกลุ่มฯ สามารถนำมาใช้ดำเนินการได้ ดังนี้

(๑) ปันผลสมาชิก	ร้อยละ.....๕๐.....
(๒) ค่าตอบแทนคณะกรรมการ	ร้อยละ.....๓๐.....
(๓) ค่าใช้สอยอื่น ๆ	ร้อยละ.....๑๐.....
(๔) ค่าบำรุงสาธารณประโยชน์	ร้อยละ.....๕.....
(๕) เงินสวัสดิการชุมชน	ร้อยละ.....๕.....

หมวดที่ ๘ ว่าด้วยเรื่องเบ็ดเตล็ด

๘.๑ หากมีปัญหาตีความในระเบียบการนี้ หรือข้อตกลงอื่นใด ให้ถือมติที่ประชุมสมาชิกเป็นเกณฑ์พิจารณา และตัดสินต่อไป

ระเบียบการฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ วันที่ ..๑.. เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

(ลงชื่อ)

(.....นายวิฑูรย์ จันทารักษ์.....)

ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบึงโนโน
หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ระเบียบข้อบังคับ
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบึงโนโน
หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
แก้ไขฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบึงโนโนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยมติที่ประชุมใหญ่สามัญกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบึงโนโน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔ การขอแก้ไขระเบียบข้อบังคับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบึงโนโน คณะกรรมการ จึงออกระเบียบข้อบังคับไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตนี้ชื่อว่า “ระเบียบการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านบ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร แก้ไขฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ขอแก้ไขข้อ หมวดที่ ๔ ว่าด้วยกิจกรรม การให้กู้และดอกเบี้ย

ข้อ ๔.๙ กำหนดการฝากเงินของสมาชิก ดังนี้

- การกำหนดระยะเวลาในการส่งใช้คืนเงินกู้ สามารถใช้คืนเงินกู้ทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ย ก่อนครบกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ตามสัญญาได้

- สำหรับผู้กู้ที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ตามสัญญาได้ ต้องชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบึงโนโน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของวงเงินกู้ทั้งหมด

ประกาศ ณ วันที่ ๖ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(ลงชื่อ)

(.....นายวิทยา จันดารักษ์.....)

ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบึงโนโน
หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ภาคผนวก ฅ

ระเบียบข้อบังคับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง
หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย

เพื่อให้การบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม
เสียสละ เอื้ออาทร และเป็นไปได้ด้วยความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึง
สมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง หมู่ 5 ต. บ้านโพธิ์
อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย ไว้ดังนี้

1. ระเบียบข้อบังคับนี้ เรียกว่า "กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านโพธิ์
อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย"
2. ที่ทำงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง ตั้งอยู่ ณ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านคำปะกั้ง หมู่ 5 ต.บ้าน
โพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย
3. ระเบียบนี้บังคับใช้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป
๔. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง มีดังต่อไปนี้
 - ๔.๑ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนแก่สมาชิก
 - ๔.๒ พัฒนารายได้แก่สมาชิก
 - ๔.๓ บริการเงินกู้และเงินฝากแก่สมาชิก
 - ๔.๔ พัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน
 - ๔.๕ พัฒนาจิตใจสมาชิกให้มีความซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่ตัว
๕. เงินและทรัพย์สินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง
 - ๕.๑ เงินที่ได้รับการอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น
 - ๕.๒ เงินกู้ยืม
 - ๕.๓ ดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์ใดๆที่เกิดจากกลุ่มฯ
 - ๕.๔ เงินค่าหุ้นของสมาชิก
 - ๕.๕ ค่าธรรมเนียมต่างๆ
 - ๕.๖ เงินบริจาคหรือทรัพย์สินอื่นๆที่กลุ่มฯ ได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันใดๆ
 - ๕.๗ เงินสมทบจากกลุ่มองค์กรหรือสมาชิก
 - ๕.๘ เงินฝากสัจจะและเงินฝาก

หมวดที่ 1

คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง

- 1.1 คุณสมบัติของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง ให้เป็นไปตามประกาศของ
คณะกรรมการการกองทุนว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารคณะกรรมการกลุ่มฯ ปี พ.ศ. 2556 เป็นการจัดตั้ง
คณะกรรมการขึ้นมาบริหาร 1 ชุด จำนวนไม่เกิน 15 คน โดยเลือกมาจากการประชาคมลงมติของสมาชิก

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง

1.2 ผู้นำของชุมชนหรือกลุ่มอาชีพแต่ละชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกจากสมาชิกในชุมชนที่เป็นเครือข่ายของกลุ่ม

ระเบียบข้อบังคับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง

หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย

เพื่อให้การบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสียสละ เอื้ออาทร และเป็นไปได้ด้วยความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง หมู่ 5 ต. บ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย ไว้ดังนี้

1. ระเบียบข้อบังคับนี้ เรียกว่า "กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย"
2. ที่ทำงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง ตั้งอยู่ ณ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านคำปะกั้ง หมู่ 5 ต.บ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย
3. ระเบียบนี้บังคับใช้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป
๔. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง มีดังต่อไปนี้
 - ๔.๑ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนแก่สมาชิก
 - ๔.๒ พัฒนารายได้แก่สมาชิก
 - ๔.๓ บริการเงินกู้และเงินฝากแก่สมาชิก
 - ๔.๔ พัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน
 - ๔.๕ พัฒนาจิตใจสมาชิกให้มีความซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่ตัว
๕. เงินและทรัพย์สินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง
 - ๕.๑ เงินที่ได้รับการอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น
 - ๕.๒ เงินกู้ยืม
 - ๕.๓ ดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์ใดๆที่เกิดจากกลุ่มฯ
 - ๕.๔ เงินค่าหุ้นของสมาชิก
 - ๕.๕ ค่าธรรมเนียมต่างๆ
 - ๕.๖ เงินบริจาคหรือทรัพย์สินอื่นๆที่กลุ่มฯ ได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันใดๆ
 - ๕.๗ เงินสมทบจากกลุ่มองค์กรหรือสมาชิก
 - ๕.๘ เงินฝากสัจจะและเงินฝาก

หมวดที่ 1

คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง

- 1.1 คุณสมบัติของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการการกองทุนว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารคณะกรรมการกลุ่มฯ ปี พ.ศ. 2541 เป็นการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาบริหาร 1 ชุด จำนวนไม่เกิน 15 คน โดยเลือกมาจากการประชาคมลงมติของสมาชิก

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านคำปะกั้ง

1.2 ผู้นำของชุมชนหรือกลุ่มอาชีพแต่ละชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกจากสมาชิกในชุมชนที่เป็นเครือข่ายของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง ให้มีตำแหน่งประธานคณะกรรมการจำนวน 1 คน โดยพิจารณาคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่จากสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ

1.3 ให้มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ฯ ไม่น้อยกว่า 11 คน ประกอบด้วยคณะกรรมการ 4 ฝ่าย ดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ จำนวน 4 คน

คณะกรรมการเงินกู้ จำนวน 4 คน

คณะกรรมการตรวจสอบ จำนวน 4 คน

คณะกรรมการส่งเสริม จำนวน 3 คน

1.4 กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี เมื่อครบกำหนด 4 ปี นับแต่เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ จับฉลากออกกึ่งหนึ่งและให้เลือกกรรมการชุดใหม่เข้าไปทดแทนตามข้อ 8 ภายใน 30 วัน โดยกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับตำแหน่งใหม่ได้

1.5 ในกรณีที่กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ พ้นจากตำแหน่งตามวาระให้มีการคัดเลือกตามข้อ 8 เพื่อทดแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระภายใน 30 วัน กรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับการคัดเลือกอีกครั้งก็ได้

1.6 การพ้นจากตำแหน่งกรรมการกองทุนฯ ด้วยเหตุผลใดเหตุผลหนึ่งดังต่อไปนี้

1) เสียชีวิต

2) ลาออก

3) ถูกให้ออกอันเนื่องมาจากไม่สามารถทำงานร่วมกับกองทุนฯ ได้โดยที่ประชุมคณะกรรมการมีมติให้ออก โดยมีเสียงตั้งแต่ 3 ใน 4 ของผู้เข้าร่วมประชุม และที่ประชุมต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของคณะกรรมการทั้งหมด

4) แสดงคนเป็นปรปักษ์ฝ่าฝืนระเบียบและไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มฯ

1.7 คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ มีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการกิจการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯภายใต้ระเบียบข้อบังคับของกลุ่มฯ

1.8 ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ

2) เรียกประชุมคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ

3) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามข้อบังคับและมติคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ

1.9 รองประธานปฏิบัติหน้าที่แทนประธาน กรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามปกติได้และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ประธานหรือคณะกรรมการมอบหมายเลขานุการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ มีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไป นัดประชุมคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ จัดบันทึกรายงานการประชุมและรายงานการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ

- 1.10 เหน้ญญิกกลุ่มฯ มีหน้าที รวบรวม จัดเก็บ ดูแล รักษาเงินและรายได้ของกลุ่มฯ และเป็นผู้ถือเงินสคในมือไม่ เกิน 5,000 บาท
- 1.11 บัญชี มีหน้าทีจัดทำบัญชีรายรับ- รายจ่าย ของกลุ่มฯ ให้เป็นไปตมระเบียบของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ
- 1.12 ให้คณะกรรมการมีหน้าทีตรวจสอบบัญชี กำกับ ดูแลเงินกองทุนฯ ให้เป็นไปตมมติของคณะกรรมการตติตาม ผลค้ำเนินงาน โครงการของสมาชิกให้เป็นไปตมวัตถุประสงค์และประเมินผลการค้ำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตฯ รายงานผลการตรวจสอบค้ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี
- 1.13 กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ ท่านอื่นฯ ให้มีหน้าทีตามที่ประธานคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อ การผลิต ฯ กำหนดมอบหมาย

หมวดที่ 2

การประชุมคณะกรรมการกองทุนฯ

- 2.1 คณะกรรมการต้องมีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็นให้ประธานกรรมการเรียกประชุมมากกว่า 1 ครั้งและต้องมีกรรมการเข้าร่วมประชุมเกินก้ำกึ่งหนึ่งจึงจะครบองค์ประชุม
- 2.2 ในกรณีทีประธานและรองประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าทีได้ในการประชุมคราวหนึ่งคราวใดให้ทีประชุม เลือกรรมการของกองทุนฯคนใดคนหนึ่งเป็นประธานการประชุมคราวนั้น
- 2.3 ให้คณะกรรมการของกองทุนนัดประชุมใหญ่สามัญอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 2.4 การลงมติในทีประชุมกรรมการคนหนึ่งมีสิทธิ์ในการลงคะแนนได้ 1 เสียง การวินิจฉัยชี้ขาดให้ใช้เสียงเกินกึ่ง หนึ่งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ถือว้สิ้นสุดในกรณีคะแนนเทกกันให้ประธานในทีประชุมเป็นผู้ชี้ขาด

หมวดที่ 3

สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ

- 3.1 คุณสมบัติของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ
 - 1) เป็นผู้ทีพำนักหรือพักอาศัยและชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ไม่ค้ำ กว่า 6 เดือนก่อนการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
 - 3) เป็นผู้ทีกรรมการกองทุนมีมติรับเป็นสมาชิก
 - 4) เป็นผู้ทีต้องปฏิบัติตามข้อบ้งค้ำของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ
 - 5) มีเงินฝากสมาชิกจะต้องถือหุ้่นอย่างน้อย 1 หุ้่น
 - 6) เป็นผู้ทีมีความประพฤติดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบในหลักการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
 - 7) มีเงินออมสัจจะสะสมรายเดือนไม่ค้ำกว่า 100 บาท
 - 8) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือวิกลจริต
- 3.2 การสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ
 - 1) ยื่นค้ำขอสมัครเป็นสมาชิกพร้อมหลักฐาน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 1 ชุด

ได้ที่กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ

2) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า 20 บาท

3) การพิจารณาการเข้าเป็นสมาชิกทุกประการมีมติคณะกรรมการถือว่าเป็นที่สุด

3.3 เมื่อคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พิจารณาคุณสมบัติข้อ 3.1 และมีมติ ให้รับเป็นสมาชิกแล้ว จะต้องแจ้งให้ทราบเพื่อชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้นและเงินฝากตั้งจะภายใน 3 วันนับจากวันที่ได้รับเข้าเป็นสมาชิก

3.4 การพ้นสภาพการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ

1) เสียชีวิต

2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุนฯ

3) ที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้เข้าร่วมประชุม

4) จงใจฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ ไม่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ

5) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในการกรอกรับสมัครเป็นสมาชิก

6) คุณสมบัติไม่ตรงตามข้อ 24

3.5 ผู้ประสงค์จะลาออกเป็นสมาชิกของกองทุนฯ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ ล่วงหน้าไม่เกิน 30 วัน และถ้ามีหนี้สินกับกลุ่มฯ ให้ชำระคืนทั้งหมดก่อนและให้พ้นจากสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในวันที่คณะกรรมการอนุญาต

3.6 ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกของกองทุนในข้อ 3.4 และ 3.5 สามารถยื่นขอเป็นสมาชิกใหม่ได้แต่ต้องขาดจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มฯ มาแล้วหนึ่งปี

หมวดที่ 4

ค่าธรรมเนียม,หุ้น,เงินออมตั้งจะสะสม

4.1 ผู้สมัครเป็นสมาชิก ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ต้องเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้าทุกประเภทกลุ่มอาชีพและองค์กรชุมชนรายละ 20 บาท

4.2 หุ้นของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ ได้กำหนดให้หุ้นๆหนึ่งมีมูลค่า 100 บาท สมาชิกตามข้อ 3.1 จะต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่า 1 หุ้นและสามารถเพิ่มหุ้นได้ปีละ 1 ครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี

4.3 วิธีการชำระเงินค่าธรรมเนียม,หุ้น,เงินรับฝากให้สมาชิกชำระเป็นเงินสด

4.4 เงินออมตั้งจะสะสมรายเดือน สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินฝากทุกเดือน เดือนละ 100 บาทหรือตามความสมัครใจ แต่ไม่น้อยกว่าเดือนละ 100 บาท

หมวดที่ 5

การกู้ยืมเงิน

5.1 ประเภทของการกู้เงินยืม มีข้อกำหนด 3 ประเภท

1) เงินกู้สามัญ ประกอบด้วย

(1) เงินกู้สามัญระยะสั้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

(2) เงินกู้สามัญระยะยาว เพื่อเป็นค่าลงทุน

2) เงินกู้ประเภทฉุกเฉิน ประกอบด้วย

(1) เงินกู้ฉุกเฉินประเภท 3 เดือน

(2) เงินกู้ฉุกเฉินประเภท 6 เดือน

3) เงินกู้เพื่อชำระหนี้สินนอกระบบ

5.2 การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องยื่นคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ประสงค์ในโครงการอย่างชัดเจนให้ กองทุนฯพิจารณา

5.3 วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 5.1 ให้สมาชิกกู้ไม่เกิน 120,000 บาท โดยพิจารณาตามศักยภาพความสามารถของสมาชิก และความเห็นชอบของคณะกรรมการ

1) เงินกู้สามัญ กำหนดวงเงินได้ไม่เกิน 50,000 บาท โดย เงินกู้สามัญระยะสั้น กำหนดชำระไม่เกิน 1 ปี หรือสูงสุดไม่เกิน 18 เดือน เงินกู้สามัญระยะปานกลาง กำหนดชำระไม่เกิน 3 ปี และเงินกู้เพื่อเป็นการลงทุน กำหนดชำระคืน ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปแต่ไม่เกิน 5 ปี

2) เงินกู้ประเภทฉุกเฉิน กำหนดวงเงินกู้ได้ไม่เกิน 20,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลและค่าเล่าเรียนบุตร และเงินกู้ฉุกเฉินตามความเห็นชอบของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ

3) เงินกู้เพื่อชำระหนี้สินนอกระบบ กำหนดชำระไม่เกิน 5 ปี

5.4 โครงการเขียนประกอบการกู้ยืม สมาชิกที่ได้รับการอนุมัติแล้วในระหว่างดำเนินงานให้เขียนรายงานความก้าวหน้าของโครงการและต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรส(ถ้ามี)

5.5 การทำสัญญาเงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ ตามแบบ และเงื่อนไขที่กำหนดและต้องได้รับการยินยอมจากคู่สมรส (ถ้ามี)

5.6 หลักประกัน กลุ่มสมาชิก ที่ขอกู้เงินจากกองทุนฯให้บุคคลในกลุ่มค้ำประกันอย่างน้อย 3 คน ค้ำประกันได้ไม่เกิน 120,000 บาท โดยอนุญาตให้สมาชิก 1 คน ค้ำประกันสมาชิกอื่นได้ไม่เกิน 2 คน

หมวดที่ 6

อัตราค่าดอกเบี้ย

6.1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ กองทุนฯเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้จากสมาชิก เป็นรายวันนับตั้งแต่วันถัดจากวันที่รับกู้จนถึงวันชำระ ในอัตราร้อยละไม่เกิน 9 บาท ต่อปี หากสมาชิกไม่สามารถส่งชำระเงินกู้ได้ตามกำหนดกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ จะเรียกเก็บค่าปรับเพิ่มอีกอัตราร้อยละ 0.05 บาท ต่อวัน

6.2 กำหนดหลักเกณฑ์คุณธรรม ความดี เพื่อนำมาลดอัตราดอกเบี้ย

หมวดที่ 7

ว่าด้วยค่าตอบแทนคณะกรรมการ.

- 7.1 ค่าเบี้ยเลี้ยงของคณะกรรมการต่อวัน กำหนดวันละ 150 บาท
- 7.2 ค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการกำหนดต่อครั้งวันละ 100 บาท แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง และไม่เกิน 8 ชั่วโมง
- 7.3 ค่าเช่าที่พักตามที่จ่ายจริง ไม่เกินวันละ 400 บาท
- 7.4 ค่าพาหนะ กำหนดภายในตำบลเดียวกันอัตรา 100 บาทต่อวัน ต่างตำบลกำหนดอัตรา 300 บาทต่อวัน และค่าห้องที่ดำเนินการอัตราเท่าที่จ่ายจริงบวกอัตราในตำบลเดียวกันหรือต่างตำบล

หมวดที่ 8

การจัดสรรกำไรสุทธิ

- 8.1 การจัดสรรกำไรสุทธิ ให้จัดสรรปีละ 1 ครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี
- 8.2 เมื่อทางกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้มีการปิดบัญชีที่ถูกต้องแล้วปรากฏว่ากลุ่มฯ มีกำไรสุทธิคณะกรรมการจะนำรายได้สุทธิ นั้นมาจัดสรรดังต่อไปนี้
 - 1) เป็นเงินปันผลคืนแก่หุ้นสมาชิก 70%
 - 2) ค่าตอบแทนคณะกรรมการ 15%
 - 3) บริหารจัดการ 5%
 - 4) จัดสวัสดิการให้กับสมาชิก 5%
 - 5) ประกันความเสี่ยง 5%

หมวดที่ 9

การจัดทำบัญชีและการตรวจสอบ

- 9.1 คณะกรรมการจะมีการติดตามผลของ โครงการที่สมาชิกผู้กู้เงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยแก้ปัญหาและใช้เงินกู้จากกองทุนฯ ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพ ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ สามารถชำระเงินคืนกองทุนฯ ได้ตามกำหนด
- 9.2 กองทุนฯ จะต้องทำบัญชีเงินกู้ เงินฝากค้างและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนฯ ทุก 1 เดือนและปิดประกาศอย่างเปิดเผย ณ กองทุนฯ ให้แก่สมาชิกทราบ
- 9.3 คณะกรรมการจะตรวจสอบบัญชีของกองทุนฯ และรายงานต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้า สถานะทางการเงิน และผลการดำเนินการของกองทุนฯ ทุกๆ 1 เดือน และรอบปี พร้อมทั้งแสดงบัญชีกำไร ขาดทุน และงบดุลในปีบัญชีที่ล่วงมาภายใน 180 วัน นับตั้งแต่วันที่สิ้นบัญชี

หมวดที่ 10

การบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ

- 10.1 ให้คณะกรรมการเสนองบประมาณรายได้ - ค่าใช้จ่าย แผนธุรกิจที่ดำเนินการในปีถัดไป ให้ที่ประชุมใหญ่
สามัญประจำปี พิจารณานุมัติ
- 10.2 ในการจัดซื้อทรัพย์สินหรือของใช้สำนักงานที่มีมูลค่าเกินกว่า 5,000 บาท ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการ
จัดซื้อจัดจ้างของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ ซึ่งแต่งตั้ง โดย คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ ซึ่ง
จะต้องกำหนดวิธีปฏิบัติ เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างไว้อย่างชัดเจน แต่หากงานองทรัพย์สินมีมูลค่ากว่า 100,000 บาท
จะต้องได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี คณะกรรมการจึงสามารถจัดซื้อจัดจ้างตามวิธีปฏิบัติต่อไป

บทเฉพาะการ

11. หลังจากระเบียบข้อบังคับใช้บังคับไปแล้ว 1 ปี ให้คณะกรรมการกองทุนฯ ประเมินการดำเนินการตามระเบียบ
ข้อบังคับนี้เพื่อปรับปรุง แก้ไข ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด
12. ให้คณะกรรมการเสนองบประมาณรายได้ - ค่าใช้จ่าย แผนธุรกิจที่ดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ เป็น
ผู้รักษาระเบียบข้อบังคับ
13. เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกลุ่มออมทรัพย์ฯ ให้เป็นปัจจุบันคณะกรรมการจึงได้แก้ไขในส่วน
ของผู้ประสบเหตุภัยพิบัติ และสถานการณ์โรคระบาดในปัจจุบัน ที่เป็นลูกหนี้ให้สามารถพักชำระเงินคืน ได้ในปีที่
ประสบเหตุแต่ต้องชำระดอกเบี้ยตามจำนวนปกติหรือตามสัญญาเงินกู้ของลูกหนี้รายนั้น

ประกาศ ณ วันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2563

(นายสุพรรณ รักรธรรม)

ประธานคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำปะกั้ง

ภาคผนวก ญ

ระเบียบข้อบังคับ

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชาไทย

เลขที่ 8/3 หมู่ที่ 4 ตำบลชาไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

แก้ไขเพิ่มเติม 2560

หมวดที่ 1

ว่าด้วยข้อความทั่วไป

- ข้อ 1. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนนี้มีชื่อว่า “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชาไทย” สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 8/3 หมู่ที่ 4 ตำบลชาไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
- ข้อ 2. วัตถุประสงค์
- 1) เพื่อจัดการบริหารจัดการหนี้ นำไปสู่หนึ่งครัวเรือน หนึ่งสัญญา
 - 2) เพื่อการบริหารจัดการหนี้ในระบบ
 - 3) เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม/องค์กร ตลอดจนเครือข่ายทุกระดับ
 - 4) เพื่อส่งเสริมการบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ให้มีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้เป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้กับชุมชนอย่างแท้จริง
 - 5) ให้การส่งเสริม พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
 - 6) เชื่อมโยงกิจกรรมการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชน
 - 7) ร่วมมือกับทางราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรเอกชน และสถาบันการเงินต่างๆ ในการจัดกิจกรรม
- ข้อ 3. บทบาทหน้าที่ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชาไทย มีดังนี้
- (1) แก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา
 - (2) การบูรณาการเชื่อมโยง กลุ่ม/องค์กรกองทุนการเงินต่างๆ ร่วมกันบริหารจัดการเงินทุนในชุมชน เพื่อให้เกิดการใช้เงินทุนในชุมชนอย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด
 - (3) สนับสนุนการดำเนินงาน กลุ่ม องค์กร กองทุนการเงินให้เกิดประสิทธิภาพ

(4) ถักทอกองทุนชุมชนด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

(5) พัฒนาชุมชนด้วยหลักคุณธรรม 5 ประการ คือ 1. มีความซื่อสัตย์ 2. มีความเสียสละ 3. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และเพื่อนสมาชิก 4.มีความเห็นอกเห็นใจ เอื้อเฟื้อเพื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 5.มีความไว้วางใจกัน

หมวดที่ 2

สมาชิกภาพ

ข้อ 4. สมาชิก

สมาชิกสามัญ มีคุณสมบัติดังนี้

- (1) เป็นกลุ่ม/องค์กรที่ตั้งอยู่ในชุมชน
- (2) พร้อมจะปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทยทุกประการ
- (3) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทยได้มีมติเห็นชอบให้รับเข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 5. การพ้น/สิ้นสุด จากสมาชิกภาพ สมาชิกภาพย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ

- (1) ลาออก
- (2) ที่ประชุมคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีมติให้ออก

ข้อ 6. การลาออกจากการเป็นสมาชิก

- (1) สมาชิกประสงค์ลาออก ให้แจ้งต่อคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย

ข้อ 7. ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมีมติให้ออก

คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีอำนาจสั่งให้สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพได้เมื่อปรากฏว่า

- (1) จงใจฝ่าฝืนกฎข้อบังคับของกลุ่ม
- (1) กระทำการใดๆ อันก่อให้เกิดความเสียหาย ความแตกแยก ความสามัคคี ให้เกิดขึ้นภายในหมู่สมาชิกและคณะกรรมการของกลุ่ม
- (2) รับหรือให้ไม่ว่าเงินหรือสิ่งของอันเป็นสิ่งตอบแทนไม่ว่าตนเองหรือผู้อื่นให้กระทำต่อกลุ่มไปในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรง หรือให้กลุ่มพ้นสภาพการดำเนินงานอยู่ต่อไปได้

หมวดที่ 3

เงินทุนของกลุ่ม

ข้อ 8. การดำเนินงานด้านการเงินของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านซากไทย

8.1 เงินทุนของกลุ่มได้มาจาก

- (1) เงินบริจาค
- (2) เงินอุดหนุนและเงินทุนหมุนเวียนจากทางราชการและองค์กรอื่นๆ
- (3) เงินรายได้อื่นๆ

8.2 การเก็บรักษาเงินทุนของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์

หมวดที่ 4

การบริหารจัดการหนี้

ข้อ 9. การบริหารจัดการหนี้ให้กับประชาชนที่เป็นหนี้จากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน
ซ้ำซ้อนกันหลายสัญญาเงินกู้ ให้เหลือเพียงหนึ่งสัญญาเงินกู้ต่อหนึ่งครัวเรือน

- (1) หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กลุ่มอาชีพต่างๆ เป็นต้น โดยไม่รวมหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่นๆ
- (2) ให้พิจารณาจากสัญญากู้ยืมก่อน ซึ่งในระยะแรกอาจจะไม่รวมสัญญาเงินกู้ฉุกเฉินก็ได้ และหนี้ดังกล่าวต้องมีหนังสือสัญญาการกู้ยืมเงินเป็นหลักฐานด้วย

ข้อ 10. กระบวนการบริหารจัดการหนี้ 1 สัญญา 1 ครัวเรือน

- (1) ประชุมคณะกรรมการ
- (2) เตรียมข้อมูล/สำรวจ จัดทำทะเบียนลูกหนี้
- (3) วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ และจัดประเภทลูกหนี้
- (4) ดำเนินการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนเป้าหมาย

ข้อ 11 การปรับโครงสร้างหนี้

- (1) เจรจาท่องรองระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ระหว่างบุคคลที่เป็นหนี้กับคณะกรรมการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่บุคคล นั้นเป็นสมาชิกอยู่ เพื่อตกลงจะให้ความช่วยเหลือกันในลักษณะใดลักษณะ

หนึ่ง เช่น การปรับลดอัตราดอกเบี้ย/ค่าปรับ การยืดระยะเวลาการผ่อนชำระคืน การกำหนดวงเงิน
กู้ใหม่

- (2) โอนภาระหนี้สินของลูกหนี้สินเข้ารับการปรับให้กับกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่เป็นสมาชิกของ
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยพิจารณาจากจำนวนหนี้ทั้งหมดที่มีอยู่ว่า
เป็นจำนวนเงินเท่าใด
- (3) ปรับเปลี่ยนสัญญากู้ยืมเงินของลูกหนี้ จากเดิมที่มีหลายสัญญาให้เป็นเพียง 1 สัญญา 1 คราวเรือน
หลังจากที่เจรจาตกลงกันได้แล้ว ให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นตัวกลางในการทำ
สัญญา กู้ยืมเงินฉบับใหม่ ระหว่างลูกหนี้ที่ปรับโครงสร้างหนี้กับคณะกรรมการกลุ่ม/องค์กร/กองทุน
การเงิน ที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการฯ และรับเป็นเจ้าของหนี้
- (4) จัดทำทะเบียนการบริหารจัดการหนี้ 1 สัญญา 1 คราวเรือน

หมวดที่ 5

การประชุมใหญ่

ข้อ 12. การประชุมใหญ่ คือการประชุมซึ่งสมาชิกทุกคนตามทะเบียนมีสิทธิเข้าประชุมได้การประชุมมี 2 อย่าง

- (1) การประชุมใหญ่สามัญ
- (2) การประชุมวิสามัญ

ข้อ 13 การประชุมใหญ่สามัญ หมายถึงการประชุมใหญ่ที่จัดให้มีขึ้นปีละครั้ง จะต้องไม่เกิน 90 วัน หลังสิ้นปี
ทางบัญชี โดยมีวาระการประชุม ดังนี้

- (1) แลกผลการทำงานในรอบปีที่ผ่านมา
- (2) รับรองงบดุล
- (3) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- (4) เลือกตั้งคณะกรรมการ (ถ้าครบวาระการดำรงตำแหน่ง)
- (5) พิจารณากิจการอื่นๆ

ข้อ 14. การประชุมวิสามัญ โดยมีหนังสือแจ้งไปยังสมาชิก และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 15. ให้ประธานคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นประธานในที่ประชุม ให้เลขานุการกลุ่มเป็นผู้
จัดบันทึกรายงานการประชุม ถ้าประธานไม่อยู่ ให้รองประธาน หรือกรรมการอื่นซึ่งที่ประชุมเลือกตั้ง
เป็นประธานในที่ประชุม

ข้อ 16 มติที่ประชุมใหญ่ หมายถึงมติที่ได้เสียงข้างมากของผู้เข้าร่วมประชุม ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันประธานมี
สิทธิลงคะแนนเสียงชี้ขาด ยกเว้นการประชุมใหญ่เพื่อเลิกการดำเนินการหรือ กิจการจะต้องได้รับความ
เห็นชอบจากสมาชิก เกินกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด

หมวดที่ 6

คณะกรรมการกลุ่ม

ข้อ 17. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชาไทย มีวาระคราวละ 4 ปี คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ต้องไม่ได้มาจากคณะกรรมการกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว โดยให้เป็นตัวแทนจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชาไทย อย่างน้อยกลุ่มละ 1 คน มีการจัดแบ่งโครงสร้างของคณะกรรมการ และแบ่งแยกหน้าที่ ดังนี้

- (1) คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่บริหารงานภายใน และติดต่อองค์กรภายนอกโดยมุ่งถึงผลประโยชน์ของสมาชิกเป็นสำคัญ รวมถึงมีหน้าที่ในการเจรจาต่อรองระหว่างเจ้าหน้าที่กับลูกหนี้ที่เป็นหนี้กับกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่เพื่อโอนภาระหนี้สินของครัวเรือนเป้าหมายให้กับกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการเงินชุมชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยพิจารณาจากจำนวนหนี้ทั้งหมดที่รวมสัญญาแล้ว
- (2) คณะกรรมการฝ่ายเสริมสร้างความเข้าใจและรับสมัคร มีหน้าที่ในการสร้างความเข้าใจให้กับคนในชุมชน เรื่องแนวทางการบริหารจัดการหนี้ การรวมสัญญา พร้อมทั้งรับสมัครครัวเรือนที่มีความสนใจจะเข้าร่วม 1 ครัวเรือน 1 สัญญา
- (3) คณะกรรมการฝ่ายตรวจสอบคุณสมบัติ มีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติของครัวเรือนเป้าหมายที่สมัครเข้าร่วม 1 ครัวเรือน 1 สัญญา
 - คณะกรรมการทั้งคณะ มีหน้าที่ในการพัฒนา/ติดตามและเสริมสร้างความเข้มแข็งครัวเรือน 1 ครัวเรือน 1 สัญญา โดยมีกระบวนการติดตาม การเสริมพลัง การให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อให้มีความเข้มแข็ง มีรายได้ สามารถบริหารจัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลด และหมดหนี้ในที่สุด

ข้อ 18. กรรมการจะสิ้นสุดสภาพการเป็นกรรมการลงเมื่อ

- (2) ตาย
- (3) ครบตามวาระ
- (4) ลาออกโดยทำเป็นหนังสือ และได้รับอนุมัติแล้ว
- (5) ที่ประชุมใหญ่สามัญมีมติให้ออก
- (6) ขาดคุณสมบัติตามกฎข้อบังคับของกลุ่ม
- (7) วิกลจริต หรือต้องคำสั่งศาลถึงที่สุดให้มีโทษจำคุก

ข้อ 19 ถ้าตำแหน่งกรรมการใดว่างลงก่อนกำหนดครบวาระ เป็นเวลามากกว่า 3 เดือนที่จะถึงครบวาระ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งซ่อมภายใน 30 วัน

ข้อ 20 บทบาทหน้าที่คณะกรรมการ

- (1) กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- (2) ส่งเสริมการบริหารจัดการกองทุนและเงินทุนในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ
- (3) ส่งเสริมกองทุนชุมชนให้มีการบูรณาการการบริหารจัดการร่วมกันอย่างเป็นระบบ
- (4) ประสานงานกับสถาบันการเงินและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนากองทุนชุมชน
- (5) ส่งเสริมความรู้และทักษะในด้านการบริหารจัดการกองทุนและการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ เพื่อให้กองทุนในชุมชนมีความเข้มแข็ง
- (6) กำกับดูแลและควบคุมการดำเนินงานของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และมติที่ประชุม
- (7) ดูแลรักษาทรัพย์สินของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- (8) แต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- (9) จัดทางบุคคล - กำไรขาดทุนประจำปี
- (10) จัดทำร่างระเบียบข้อบังคับของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- (11) จัดประชุมตามที่กำหนดในระเบียบการดำเนินงานของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- (12) ดำเนินการอื่นใดที่เป็นประโยชน์กับสมาชิก

หมวดที่ 7

บทเบ็ดเตล็ด

ข้อ 21. การดำเนินคดีเกี่ยวกับความเสียหาย ในกรณีที่ทรัพย์สินของกลุ่มถูกยึดยกออก หรือเสียหายโดยประการใด ๆ ก็ดี ให้ประธานคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทยเป็นผู้ควบคุมการตามกฎหมาย

ข้อ 22. การตีความตามข้อบังคับนี้ หากมีปัญหาเกี่ยวกับการตีความหมายในข้อบังคับใดๆ ในระเบียบนี้ซึ่งกลุ่มไม่สามารถตกลงกันได้ ให้พัฒนาการอำเภอเป็นผู้วินิจฉัย โดยให้คำวินิจฉัยนี้เป็นที่สุด

ข้อ 23. กฎข้อบังคับของศูนย์จัดการเงินทุนชุมชน มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงได้ ตามมติของที่ประชุมใหญ่

(นายเรวัต นียมวงศ์)

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย

ภาคผนวก ก

**ระเบียบข้อบังคับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนใน
หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกลี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร**

พ.ศ. ๒๕๖๐

ตามที่กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้าน/ชุมชน จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อขับเคลื่อนและบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในชุมชน ให้มีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการ เงินทุนชุมชนอย่างเป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ ชุมชนสามารถบริหารจัดการเงินทุน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า เกิดประโยชน์และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน มีวินัยทางการเงิน จนสามารถ ลด ปลด หมดหนี้ได้ในที่สุด เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสอดคล้องตามภารกิจของศูนย์จัดการกองทุน ชุมชน และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อคนในชุมชน จึงได้ออกระเบียบ ข้อบังคับ ไว้ดังต่อไปนี้ (จึงเห็นสมควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบข้อบังคับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บ้านบึงโนใน ไว้ดังต่อไปนี้)

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบข้อบังคับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนใน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกลี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ข้อ ๒ ที่ตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกลี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้ “ศูนย์จัดการฯ” หมายความว่า ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (สถาบันการจัดการการเงินทุนชุมชน) ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นแกนนำในการจัดตั้ง เพื่อเชื่อมโยงการบริหารจัดการของกลุ่มองค์กรกองทุนการเงินต่าง ๆ เพื่อร่วมกันบริหารจัดการเงินทุนที่มีอยู่ใน หมู่บ้าน/ชุมชน ให้เกิดประโยชน์และคุ่มค่าที่สุด เป้าหมายเพื่อการบริหารจัดการหนี้ไปสู ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา และดำเนินการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งเป็นสมาชิกในรูป ของกลุ่ม/กองทุน/ องค์กรการเงินต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกโดยถูกต้องตามระเบียบและปรากฏรายชื่ออยู่ในทะเบียนสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

“ที่ปรึกษา” หมายความว่า ที่ปรึกษาศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

“กิจกรรม” หมายความว่า กิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย บริหารจัดการหนี้ไปสู ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา บูรณาการการบริหารจัดการกองทุนชุมชน เพื่อส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน จัดสวัสดิการชุมชน และการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เข้าช้ข้องกับกิจกรรมที่สมาชิกดำเนินการ

“การบริหารจัดการหนี้” หมายความว่า การแก้ไขปัญหาหนี้ให้กับประชาชน โดย เป็นกิจกรรมหลักของการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งประกอบด้วย การปรับเปลี่ยนสัญญากู้ยืมเงิน การปรับโครงสร้างหนี้ การโอนภาระหนี้ระหว่างสมาชิก เพื่อไปสู ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา

“หนี้” หมายความว่า หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินใน หมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง (กทบ.) โดยไม่มีบริบทหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่น

“การบริหารจัดการหนี้ ไปสู่ ๑ ครั้วเรือน ๑ สัญญา” หมายความว่า การแก้ไขปัญหา หนี้สิน ให้ประชาชนที่เป็นหนี้หลายสัญญาให้เหลือเพียง ๑ สัญญา ต่อ ๑ ครั้วเรือน หรือครั้วเรือนหนึ่งให้มีหนี้สิน จากการกู้ยืมได้เพียงสัญญาเดียว โดยการบริหารจัดการของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

“ครั้วเรือน” หมายความว่า ครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ตามกฎหมาย (โดยการสมรส หรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือบุตรบุญธรรม) ที่อาศัยในบ้านหลังเดียวกัน หรือคนโสด ที่แยกบ้านกับพ่อแม่ และประกอบอาชีพหลักแยกจาก พ่อแม่ หากในบ้านหลังเดียวกัน มีครอบครัวเดี่ยวหลายครอบครัวให้นับเป็นครั้วเรือนที่แยกกัน เช่น บ้านหลังหนึ่งมีครอบครัวเดี่ยว ๓ ครอบครัว ให้นับเป็น ๓ ครั้วเรือน

ข้อ ๕ ให้ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนโน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นผู้รักษาการระเบียบข้อบังคับนี้

หมวดที่ ๒

วัตถุประสงค์

ข้อ ๖ ศูนย์จัดการฯ มีวัตถุประสงค์

(๑) ส่งเสริมการบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินให้มีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้เป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ บริหารจัดการชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) แก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยการบริหารหนี้ครั้วเรือนไปสู่ ๑ ครั้วเรือน ๑ สัญญา จนสามารถ ลด ปลด หมดหนี้ได้ในที่สุด

(๓) เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากเงินทุนชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดกับชุมชน

(๔) ส่งเสริมวินัยทางการเงินให้กับคนในชุมชน

(๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครั้วเรือนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และวางแผนชีวิต นำไปสู่ชีวิตที่มีคุณภาพ

(๖) เพื่อส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชน

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ข้อ ๗ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มาจากตัวแทนกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน/ชุมชน ตามความเหมาะสม

ข้อ ๘ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก กรรมการฝ่ายบริหารจัดการหนี้กรรมการฝ่ายกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่เห็นเหมาะสม ข้อ ๙ คุณสมบัติของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีดังนี้

(๑) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปีก่อนวันที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

(๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ หรือบรรลุนิติภาวะโดยการ สมรส ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) เป็นผู้ที่ไม่มีความประพฤติพรองในศีลธรรมอันดีมีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลล้มละลาย

(๕) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ หรือบุกรุก

(๖) เป็นคณะกรรมการได้รับคัดเลือกจากกลุ่ม กองทุน องค์กรการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่สมัครเป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

(๗) เป็นบุคคลที่มีความเสียสละ ยินดี และเต็มใจที่จะมารับใช้สมาชิกด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มุ่งถึงประโยชน์ส่วนรวมของสมาชิกเป็นส่วนใหญ่

ข้อ ๑๐ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายและบริหารจัดการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับดูแล และจัดสรรผลกำไร รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

(๒) ออกประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

(๓) สนับสนุนให้กองทุนชุมชน มีการบูรณาการการบริหารจัดการร่วมกัน

(๔) รับสมัครสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก

(๕) ประสานงานกับสถาบันการเงิน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนากองทุนชุมชน

(๖) สํารวจและจัดทำฐานข้อมูลกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินในชุมชน ข้อมูลลูกหนี้ พร้อมทั้งจัดทำทะเบียนข้อมูลครัวเรือนและภาวะหนี้สินของครัวเรือน ตลอดจนการประกอบอาชีพของครัวเรือน

(๗) ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลและจัดประเภทลูกหนี้ โดยขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของ แต่ละพื้นที่และมติของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

(๘) ร่วมประชุมหารือ และเป็นตัวกลางในการเจรจาระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ (กลุ่ม/กองทุนที่ลูกหนี้ที่เป็นสมาชิกได้กู้ยืม) และตกลงหาความร่วมมือในการช่วยเหลือร่วมกันในการบริหารจัดการหนี้ ไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา

(๙) ดำเนินการบริหารจัดการหนี้ไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญาให้มีความเหมาะสมกับ ลูกหนี้แต่ละราย โดยการปรับโครงสร้างหนี้ โอนภาระหนี้ และปรับเปลี่ยนสัญญา

(๑๐) ส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมาย โดยให้ความรู้และทักษะการสร้างวินัยทางการเงิน ส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

(๑๑) ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

(๑๒) รายงานผลการดำเนินการปัญหาอุปสรรค รวมทั้งสถานะการเงินของกลุ่ม/ กองทุนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้คณะกรรมการและสมาชิกทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๓) แต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการเฉพาะกิจของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

(๑๔) พิจารณาดำเนินการใด ๆ เพื่อสวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดของ สมาชิก และชุมชน

(๑๕) ดูแลรักษาทรัพย์สินของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

(๑๖) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามที่ คณะกรรมการกำหนดมอบหมาย

ข้อ ๑๑ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปีตามมติ ที่ประชุมคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ข้อ ๑๒ การพ้นสถานภาพของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ครบวาระ

(๔) พ้นจากการเป็นสมาชิกภาพกลุ่ม กองทุนการเงินที่เป็นสมาชิก

(๕) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของ จำนวนกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

(๖) ที่ประชุมใหญ่มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

(๗) ลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๙ (๓) (๔) และ (๕)

(๘) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ขาดคุณสมบัติ และมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๙

กรณีที่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนอาจแต่งตั้งจากคณะกรรมการกองทุนการเงินที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุน ชุมชนแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

หมวดที่ ๔

สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ข้อ ๑๓ สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนด้วยความสมัครใจ โดยที่กลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน/ ชุมชน ได้คัดเลือกให้คณะกรรมการของแต่ละกลุ่ม เป็นตัวแทนของกลุ่มในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมของศูนย์ จัดการ กองทุนชุมชน ซึ่งกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชนยังคงดำเนินกิจกรรมของกลุ่มตามเดิม ไม่มี การยุบรวมกับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ข้อ ๑๔ การสมัครเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ต้องได้รับการยินยอมจากสมาชิกของ กลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินแต่ละแห่ง โดยมีมติเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิก พร้อมแนบสำเนาบันทึกการประชุม

ข้อ ๑๕ การพ้นจากสมาชิกภาพ

(๑) กลุ่ม กองทุน องค์กรการเงิน ยกเลิกกิจการ

(๒) ลาออกและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยจะต้อง ได้รับ ความเห็นชอบจากสมาชิกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และส่งสำเนารายงานการประชุมแจ้งให้ศูนย์จัดการฯ ทราบ

(๓) ที่ประชุมกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งขององค์ประชุม

(๔) ทำความเสื่อมเสียหรือขัดขวางการบริหารงานของศูนย์จัดการฯ

หมวดที่ ๕

ที่ปรึกษาศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ข้อ ๑๖ ที่ปรึกษาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนโน ประกอบด้วย

(๑) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน

(๒) ภาศึกรพัฒนา เช่น ธนาคาร ส่วนราชการอำเภอ อปท. เครือข่ายองค์กรชุมชน ฯลฯ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิภายในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

(๔) ประชาญชาวบ้าน

(๕) อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๗ บทบาทหน้าที่ของที่ปรึกษาศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา
และช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์จัดการ กองทุนชุมชนบ้านบึงโนโนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่
กำหนดไว้

หมวดที่ ๖

กิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ข้อ ๑๘ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย

(๑) แก้ไขปัญหาหนี้สินของครัวเรือน โดยการบริหารจัดการหนี้ไปสู ๑ ครัวเรือน ๑

สัญญา

๑.๑ สํารวจและจัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้

๑.๒ วิเคราะห์ข้อมูล/จัดประเภทลูกหนี้

๑.๓ ประชุมหารือ/เจรจา/หากองทุนรับผิดชอบ

๑.๔ บริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้/โอนภาระหนี้/ปรับเปลี่ยนสัญญา)

๑.๕ ส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายในการประกอบอาชีพ

๑.๖ ติดตามประเมินผลครัวเรือนเป้าหมาย

(๒) บูรณาการเชื่อมโยงการบริหารจัดการกองทุนชุมชน เพื่อส่งเสริมอาชีพและสร้าง
รายได้ให้กับคนในชุมชน

(๓) การจัดสวัสดิการชุมชนเพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือสมาชิกในด้านต่าง ๆ เช่น
ทุนการศึกษา ค่ารักษาพยาบาล การจัดสวัสดิการชุมชนนั้น ๆ ในภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยขึ้นอยู่กับมติ
ของที่ประชุม

(๔) ส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะในด้านของการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้แก่คน ใน
ชุมชน

(๕) ประสานงานกับสถาบันการเงิน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนากองทุน
ชุมชน

(๖) จัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์กับคนในชุมชนและสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ

หมวดที่ ๗

การประชุมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

- ข้อ ๑๙ การประชุมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนนไโน มีการประชุม ๓ ประเภท คือ
- (๑) การประชุมประจำเดือน อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
 - (๒) การประชุมใหญ่สามัญประจำปี
 - (๓) การประชุมวิสามัญ กรณีมีเรื่องจำเป็นเร่งด่วนหรือสมาชิกร้องขอ

หมวดที่ ๘

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบข้อบังคับ

ข้อ ๒๐ หากศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีความประสงค์ที่จะขอแก้ไขระเบียบข้อบังคับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สามารถดำเนินการได้โดยผ่านมติที่ประชุมของกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ด้วยมติ เสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓

ข้อ ๒๑ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบข้อบังคับ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ ด้วยมติ ๓ ใน ๔ ของสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ประกาศ ณ วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(ลงชื่อ)

(นายวิทย์ จันดาร์ักษ์)

ประธานคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนนไโน
หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ภาคผนวก ๑

ระเบียบข้อบังคับ

โครงการ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาชาวไทย

อาศัยอำนาจตามระเบียบข้อบังคับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาชาวไทย (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2559) หมวดที่ 3. ข้อที่ 11. หมวดที่ 4. ข้อที่ 12.5 รายงานมติที่ประชุมใหญ่ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2559 ระเบียบวาระเรื่องเพื่อพิจารณาเรื่อง 1 ครัวเรือน 1 สัญญา จึงออกระเบียบเรื่อง 1 สัญญา 1 ครัวเรือน ดังนี้

- ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่าระเบียบข้อบังคับเรื่อง 1 ครัวเรือน 1 สัญญา กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาชาวไทย
- ข้อ 2. ระเบียบข้อบังคับนี้ให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป
- ข้อ 3. สมาชิกที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการ 1 สัญญา 1 ครัวเรือน ต้องเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาชาวไทย
- ข้อ 4. การพิจารณาสมาชิกที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา จะพิจารณาสมาชิกชั้นที่ 1 ชั้นที่ 2 ชั้นที่ 3 ตามลำดับ
- ข้อ 5. การชำระคืนเงินต้น ให้ครัวเรือนที่เข้าร่วม 1 ครัวเรือน 1 สัญญา เลือกวิธีการชำระคืนที่เหมาะสมกับตนเองตามแพ็คเกจ 3 5 7 ดังนี้
 - (1) ชำระคืนภายใน 3 ปี (35% ของต้นเงินกู้) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 บาท/ปี
 - (2) ชำระคืนภายใน 5 ปี (20% ของต้นเงินกู้) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาท/ปี
 - (3) ชำระคืนภายใน 7 ปี (15% ของต้นเงินกู้) อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15 บาท/ปี
 - ครัวเรือนที่เข้าร่วม 1 ครัวเรือน 1 สัญญา จะไม่สามารถกู้เงินจากกองทุนใดๆ ในชุมชนได้อีกจนกว่าจะชำระหนี้หมดสิ้น โดยต้องชำระดอกเบี้ยทุกเดือน ชำระต้นปีละ 1 ครั้ง (ลดต้น ลดดอก) เมื่อสิ้นปีทางบัญชีมีการเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยให้
 - ครัวเรือนที่สมัครเข้าร่วมโครงการ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา จะได้รับการพักชำระหนี้ 1 ปี เพื่อให้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ ลดการก่อหนี้ที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่ไม่มีเงินมาชำระหนี้ตามสัญญาเดิม ที่เป็นสาเหตุการก่อหนี้หมุนเวียน หนี้ซ้ำซ้อน
 - กำหนดวงเงินกู้ยืมพิเศษในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ฉุกเฉิน ในขณะที่ยังชำระหนี้ไม่หมด (วงเงินกู้ยืมเกินบัญชี) เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ไปกู้เงินนอกระบบ โดยวงเงินนี้จะพิจารณาตามเครดิตที่แต่ละครอบครัวมีอยู่ จะเบิกได้ต่อเมื่อได้รับการพิจารณาอนุมัติจาก

คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย และได้แจ้งไปยัง คณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนที่เป็นแหล่งเงินกู้รายใหม่ของครัวเรือนเป้าหมายแล้ว

- ระหว่างสัญญาครัวเรือนเป้าหมายสามารถปรับเปลี่ยนแพ็คเกจได้ภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาที่เหลืออยู่ของแต่ละแพ็คเกจ

ข้อ 6. การดำเนินการ 1 สัญญา 1 ครัวเรือน จะพิจารณาหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินของกลุ่ม/องค์กร/กองทุน การเงิน ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยไม่รวมหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินธนาคารพาณิชย์ และสถาบัน การเงินอื่นๆ และหนี้ดังกล่าวต้องมีหนังสือสัญญาการกู้ยืมเงินเป็นหลักฐานด้วย

ข้อ 7 ครัวเรือน หมายถึง ครอบครัวเดี่ยว ที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ตามกฎหมาย (โดยการสมรสหรือมีความ ผูกพัน ทางสายโลหิต หรือการมีบุตรบุญธรรม) ที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน หรือคนโสดที่แยกบ้าน กับพ่อ แม่ และประกอบอาชีพหลักแยกจากพ่อ แม่ หากในบ้านหลังเดียวกัน มีครอบครัวเดี่ยวหลาย ครอบครัว ให้นับเป็นครัวเรือนที่แยกกัน เช่น บ้านหลังหนึ่งมีครอบครัวเดี่ยว 3 ครอบครัว ให้นับเป็น 3 ครัวเรือน

ข้อ 8. เมื่อเข้าร่วมโครงการ 1 สัญญา 1 ครัวเรือน จะไม่สามารถกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กรการเงิน ภายในชุมชน ได้อีก จนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้น

ข้อ 9. สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ 1 สัญญา 1 ครัวเรือน จะต้องดำเนินการ ดังนี้

- (1) หยุดก่อหนี้ใหม่ทุกประเภท
- (2) จัดทำบัญชีครัวเรือน (บัญชี - รับจ่าย)
- (3) สำรวจ/ตรวจสอบหนี้ทั้งหมดในครัวเรือน
- (4) วางแผนการชำระหนี้ในครัวเรือน
- (5) ร่วมกิจกรรมเพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ตามที่กลุ่มฯ กำหนดขึ้น
- (6) ร่วมกิจกรรมที่กลุ่มฯ ดำเนินการทุกประเภท เช่น การเข้าร่วมประชุม คัดแยกขยะ ฯลฯ

ข้อ 10. ผู้กู้ต้องมีสมาชิกกลุ่มอย่างน้อย 2 คน เป็นผู้ค้ำประกัน และสมาชิกในครัวเรือนที่รวมสัญญาเป็นผู้กู้ร่วม

ข้อ 11. ผู้กู้และสมาชิกในครัวเรือนที่รวมสัญญา จะต้องเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการออมวันละ 1 บาท

ข้อ 12. ให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทยเป็นคณะทำงานตามระเบียบนี้ โดยให้มีหน้าที่ ดังนี้

- (1) เตรียมข้อมูล/สำรวจ จัดทำทะเบียนลูกหนี้
- (2) วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้
- (3) จัดประเภทลูกหนี้

- (4) ดำเนินการบริหารจัดการหนี้ โดยเสนาอวงเงินกู้สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ 1 สัญญา 1 คริวเรือน เพื่อให้คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาชาวไทยพิจารณาอนุมัติ

(นายเรวัต นียมวงศ์)

ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชาชาวไทย

ประกาศ ณ วันที่ 1 เดือนมกราคม พ.ศ.2560

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุทธิพงษ์	จุลเจริญ	อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นางวิไลวรรณ	ไกรโสตา	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายนิติ	น้อยผาง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายสุรศักดิ์	อักษรสกุล	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองศาสตราจารย์วรวรรณ	โรจน์ไพบูลย์	ที่ปรึกษาอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเชฐ	โสวิทย์สกุล	ที่ปรึกษาอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายไพบูลย์	บุรณสันติ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ฐานรากและประชารัฐ

คณะผู้จัดทำ

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน	กรมการพัฒนาชุมชน	
นายทรงพล	วิชัยชิตคะ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
นายศานิต	สุขชี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาองค์การการเงินชุมชน
นางสาวสุธาสินี	พุ่มกุมาร	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวกาญจนา	สิมพันธ์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวลลดา	สิทธิเกตุ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวปริญญา	ปงหาญ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวจิตรานุช	เกียรติอดิศร	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวกวีธิดา	ใจศิริ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
นางสาวกรรรมภรณ์	สุริยะศรี	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

ผู้วิเคราะห์/เรียบเรียง

นายทรงพล	วิชัยชิตคะ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
นายศานิต	สุขชี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาองค์การการเงินชุมชน
นางสาวกาญจนา	สิมพันธ์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวปริญญา	ปงหาญ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวจิตรานุช	เกียรติอดิศร	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวกวีธิดา	ใจศิริ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
นางสาวกรรรมภรณ์	สุริยะศรี	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

เดือน ปี ที่จัดพิมพ์

ครั้งที่ ๑	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔	จำนวน ๑๒๐ เล่ม
ครั้งที่ ๒	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔	จำนวน ๖๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
โทรศัพท์ ๐-๒๑๔๑-๖๓๙๒ โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๘๙๐๘-๙

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 3840
วันที่ 21 เม.ย. 2564
เวลา 11.37 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๔๒๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สภาวะครัวเรือน
ของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและ
ลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ สว ๐๐๐๗/๓๓๖๕ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๔๐๗.๗/๓๐๖๐ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
และเอกสารประกอบ

ตามที่ได้ส่งรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สภาวะครัวเรือน
ของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ
วุฒิสภา ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้เสนอผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว
มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๔ รับทราบผลการพิจารณารายงาน
การพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สภาวะครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน
ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ
และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงมหาดไทยส่งผลการพิจารณารายงาน
การพิจารณาศึกษาในเรื่องนี้ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาโดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๒ (นิเทศ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (D/แจ้งมติ ครม. /035)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : dcab@soc.go.th

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๙๗/๒๕๖๔
วันที่ ๒๑/เม.ย./๖๔
เวลา ๑๕.๓๙ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ 492.๕4 วันที่ ๑1/เม.ย.๖๔
เวลา 14.๒6 ส่ง พสม.
สำนักงานรัฐมนตรี